ALPER CANIGÜZ

KAN *ve* GÜL

BİR KARA DEJAVU

APRIL

ALPER CANIGÜZ KAN *ve* GÜL

Gün içinde bambaşka bir yerdi
Kan ve Gül Kuru Temizleme. Tezgâhın
arkasındaki üç eleman ile dükkânı dolduran
kalabalığın elleri arasında etamin, patiska
ve alpakalar pervasızca savruluyor, polyester,
filafil ve flaneller şehvetle çağıldıyor,
tartan, tafta ve şifonlar kan ağlıyor, ipek jorjetler
onlara histerik kahkahalarla karşılık veriyordu.
Bu çılgınlığın arasında gözlerim gayriihtiyari
İskender Doğan'ı aradı ancak kendisi ortalıkta
görünmüyordu. Biraz hayal kırıklığına uğramış
idiysem de bu durumu doğal karşılamam
gerektiğini biliyordum. Onun işi gündelik
operasyonlara katılmak değil, geceleri biz
uyurken dünyanın bin bir hali üzerine tefekkür
edip, sefil varoluşumuza bir nebze anlam
katacak nihai gerçeğin peşinde koşmak ve onu
avuçlarında hissettiği anda insanoğlundan
çoktan ümidi kestiğini hatırlayıveren
merhametli bir tanrı gibi bizim için
sessizce iki damla gözyaşı dökmekti.

APRIL

Yayın No: 172

1. Baskı
Nisan, 2017

ISBN: 978-605-5162-82-5

Yayın Yönetmeni
K. Egemen İPEK

Editör
Murat MENTEŞ

Kapak Tasarım
Murat YILMAZ

İç Tasarım
Adem ŞENEL

Baskı
Ayrıntı Basımevi
Sertifika No: 13987

Yayın
A.P.R.I.L Yayıncılık
Tarık Zafer Tunaya Sokak
21/3 Gümüşsuyu-Beyoğlu-İSTANBUL
Tel: (00 90) 212 252 94 38
Faks: (00 90) 212 252 94 39
www.aprilyayincilik.com
bilgi@aprilyayincilik.com

Bu kitabın yayın hakları April Yayıncılık'a aittir.

Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, resim, şekil, şema, grafik vb yayınevinin izni olmadan kopya edilemez.

Al getir ilk sevgiliyi Beşiktaş'tan,
Yaşamak istiyorum gençliğimi yeni baştan.

Cahit Sıtkı Tarancı

1. The Man Who Sold The World

Gelecek, bazıları için, hakikaten de uzak bir hatıradan ibarettir. Böyleleri açısından varoluş, hayatın meşum bir noktasında, şimdiki zamandan ileriye doğru uzanan bir yol olmaktan çıkıp, onları geçmişle gelecek arasına sıkıştıran bir hapishaneye dönüşmüştür. Bu, trajik bir hal midir? Herhalde öyledir. Fakat burada bize düşen, kimseyi yargılamak değil; bir köle, ama muhakkak ki pek isyankâr bir köle saymak gereken insanın hazin kaderine dair bir hikâye anlatmak. O yüzden, gelin, az önce sözünü ettiğim iflah olmaz türün bir mensubu sıfatıyla, size her şeyi ta en ortasından başlayarak anlatayım.

Evlendiğim ve boşandığım tarih, nikah dairesindeki memur ve avukatımızın tuhaf ve müşterek bir cilvesiyle, aynı güne denk gelmekteydi. Doğum 17 Ocak 1995, ölüm 17 Ocak 2004. Dokuz sene; flört dönemimiz de hesaba katılınca, on altı. Flört ne demekse? "Ayrılık acısından kurtulmak için gereken süre, birlikte geçirilenin yarısı kadar" demişti bir arkadaşım Nergis'le boşandığımızda. O zamanlar sekiz seneyi kendimi öldürmeden ya da ne bileyim, en iyi ihtimalle aklımı kaçırmadan geçirebileceğime pek ihtimal vermemekteydim ya, yuvamızın yıkılışının onuncu sene-i devriyesini geride bıraktığım günlerde, o arkadaşımın bu teoriyi belki de beni teselli etmek için uydurduğunu

düşünmeye başlamıştım. Çünkü bu aşkın, bu sevdanın üstünden kış geçiyor, bahar geçiyor, yaz geçiyor, ömür geçiyor lâkin kalbimdeki yara geçmiyor, geçemiyordu.

Elbette, ilişkimiz her zaman güllük gülistanlık olmuş değildi; şu ya da bu nedenle, zaman zaman aramıza kara kedi girmişliği vardı. Bilhassa, evlenmemizden birkaç yıl önce, liseden tanıdığım bir hanımefendiyle yaşadığım kaçamak, Nergis'in naçiz bedenim üzerinde gerçekleştirdiği tahribatın yanı sıra, birlikteliğimizi de neredeyse yıkım noktasına getirmişti. Amma velakin, mebzul miktarda acı, gözyaşı, hiddet ve nihayetinde nedamet yaşandıktan sonra Nergis beni affetmiş, bir şekilde bu meselenin üstesinden gelmeyi başarmıştık. Gel gör ki, gençliğimizin en fırtınalı günlerinde okyanuslar geçen biz, yıllar sonrasında metal aşınmasına yenik düşüp, derede boğulacaktık. İkimiz için de zor olacaktı elbette ama Nergis'siz istikbalim, benim hayatımı büsbütün zifiri bir karanlıktan ibaret hale getirecekti.

Yine de neticede, ciddi bir intihar girişiminde bulunmadığım gibi aklımın bir kısmını muhafaza etmeyi de başarmıştım. (Ya da böyle düşünmek hoşuma gidiyor, emin değilim.) Bunun en önemli sebebi kızımız Zeynep'ti. Annesiyle boşandığımızda iki buçuk yaşındaydı Zeynep; evliliğimize dair pek bir şey hatırlamıyordu yani. Ara sıra o günlere dair bölük pörçük bir şeyler söylüyordu ama bence hafızasının ona oynadığı oyunlardan ibaretti hepsi. Boşanma sürecinde Nergis'le birbirimize karşı enikonu çirkinleşmiş idiysek de, söz konusu çocuk olduğunda ikimiz de medeni insanlarmışız gibi davranmayı başarabiliyorduk. Velayeti ortaklaşa üstlenmiştik ve Zeynep haftanın iki ya da üç gününü bende geçirmekteydi. İlk başlarda biraz zorluk çekmiştik ama bir süre sonra sabık zevcem Beşiktaş'ta bana yakın bir eve taşınınca işler iyi kötü yoluna girmişti.

Tatlı, akıllı ve hepsinden önemlisi mutlu bir çocuktu Zeynep. Galiba içtenlikle sorumluluğunu hissettiğim tek insandı ve ona iyi bir baba olmak benim için hayattaki en önemli şeydi. Bu durum, boşanmanın ardından içine düştüğüm kendini perişan etme sürecini bir ölçüde frenliyordu.

Kadınlarla ilişkilerim, çok hafif bir ifadeyle, yolunda gitmiyordu. Bir dizi manasız birliktelikten sonra hayatıma özel biri giriyor ve bana her şeye yeni baştan başlayabileceğimi düşündürüyordu. Ancak bir sürenin ardından, görünürde işler gayet düzgün ilerlerken garip bir durum ortaya çıkıyordu. Nergis rüyalarıma giriyordu. Beni affetmiş, yeniden birleşmişiz, eski dostlarımızla gülüşüp eğleniyormuşuz falan... ve en korkuncu: Ona feci bir kâbus gördüğümü anlatıyorum; biz meğerse ayrılmışız, ben yıllarca onsuz yaşamak zorunda kalmışım, hayatımı heba etmişim, her gün yaşarken ölmüşüm. Bak nasıl içimde çiçekler açıveriyordu her şeyin altı üstü bir rüya olduğunu anlayınca şimdi. Derken sabah oluyor ve ben gözlerimi o renksiz, o saadetsiz dünyaya açıyordum. Çok geçmeden de halihazırdaki ilişkimi, kimi zaman hayli korkunç bir biçimde, nihayetlendiriyordum. Elbette üzülüyor, vicdan azabı çekiyordum yaptıklarımdan dolayı ama neticede o kadınların, aynı Nergis gibi, beni unutup hayatlarına devam edeceğini, benim ise ebedi lanetimle baş başa kalacağımı, yani onlardan çok daha kötü bir cezaya mahkum olduğumu düşünerek teselli buluyordum. Bir yandan da, Nergis'le ilişkimin küçük bir tekrarını yaşayıp, kendimi zaten hiçbir şeyin başka türlü gerçekleşemeyeceğine inandırıyor, kötü kaderimin hakimiymişim gibi hissediyordum. Neticede, adıma yazılmış hakaret, lanet, aşağılama ve acıma dolu ayrılık mektuplarıyla küçük bir sergi açabilecek bir seri ilişki katiline dönüşmüştüm. Taşlaşmış bir kalple yaşamam gerektiği gerçeğiyle yüzleşiyor, aşka dair her şeyi geride bırakmaya karar veriyordum o zaman. Derken

yağmurlu bir gün, üşümemek için incecik bedenlerini birbirine yapıştırmış sarmaş dolaş yürüyen sevdalı bir genç çift görünce, felaketim oluyor, ağlıyordum. Kısacası düşman başınaydım. Katlim vacipti.

Bu patolojik döngü içinde gerçekten değişen tek şey Zeynep'ti. Kızım büyüyordu. Giderek daha çok şeye aklı ermekteydi ve bana aklının erdiği şeylerin sadece bir kısmını gösterdiğinden emindim. Daha dün el kadar bebekken bak, yarın dans gösterisini izlemeye gidecektim işte. Hem de annesiyle tanıştığımız Boğaziçi Üniversitesi'nin gösteri salonunda. Üniversite yıllarında ben de tiyatroyla amatörce uğraşmış, ancak o harikulade sahneye adım bile atamamıştım. Okulun tiyatro kulübü, son derece başarılı oyunlar sahnelemekle birlikte, iç ilişkilerinde aşırı kuralcı davrandığından beni itmiş, hatta belki biraz gözümü korkutmuş, bu yüzden ben de "sanat hayatımı" çalışmalarını Ortaköy'deki izbe bir sinema salonunda yürüten Genç Öncüler isimli başka bir grupla sürdürme kararı almıştım. Genç Öncüler'le pek çok oyun çalışmış fakat ilkel bir oratoryo diye niteleyebileceğim ve toplamda üç dakika kadar süren berbat bir gösteri dışında seyirciyle buluşamamıştık maalesef. Bir gün, bir nedenle, sinema salonu polis tarafından mühürlenince benim aktörlük maceram da son bulmuştu. Kızımın böyle güzel bir sahneye çıkarak, benim makus talihimi daha on üç yaşında kırmasından hem sevinç hem de büyük kıvanç duyuyordum.

Zeynep'in dans gösterisinin bir önceki günü akşam saatlerinde, çalışma odamda bilgisayarımın başına oturmuş Paradise Yayınevi için yaptığım üç yüzüncü aşk romanı çevirisi, *Çalınan Kalp*'in son düzeltmeleriyle uğraşmaktaydım ki cep telefonum çaldı. "Alo?"

"Baba?"

"Evlat?"

"Yarını unutmadın değil mi?"

"Nasıl unutabilirim?" Sadece tarihi göstermekle kalmayıp, o güne dair önemli bilgileri de içeren masa takvimini önüme çekip, bir sonraki güne ait sayfanın arkasına göz attım. "Hitler'in Alman vatandaşlığına geçişinin yıl dönümü."

"Çok komik," dedi buz gibi bir sesle Zeynep. Aslında bence komik bulmuştu biraz ama ebeveyn esprisine gülmenin taze bir ergenin işleyebileceği yüz yetmiş iki bin büyük günahtan biri olduğunu bildiğimden ses çıkarmadım bu yorumuna. "Gösteri saat yedide başlıyor, geç kalma sakın."

"Kalmam, merak etme."

"Bir de... şık bir şeyler giyersen iyi olur."

"Benim giyim tarzımı beğenmiyor musun?" Çok gücenmiştim.

"Konu o değil. Yarın özel bir gün."

"Peki. Frak giyerim."

"Sakın!" Sesinde ciddi bir endişe vardı. Aslında hiç öyle eksantrik, çılgın biri sayılmazdım ama kızımda öyle olabileceğime dair uyandırdığım şüphe hoşuma gidiyordu. Kendimi ilginç bir baba gibi hissediyordum o zaman. Gurur duyabileceği, özel bir baba. "Takım elbise giyebilirsin."

"O kadar veli toplantına geldim bir tane bile takım elbise giyen baba hatırlamıyorum."

"Bu veli toplantısı değil, dans gösterisi. Ayrıca Şebnem Demirçivi'nin babası giyiyor."

"Şebnem Demirçivi'nin babası burnunu da karıştırıyor."

"Baba, ergen olan benim. Hiç değilse bir ceket giy lütfen."

"Giyerim. Sen de rahat ol. Yarın harika geçecek." Telefonum titreşince ekrana baktım. İkinci bir arama. Patronum, yani Paradise Yayınevi'nin genel yayın yönetmeni Esat Bey'den. "İş yerinden arıyorlar kızım," dedim. "Kapatıyorum şimdi."

"Tamam."

"Seni çok seviyorum."

"Tamam."

"Esat Bey," diye akşamın sekizinde mümkün olabildiği kadar enerjik bir geçiş yaptım profesyonel görüşmeme.

"Nasılsın Aziz?" diye sordu Esat Bey akşamın sekizinde, bir sonraki gün matbaaya gönderilecek metin hâlâ eline geçmemiş bir patron için mümkün olabildiği kadar kibar bir tavırla. "Kitap gelmemiş hâlâ?"

"Bir saate gönderiyorum Esat Bey," dedim. "Birkaç ufak tefek..."

"Hemen hallet lütfen. Bekliyoruz bak," deyip kapattı telefonu velinimetim.

Paradise Yayınevi'yle ilişkim de, aynı Nergis ve Genç Öncüler'le olduğu gibi üniversite yıllarıma dayanmakta, ancak onlardan farklı olarak, ufak tefek araları saymazsak halen devam etmekteydi. İdealist ve beş parasız bir mütercim-tercümanlık öğrencisi olarak iyi yayınevlerine nitelikli kitaplar çevirerek cep harçlığımı kazanmakta ve gelecekte Sait Faik'in tüm eserlerini İngiliz diline kazandırma emelimi muhafaza etmekteydim. Ta ki, bir gün Şeytan dürtüp de kantinin karşısındaki gazeteciden bir Paradise Yayınevi kitabı alıp inceleyene kadar. Hepsi birbirinden berbat aşk romanları basıyordu Paradise. Öte yandan kağıt kaliteleri, kapak tasarımları ve mizanpajları, evet, yine ziyadesiyle zevksiz olmakla birlikte, yayınevinin para konusunda

pek sıkıntı yaşamadığına işaret ediyordu. Telefonla bir randevu alıp kendileriyle görüşmeye gittiğimde elime deneme çevirisi için bir metin tutuşturmuşlar, hemen sonra da beni işe almışlardı. İşte böylece göstergebilim, psikanaliz ve genetik evrim gibi mevzulara veda edip, çifte su verilmiş çelik grisi gözlü adamlar ile bir türlü çiçek açamamış genç kızların aşk ve cinsellik dünyasına merhaba demiştim. Paradise kitapları peynir ekmek gibi sattığından birinin çevirisini tamamladığım anda diğerine geçebiliyordum ve zamanla bu işte iyice ustalaşıp, bir ayda iki kitabı bitirebilecek kadar hızlanmıştım. Zaman zaman, çalışma odamın duvarında posteri asılı duran Shakespeare'in eleştirel, hatta tiksinti yüklü bakışları altında, onca eğitimi bu âdi uğraş için mi aldığım türünden sorular yüreğimi daraltıyor idiyse de, o günlerde Türkiye'deki tek şubesi yayınevinin bulunduğu binanın giriş katında yer alan, *Citibank*'te bozduracağım dolgun çek elime geçtiğinde, hissettiğim vicdan azabı yatışıp yitiveriyordu. Ayrıca bunun sadece öğrenciliğim bitene kadar sürdüreceğim geçici bir iş olduğu düşüncesiyle de teselli bulmaktaydım. Ne var ki, müteakip yıllarda bir türlü daha iyi bir iş bulamadığım gibi, tanıştığımızda basit bir editörken şimdi sadece genel yayın yönetmenim değil aynı zamanda şirketin ortağı da olan Esat Bey'in sigortamı yaptırmasıyla emekliliğime dek boktan aşk romanlarının çevirmeni olarak yaşayacağım ve Sait Faik külliyatına dönmemin daha epey bekleyeceği gerçeğini kabullenmiştim. Eh, neticede olgunluk dediğin, hayatı daha fazla acıyla kabullenebilme yetisi değil midir?

Çalınan Kalp'in revizyonunu tamamlayıp dosyayı yayınevine e-postayla gönderdikten sonra dans gösterisinde kızımı utandırmamak için giyeceğim kostümü seçmek üzere gardırobumun başına gittim. En yenisi on sene önce alınmış üç adet ceketten spor görünümlü olanı seçip sırtıma geçirdim. Ceket,

üstüme korktuğum kadar dar gelmemekle birlikte umulmadık nispette tozluydu. Omuzlarıma attığım bir iki sille, derdimin dermanının kuru temizleme teknolojisi olduğuna işaret etmekteydi. Acaba o saatte açık bir kuru temizlemeci bulabilir miydim? Diyelim buldum, ceketi yarın akşama kadar hazır edebilirler miydi? Ve çocuğum dışında herhangi bir kuvvet bu sorulara yanıt bulmak için beni o saatte sokaklara çıkarabilir miydi?

Ceketi askısıyla birlikte sırtıma vurup kendimi dışarı attım. Yıldız Yokuşu'nun tepesinden bir Ihlamur, bir çarşı tarafına bakıp, esnafın daha çok, hayatın daha civcivli olduğu ikincisine doğru devam etmeye karar verdim. On dakika içinde, çarşıyı boydan boya turlamış ve üç kuru temizleme dükkânı bulmuştum. Ne yazık ki, hepsi de kepenklerini indirmişti. Planları olan bir babadan amaçsız bir adama dönüşüvermiştim şimdi. Yolda yürüyen insanlara bakarken benim dışımda herkesin gitmeye değer bir yeri olduğu duygusunu içimden atamıyordum. Nergis'i düşündüm. Evde, çocuğu ve belki de diğer sevdikleriyle birlikteydi. Mutlu, huzurlu ve sevgi doluydular. Ve bence yoğurtlu biber yiyorlardı. Garip ama en çok bu sonuncusu koyuyordu bana. Bir önceki haftasonu eski kayınvalidemin ziyarete geldiğini biliyordum; her geldiğinde yoğurtlu biber yapıp bırakırdı. Bu yemeği yerken, yanınızda değilse bile birileri tarafından düşünüldüğünüzü, gözetildiğinizi, bir aile olduğunuzu hissederdiniz. Nergis'le birlikte bunu da kaybetmiştim. Yani ben de pekâlâ kendime yoğurtlu biber yapıp istediğim kadar zıkkımlanabilirdim ancak bu, hayatta yapayalnız olduğum gerçeğini değiştirmezdi.

Kendine acıma seansımın bu en tatlı evresindeyken birinin bana seslendiğini işittim. Kafamı çevirip sesin geldiği yöne baktım. Yol kenarında sıralanmış birahanelerden birinde oturan

esmer bir kadın bana el sallamaktaydı. Kim olduğu konusunda hiçbir fikrim yoktu. Gülümseyip ona aynı şekilde karşılık verdikten sonra yoluma devam etme eğilimindeydim fakat kadının taburesinden kalkıp bana doğru geldiğini görünce bekledim. "Aziz!" dedi, beni gördüğüne gerçekten sevinmiş gibi. "Tanımadın mı beni?"

Şöyle bir hafızamı zorladım. Sıfır. "Çıkaramadım..."

"Fulya ben!"

"Fulya?" Hâlâ en ufak bir ışık yanmamıştı zihnimde.

"Genç Öncüler'den. Bülentler falan hani... Ortaköy Sanat Merkezi'nde..."

Fulya? Şu an karşımda duran alımlı kadın, o kara kuru kız mıydı yani? "Aa tamam tamam, kusura bakma tanıyamadım ilk anda..."

"Boş ver, olur öyle şeyler. Yirmi yıl geçmiş aradan. Yaşlanıyoruz haliyle."

Bir kadının, geçen yılların nasıl da lehine işlediğinin bilincinde olmadığı düşünülemeyeceğine göre, demek ki, yaşlanmayla ilgili yorumu benim zayıflayan beyin fonksiyonlarımla ilgiliydi. Öte yandan, belki de bu müspet değişimi onaylamamı bekliyordu? "Epey farklı görünüyorsun yalnız."

"Sen de öyle," diye gülerek, son yıllarda iyice şişmeye başlayan göbeğime iki şaplak attı.

"Sorma," dedim. "Masa başı iş yapmaktan." Biraz canım sıkılmıştı. Ben ona iltifat edeyim, karşılığında bir yağ tulumuna döndüğümü işiteyim.

"İşin yoksa otursana benimle, bir şeyler içer sohbet ederiz." Benimle bir şeyler içip sohbet etmek istiyordu, sevinmiştim. "Saat ona kadar vaktim var benim." Ama çok da uzatmak

istemiyordu, üzülmüştüm. "Sonra tiyatroya gideceğim, çok güzel bir oyun var BKM'de, kesinlikle sen de görmelisin." Dolaylı yoldan beni tiyatroya davet ediyordu, sevinmiştim. "Yalnız bilet bulmak çok zor, en az bir ay önceden yer ayırtmak gerekiyor, haberin olsun." Hayır, beni tiyatroya davet etmiyordu, üzülmüştüm. "Neyse işte, bir saat falan takılabiliriz birlikte." Baş başa geçirecek, bize ait bir saat süremiz vardı, sevinmiştim. "Orkun, eşim, biraz geç çıkıyor bu akşam işten, muhtemelen doğrudan oyuna gelecek." Eşim? Demek kocası meslek sahibiydi. Sevinmiştim. "Eee, ne diyorsun?"

Beni bir paragrafta sınırda kişilik bozukluğunun eşiğine getiren kadına şöyle bir bakıp iç geçirdim. "Bilemedim şimdi..."

"Anladım," diyerek beni kolumdan çekti masasına doğru. "Ne içiyorsun?"

Yirmi yıl insana ne kadar uzun görünüyor. Oysa ikinci biramın ortasına geldiğimde, onca süredir birbirini görmemiş iki kişi, o zaman zarfında yaşadığımız önemli sayılabilecek her konunun üstünden kabaca geçmiştik. Benim hikâyem belliydi. Nergis, Zeynep, boşanma, Paradise Yayınevi... Fulya'ya gelince, tiyatroyu çoktan bırakmıştı, üniversiteyi bitirdikten sonra bir yıl Hindistan, İsrail, Afganistan, İran ve Hollanda'yı gezmişti, bir Hollandalı'ya aşık olup evlenmişti, herifin psikopat olduğunu anlayınca boşanmıştı, memlekete dönüp çalışmaya başlamıştı, ofis malzemeleri üreten bir şirkette on yıldır yöneticilik yapıyordu, Orkun'la da bu işyerinde tanışmıştı zaten, mutluydu, kendilerinindi evleri, çocuğu yoktu ve yapmayı da düşünmüyordu... düşünmüyorlardı yani.

Fulya saatini ve cep telefonunu kontrol edip hızlı bir durum değerlendirmesi yaptıktan sonra bir bira daha söyledi. Aslında oyunun başlamasına sadece on beş dakika kaldığı düşünülürse belki de çok sağlıklı bir karar vermemişti ya, canıma

minnetti benim. Yeni gelen içkisinden bir yudum alıp yüzüme baktı. "Çok yetenekliydin sen."

"Efendim?"

"Sahnede diyorum... Çok iyi bir aktördün bence."

"Aman, doğru düzgün bir oyun mu oynadık sanki? Teşekkür ederim yine de."

"Hayır hayır, doğaçlama çalışmalarından bile anlaşılıyordu."

"Diğerleri pek öyle düşünmüyordu herhalde. Sinema mühürlendikten sonra bir daha hiç aramadılar."

"Onun oyunculuğunla ilgisi yoktu bence. Sanırım seni yeterince... şey bulmuyorlardı."

"Devrimci?"

Fulya bir kahkaha attı. "Evet, Stanislavski falan okuyordun sen."

"Dramatik aktörlük: Brecht'e yapılabilecek en büyük ihanet!"

"Eh, hak etmişsin başına gelenleri," diyerek bira bardağını benimkine vurdu. "Haydi şerefe."

"Ne yaptınız ben ayrıldıktan sonra?" diye sordum. Hakikaten merak ediyordum grubun akıbetini.

"Sen gittikten sonra," deyip dudaklarını ısırdı Fulya, "Abdül geldi."

"Abdül?"

Fulya belli belirsiz bir baş hareketiyle onayladı. Gülümsemesi yüzünde donakalmış, bakışları bulutlanmıştı. "Ankara'dan gelen bir oyuncu. Tuhaf biriydi. Kafa karıştırıcı. Her şeye muhalefet eden tiplerden. Biraz da çekici."

"Hmm... Ne yaptı peki bu Abdül?"

"Grubun canına okudu. Her şeye karşı çıkıyordu, dediğim gibi. Hayır o oyun değil öbürü çalışılmalı, hayır dekor öyle değil böyle kurulmalı, ışık oradan değil öbür taraftan vurmalı... aklına ne geliyorsa."

"Bülent'le papaz olmadılar mı peki?"

"Hem de nasıl. Bülent'in kendi yazdığı bir oyun vardı mesela, çok istiyordu onu oynayalım. Ölüm döşeğinde bir kapitalistin hesaplaşmaları falan... o tip. Abdül'ün karşı önerisi neydi biliyor musun? Terminatör!"

"Nasıl?"

"Terminatör."

"Şu Arnold Schwarzenegger'in oynadığı?"

"Aynen."

İster istemez koca bir sırıtış yayılmıştı yüzüme. "Bunu hiç beklemiyordum cidden."

"Post kapitalist toplum eleştirisiymiş Terminatör."

"Kabul etmeli ki, çok devrimci bir yaklaşımmış."

"Nasıl savunuyordu bir görsen... Yok efendim, hikâyenin alt metninde, aşırı makineleşmenin neticesinde gelen yabancılaşma anlatılıyormuş da... neler neler. İşin tuhafı bir sürü kişiyi de ikna etmeyi başardı namussuz."

Ne yalan söyleyeyim biraz ısınmıştım bu Abdül denen karaktere. "Hangi oyuna karar verdiniz diye sormaya korkuyorum."

"Dürrenmatt'ın Fizikçiler'ine."

"Nasıl yani?"

"İkisi de taviz vermeyince üçüncü bir alternatif geldi gündeme. Olan da biz kızlara oldu. Bir tane kadın karakter var oyunda, o da elbette Tülay'a gitti."

"Tülay, Bülent'in karısıydı, değil mi?"

"Öyle," diyerek saatini kontrol etti Fulya. "Ben kalkayım artık."

Havaya bir imza atmak suretiyle garsona evrensel hesap isteme işaretini çaktıktan sonra Fulya'ya döndüm tekrar. "Güzel oldu mu bari?"

"Onu da oynayamadık ki? Abdül öldü."

"Ne!"

"5 Nisan 1994. Çok iyi hatırlıyorum çünkü Kurt Cobain'in intihar ettiği gündü. Çatı katında bir dairesi vardı, orada kalbine saplı bir bıçakla bulmuşlar."

"Neler söylüyorsun Fulya? Hem de tam giderayak. Çok acayip bir hikâyeymiş bu. Kim öldürmüş peki?"

"Katilini hiçbir zaman bulamadılar," diye omuz silkti. "Bana kalırsa herkes yapmış olabilir. Bülent, Tülay, gruptan biri ya da herhangi bir yerde tanışıp gıcık ettiği bir başkası... Courtney Love bile olabilir."

Fulya'nın kırk beş Türk lirası tutarındaki hesabı ödeme konusundaki ısrarlarına aldırış etmeden, cebimden çıkardığım ellilik banknotu masaya bırakıp ayaklandım. "Haydi. Gidelim artık buradan."

Yola doğru birkaç adım atmıştım ki Fulya seslendi. "Hey, bunu unuttun." Parmağını ceketimin askısına geçirmiş sallamaktaydı. Teşekkür edip elinden aldım. "Niye yanında taşıyorsun bunu?"

Birlikte tiyatroya doğru yürümeye başladık. Birkaç dakika içinde ayrılmamız gerektiğini düşünmek canımı sıkıyordu. "Yarın akşam Boğaziçi Üniversitesi'nde kızımın dans gösterisi var," dedim. "Kuru temizlemeci bulurum belki diye çıkmıştım dışarı ama hepsi kapalı."

"Kan ve Gül'e baktın mı?"

"Nereye?"

"İskender Doğan'ın kuru temizleme dükkânı, Kan ve Gül. Haftanın yedi günü, yirmi dört saat açıktır."

Yetmişli yıllarda "Kan ve Gül" isimli şarkısıyla büyük şöhret edinen İskender Doğan'ı iyi hatırlıyordum ancak kendisinin bir kuru temizlemeci dükkânı işlettiğini öğrenmek garibime gitmişti. "Ciddi misin sen?"

"Evet," diye güldü Fulya. "Ben de gördüğümde çok şaşırmıştım. Üstelik bazen kendisi duruyor dükkânda. Ben rastladım bir kere, biraz sohbet de ettik."

"Öyle mi? Nasıl biri peki?"

"Hâzâ beyefendi. Son derece kibar, güler yüzlü, hoşsohbet. Artık pek görülmeyen türde erkeklerden. Dükkânı ilk açtığında, daha ziyade imza istemeye gelirmiş insanlar."

Ben de kibar, güler yüzlü ve hoşsohbet sayılabilirdim aslında ama bulunmaz Hint kumaşı sayılamayacağım bir gerçekti. Belki de beyefendilik, müspet birtakım hasletlere sahip olmaktan ziyade, menfi birtakım temayülleri olmamakla alakalıydı. Diyelim, karşınızdaki hanımefendi sizi gücendirecek bir laf ettiğinde, hemen kıskançlığa kapılıp hiç tanımadığınız bir adam hakkında ileri geri yorumlar yapmamak gibi. "Artık pek hayranı kalmamıştır zannediyorum?"

"Bu durumdan hiç de şikayetçi bir hali yoktu," dedi Fulya kaba yorumuma karşılık. "Bugünün starları gibi muhteris ve sevimsiz değil."

Amatör tiyatro arkadaşım kibarca haddimi bildirdiği esnada BKM'nin önüne gelmiştik. Telefon alışverişi yapacak mıydık acaba? Dahası yapmalı mıydık? "O zaman iyi eğlenceler sana," dedim yutkunarak. "Hoş bir tesadüftü."

"Hoş olan bir şey asla güzel olamaz," dedi Fulya ciddiyetle. Ardından gülerek ekledi: "Dalga geçiyorum."

Artık emindim. Hâzâ beyefendilik benim için imkânsız bir hayaldi. En azından Fulya'nın gözünde. Telefonunu istemekten hemen vazgeçtim. "Nerede İskender Bey'in dükkânı?"

"Çarşı'yı sonuna kadar geç, Yıldız'a dönmeden önce sağdaki blokların altında. Tabelasını görürsün."

"Peki, teşekkür ederim."

"Öp kızını benim için."

"Tamam. Sen de Orkun'u öp."

Fulya neşeli bir kahkaha patlattı. Uzanıp usulca dudaklarını yanağıma değdirdi. "Biliyor musun?" diye fısıldadı kulağıma. "Ben o zamanlar biraz âşıktım sana." Parmaklarım dudaklarının değdiği yerde, onun tiyatro binasına girip tatlı bir hayal gibi kayboluşunu izledim. Dönüp hızlı adımlarla İskender Bey'in dükkânına doğru giderken Kan ve Gül'ü mırıldanmakta olduğumu fark ettim.

2. All Apologies

Kan ve Gül Kuru Temizleme'nin kırmızı floresanla aydınlatılmış tabelasını gördüğümde inceden yağmur çiselemeye başlamıştı. Ceket fazla ıslanmasın diye hızlı adımlarla dükkâna ulaşıp kapıyı açtım. Mekânı çepeçevre saran, tavandan sarkan ve bana nedense asılarak idam edilmiş insanları düşündüren ceket, palto, kaban, pantolon, gömlek, bluz ve enva-i çeşit giysinin arasından ilerleyip tam ortadaki tezgâhın yanına gittim. Kafamı çevirince, tezgâhın arkasında sağ köşede, elinde bir kitap, ayaklarını yazar kasanın bulunduğu sehpaya uzatmış oturan ve okuma gözlüklerinin üzerinden dikkatle beni izleyen uzun boylu adamı fark ettim. Ben bir şey söylemeye fırsat bulamadan, yüzünde belli belirsiz bir gülümsemeyle zıpkın gibi fırlayıp iki ayağının üstüne dikildi. "Hoş geldiniz. Nasıl yardım edebilirim?"

Kabaca bir hesapla altmış yaşlarında olması gerekirken, en fazla kırk beş diyebileceğiniz bu beyefendi İskender Doğan, okuduğu sayfa açık ve kapağı yukarı gelecek bir biçimde tak diye tezgâhın üstüne koyduğu kitap ise, sanki her şeyi daha korkunç kılsın diye, H.G. Wells'in *Zaman Makinesi* adlı romanıydı. "İyi akşamlar İskender Bey," diye giriş yaptım kendisini tanıdığımı anlaması için. "Ceketimi bırakmak istiyordum."

"Hay hay," diyerek askıyı elimden aldıktan sonra cebinden şık bir tükenmez kalem çıkarıp teslim fişini doldurmaya girişti. "Bugün pazartesi... çarşamba gününe hazır ederiz, uygun mudur?"

"Değildir," dedim pattadak. İskender Doğan'ın tek kaşını kaldırdığını fark edince alelacele ekledim. "Yarın akşam kızımın dans gösterisi var, maalesef giyebileceğim tek ceket de bu."

İskender Bey bakışlarını bana çevirdi. Yüzüne yumuşak, sevecen bir ifade yerleşmişti. "Kızınız dansçı mı?"

"Bir yıldır modern dansa gidiyor," dedim. "Daha on üç yaşında, devam etmek ister mi bilmiyorum. Biraz maymun iştahlı. Sanata çok yatkın ama. Özellikle müziğe. Sesi çok güzel..." Daha da anlatacaktım ama İskender Bey'in, beni profesyonel bir sanatçıyla karşılaştığı anda çocuğunun yeteneklerini sayıp döken can sıkıcı ebeveynlerden biri gibi algılamasını istemediğimden kapattım çenemi. Tabii aynen öyleydim, o ayrı mesele. Öte yandan İskender Bey, söylediklerime samimi bir ilgiyle karşılık vererek beni fena halde şaşırttı. Kızımın adını, okulunu, derslerinin iyi olup olmadığını, madem müziğe yetenekli, konservatuvara gitmeyi düşünüp düşünmediğini sordu; Zeynep'in daha ziyade şarkı söylemeyi sevdiğini söylediğimde de şan derslerine başlamak için on dört yaşın en uygun zaman sayıldığı bilgisini verdi. Bütün şöhretine rağmen, bak, onun da sen ben gibi normal bir insan olduğunu görmek beni nasıl sevindirmişti anlatamam. Hem iyi bir sanatçı, hem de tevazu sahibiydi. Bugünküler gibi değildi hiç. Gerçi bugünkü sanatçılardan şahsen tanıdığım kimse yoktu ama bence öyleydi yani.

"Ceketinizi yarın öğleden sonra alabilirsiniz," dedi İskender Bey teslim fişimi elime tutuşturarak. "Küçük Zeynep'e de başarılar dilerim."

Ona çok teşekkür edip dükkânın çıkışına yöneldim. Keşke yoluma devam etseymişim. Ne yazık ki, Şeytan dürttü ve tekrar ona döndüm. Boğazımı temizleyip, "İskender Bey," dedim, "Kusuruma bakmazsanız bir şey sormak istiyorum..." Suratından tadının biraz kaçtığını ayrımsayabiliyordum, ne var ki, ok yaydan çıkmıştı bir kere, devam edecektim. "Sanat hayatınız çok kısa sürdü. Kan ve Gül, müthiş bir şarkıydı ama sonra pek bir şey yapmadınız bildiğim kadarıyla. Yani o çapta ses getiren başka bir eseriniz olmadı? Tabii belki de böyle düşünmemin sebebi tamamen benim cehaletim..."

"Açıkçası Kan ve Gül'ün ardından bir süre daha yoğun biçimde müzikle uğraştım ama sonra tamamen bıraktım," dedi İskender Bey.

"Hay Allah, ne yazık. Sebebini sorabilir miyim acaba?"

"Lüzum görmedim," diye yanıtladı, yüzünde hoşnutluk ya da dalgınlık diye yorumlanabilecek bir ifadeyle.

"Anlayamadım?"

"Siz ne iş yapıyorsunuz acaba?" diye soruma soruyla karşılık verdi İskender Doğan.

"Çevirmenim ben," dedim. "Sait Faik'in eserlerini İngilizce'ye kazandırmaya çalışıyorum." Yalan sayılmazdı aslında, neticede nihai amacım buydu ve İskender Bey'in, ne bileyim, öyle kullanım kılavuzları, broşürler falan çevirdiğimi düşünmesini de istemiyordum.

"Öyleyse beni anlayacaksınız," dedi dostça gülümseyerek. "Siz de sanatçı sayılırsınız."

"Yok canım, o kadar da değil..."

"Bakın, çeviri yaparken kimi zaman en doğru anlatım biçimini, hatta mükemmel sözcüğü bulmak için inim inim inlediğiniz olur, değil mi?"

Orijinalinde hayli sert geçen seks sahnelerini yerli okuru rahatsız etmeyecek ama hayal gücünü de büsbütün öldürmeyecek biçimde uyarlamak, aşağı yukarı aynı anlama gelen yirmi İngilizce sıfatı tekrara düşmeden kullanmaya çalışmak ya da hedef kitlemizin poker oyununu bilemeyecekleri varsayımıyla bir *strip-pişti* sahnesi yazmaya kasmak... Herhalde onun kast ettiği böyle şeyler değildi ama benim uğraştığım içerik de buydu işte, ne yapayım? "Elbette," diye onayladım.

"Şöyle izah etmeye çalışayım," dedi. "Kanımca bir insanın en büyük eseri hayatıdır. Sanatçı için uğraşı alanı; müzik, dans, resim, edebiyat... her ne ise, bu eserin fonksiyonlarından sadece biridir. Günler, geceler boyu daha gönül okşayıcı bir melodi, daha vurucu bir dize, daha derin bir cümle peşinde koşarken, ruhunuzun milim milim yontulmasından kaynaklanan bir azap yaşarsınız. O esnada yarattığınızı zannettiğiniz şey aslında sizi yaratmaktadır. Ne yazık ki, peşinden koştuğunuz şeyi nihayet bulduğunuzda bu gerçeği unutuverirsiniz. Sanatçı tabiatı gereği atak, küstah ve kibirlidir, işte bu yüzden çoğunun işindeki ustalığıyla ruhunun tekamülü aynı hızda ilerlemez."

İskender Doğan'ın söylediklerini enteresan bulmakla birlikte, tüm bunların konuyla ilgisini pek kavrayabilmiş değildim. "Yani..." dedim sığ bir dimağa yakışacak biçimde, "Kan ve Gül'den sonra daha iyi bir şarkı yapmanın gereksiz olduğunu düşündünüz, çünkü..."

"Benim şanssızlığım ya da şansım, en mükemmel şarkımı yirmi yaşında yazmaktı. Mükemmellik, tanımı gereği, bütünlük ve teklik içerir, bu nedenle o noktadan sonra yapmam

gereken, o şarkıya yakışır bir hayat sürmekti. Çünkü ben bir sanatçı değil, sanatın kendisi olmayı tercih ettim."

Aklı başında biri bunun üzerine daha ne diyebilirdi ki? Lâkin bendeniz, şimdiye kadar anlaşılmıştır muhakkak, entelektüel melekeleri fazla gelişmiş biri sayılmazdım. "Öyleyse size göre, diyelim Shakespeare bir sürü harika eser vererek hata mı etti? Hamlet'i yazdıktan sonra, dur bakalım, ben bu esere layık mıyım diye düşünüp oyun yazmayı bıraksa daha mı iyi olurdu?"

"Shakespeare olmak ya da olmamak, işte bütün mesele," diye içini çekti İskender Doğan belli belirsiz bir gülümsemeyle.

Hâlâ elimde duran teslim fişine baktım. "Kan ve Gül," diye mırıldandım. "Bir kuru temizlemeci için ilginç bir isim. Kan, evet lekesi zor çıkar, peki ya gül ne alaka acaba?" En müthiş eserinin adını ticari bir işletmeye vermenin, bir sanat eseri olma idealine yakışıp yakışmadığını merak ediyordum doğrusu.

İskender Bey sorumdan pek etkilenmişe benzemiyordu. Ceketimi arka taraftaki ince uzun çubuklardan birine asarken, "Kan ve gül birbirinden çok farklı değildir," dedi. "Unutmayın, güle rengini veren kandır."

♠

Kâbuslar çoğunlukla sizi bir gecede bir kereden fazla ziyarette bulunmayacak nezakete sahiptir. Uykumda bana tekrar tekrar musallat olan karabasanlardan biri, orta ve lise eğitimi aldığım parasız yatılı okuldan kovulduğum; ikincisi, uzun yıllar başarıyla kaçtığım şerefli askerlik vazifesine, vahim bir bürokratik hata nedeniyle yeniden çağrıldığım; üçüncüsü, bir tiyatro sahnesinde tek başına ve yüzlerce seyircinin karşısında repliklerini unutmuş bir halde kalakaldığımdır. İskender Bey'le olan tuhaf tanışmanın gecesi, normalde uzun aralıklarla ve teker teker gelen bilinçaltısal hayaletlerimin bir heyula gibi hep

birlikte üstüme yığılması sıra dışı bir durumdu. Neyse ki, gelişmiş analitik zekâm sayesinde ilkinin nefes darlığı, ikincinin gastrit ve üçüncünün de genel bir anksiyete haliyle ilgisini tespitlemiş ve sorun baş gösterdiğinde ne yapmam gerektiğini de keşfetmiştim. Sabahın üçünde perişan bir halde uyanınca okuldan kovulmaya karşı astım spreyi, silahlı kuvvetlere karşı antiasit tableti ve rolünü unutmaya karşı bir *Xanax* çaktım. Bilinçsiz ilaç kullanacak kadar cahil olmadığım için, üstüne iki duble viski yuvarlamadan önce de on dakika kadar bekledim. Yani hiç öyle Nergis'in dediği gibi, en büyük yeteneğim sorunları görmezden gelmek falan değildi. Çözümcül bir insandım ben.

Alkol ile benzodiazepinin mükemmel işbirliği, ertesi gün öğle saatlerine kadar kütük gibi uyumamı sağlamıştı. Ilık bir duş, hafif bir kahvaltı, günün ilk sigarası ve akciğerlerimin bir miktarını lavaboya saçan öksürük krizinin ardından insanlık projesine yeniden yazılmış modern bir bireydim artık. Hoşgörülü ama eleştirel, girişken ama saygılı, açık fikirli ama korkak, güler yüzlü ama umutsuz.

Zeynep'in gösterisine daha saatler vardı. Önümdeki boş vakti üretken biçimde değerlendirebileceğimi düşünerek kütüphanemden Sait Faik'in *Mahalle Kahvesi* kitabını çekip çıkardım, bilgisayarımın başına geçtim. En sevdiğim öykülerinden birini, *Bilmem Neden Böyle Yapıyorum*'u açıp, başladım düşünmeye. Acaba çevirim esnek mi yoksa aslına sadık mı olmalıydı? Yaklaşık yirmi senedir yanıtını vermekte zorlandığım bu soru üzerine biraz daha kafa yorarken *e-mail*'lerimi kontrol ettim, çeşitli sosyal medya platformlarına göz atıp gündeme dair iç karartıcı gelişmelere üzüldüm, sevimli kedi ve çocuk videolarına güldüm ve nihayet bir *on-line* oyun sitesine girip, kimlik bilgilerinde Edremitli bir avukat olduğu belirtilen bir beyefendiyle tavla oynadım. Beyefendi, üstelik de beni 5-0 yenmesine

rağmen, küçük sohbet kutucuğundan anama, avradıma, gelmişime, geçmişime yönelik sunturlu küfürler savurduktan sonra çat diye çıkıverdi siteden, şaşırmadım. Tahminimce o da en az benim kadar modern biriydi. Türkçeden yabancı dillere kazandırılmış önemli eserlerin, aslında hiç okumadığım çevirilerinin sakilliği, çevirmenlerinin yetersizliği ve cehaleti hakkında zehir zemberek bir eleştiri kaleme alıp saygın bir edebiyat dergisine, olmadı bir internet sitesine göndereyim diye düşünmekteydim ki telefonuma bir mesaj geldi. Kan ve Gül'dendi mesaj; ceketim hazırdı, istediğim zaman gidip alabilirdim.

Gün içinde bambaşka bir yerdi Kan ve Gül Kuru Temizleme. Tezgâhın arkasındaki üç eleman ile dükkânı dolduran kalabalığın elleri arasında etamin, patiska ve alpakalar pervasızca savruluyor, polyester, filafil ve flaneller şehvetle çağıldıyor, tartan, tafta ve şifonlar kan ağlıyor, ipek jorjetler onlara histerik kahkahalarla karşılık veriyordu. Bu çılgınlığın arasında gözlerim gayriihtiyari İskender Doğan'ı aradı ancak kendisi ortalıkta görünmüyordu. Biraz hayal kırıklığına uğramış idiysem de bu durumu doğal karşılamam gerektiğini biliyordum. Onun işi gündelik operasyonlara katılmak değil, geceleri biz uyurken dünyanın bin bir hali üzerine tefekkür edip, sefil varoluşumuza bir nebze anlam katacak nihai gerçeğin peşinde koşmak ve onu avuçlarında hissettiği anda insanoğlundan çoktan ümidi kestiğini hatırlayıveren merhametli bir tanrı gibi bizim için sessizce iki damla gözyaşı dökmekti.

"Buyurunuz," dedi elemanlardan yaşlıca olanı. Giyim kuşamına, tavrına ve gözlüklerine bakılırsa kuru temizleme ihtisasını Sorbonne, Berkeley ya da ona benzer bir yerlerde yapmıştı. Alelacele cüzdanımdaki fişi çıkartıp uzattım. Hakikaten de jilet gibi yaptıkları ceketimi sırtıma geçirip borcumu ödedikten sonra hızla Beşiktaş'a karıştım.

Zeynep'i, Nergis'i, kaybolan yıllarımı, müphem geleceğimi ve açıkçası biraz da Fulya'yı düşünürken adımlarım beni Barbaros Bulvarı'na kadar götürmüştü. Akciğer muhalefeti nedeniyle giderek ağırlaşan bir tempoda yokuşu tırmanmaktaydım ki, durağın önünden geçerken yanımda bir halk otobüsü duruverdi. Baktım, 559C; Boğaziçi Üniversitesi Kampüsü'nün bulunduğu Rumeli Hisarüstü ile Taksim arasında sefer yapan, gençlik günlerimizin en gözde hattı. Ani bir kararla attım kendimi otobüse. İşim gücüm yoktu, madem önümüzdeki birkaç saati kendime acıyarak geçirecektim, bu işi pekâlâ kampüsün harikulade Boğaz manzarasına karşı da yapabilirdim. Yolcuların arasında öğrencileri seçebiliyordum, öğrencilerin arasında da, bir önceki geceyi ailelerine bir sürü yalan sıkıp arkadaşlarının evinde içip sıçarak geçiren dalgacılarla, ders notlarını gözden geçiren düzenli, çalışkan tipleri. Görünüşe aldanmamak gerekirdi ama; evet, ikinci grubun not ortalaması daha yüksek olsa da en parlak çocuklar ilk gruptan çıkardı. Peki hayatta hangileri başarı kazanırdı? Peki hayatta hangileri başarı kazanırdı? Babası zengin olanlar, elbette. Onun bu konuyla bir alakası yoktu yani.

Böylece pek çoğu benim mezuniyetim sırasında henüz doğmamış olan, geleceğin mühendis, entelektüel, yönetici, esnaf, sanatkâr, alkolik, hapçı ve kokainmanıyla birlikte güney kampüsünün karşısındaki durakta otobüsten indim. Memleketimizdeki yükseköğrenim kurumlarından birine yolu düşen herkes, devletimizin bu ilim ve irfan yuvalarının üstüne nasıl titrediğini, kapıya yığdığı özel güvenlik, polis gücü, çevik kuvvet ve hatta jandarmalara bakarak kolayca anlayabilir. Serbest düşüncenin kalesi üniversite, ülkemizde kelimenin tam anlamıyla kale gibi korunmaktadır yani. Hal böyleyken uluslararası akademik çevrelerde hiçbirinin esamisinin okunmaması, devlet büyüklerimizin pek çok farklı konuda defalarca dile getirdiği

gibi, batılı güç odaklarının kıskançlığı dışında nasıl açıklanabilirdi cidden? Neyse ki, Boğaziçi'nin kapısındaki güvenlik her zaman diğerlerine göre biraz daha zayıf olagelmiştir; bu sayede kendime bir öğretim görevlisi havası vererek, kendilerine sanki öğrencilermiş havası veren öğrencilerle birlikte, bir sorunla karşılaşmadan kutsal topraklara giriş yaptım.

Kampüsün kalbine giden yokuşun başında size aniden merhaba deyiveren ve tüm görkemiyle iki kıtayı bölen lacivert mucize, az daha devam edince iki yanı ağaçlarla çevrili, kıvrılıp bükülerek uzanan taş yollar, o yolların uzandığı gizli bahçeler, meydanda çimlere yayılmış bir şeyler okuyan, uyuyan, muhabbet edip gülüşen gençler, alanın dört yanını çevreleyen asırlık binalar, o binalardaki sınıflar, laboratuvarlar, öğretim üyelerinin ofisleri, kulüp odaları, kantinler, arka taraftaki revir, revirin karşısından Rumeli Hisarı'na inen patika, birkaç yüz metre sonra karşınıza çıkan eski püskü demir kapı, orayı geçtiğiniz anda tuhaf bir şekilde sanki daha bir yabanileşiveren doğa, sık ağaçlar, o ağaçların gölgesinde biten rengarenk çiçekler, çamların titreşen zirvelerinde daldan dala zıplayan sincaplar, uzaktan burnunuza çarpan deniz kokusu, aldığınız her nefes; hasılı her şey ama her şey, kulak verin duyacaksınız, insana tek bir şey söyler: Nergis.

Adımlarım beni doğrudan, çimlerle kaplı alanın karşı yanındaki binanın zemin katında yer alan Orta Kantin'e yönlendirdi. Öğrenciliğimin büyük bölümünü geçirdiğim, hatta arkadaşlarıma gerçek mezuniyetimi tamamladığım fakülte olarak tanıtmaktan da inceden zevk aldığım mekândı burası. Güney Kampüs'te öğrencilere çay, kahve, bisküvi, tost ve sosyalleşme imkânı sağlayan diğer tesis, Sosyete Kantini'ydi. Kabaca bir ayrım yapmak gerekirse, o tarafa düzenli, tertipli ve açıkçası biraz daha paralı çocuklar takılırdı. Orta Kantin entelektüel,

Sosyete Kantini profesyoneldi. Orta Kantin politik, Sosyete Kantini pragmatikti. Orta Kantin Lennon, Sosyete Kantini McCartney'di. Orta Kantin'e inilir, Sosyete Kantini'ne çıkılırdı. Gençliğin o tadına doyulmaz indirgemeciliği içinde, çok da uzak sayılmayacak bir gelecekte aynı makinenin çarkları haline geleceğinden habersiz, iki taraf da birbirine tepeden bakardı. Biz onlara tiki derdik, onlar bize keş. Kendi aramızda tabii. Neticede üniter yapımız içinde gül gibi geçinip giderdik işte. Ne ki içeri adım attığım anda bu ayrımların artık pek geçerli olmayabileceği hissine kapıldım. Eskiden türlü türlü siyasi bildiri ve afişlerin yer aldığı Orta Kantin duvarlarında pırıl pırıl reklam posterleri, sponsor logoları sırıtmaktaydı. Çevresinde kimi zaman yirmi kişinin toplaştığı masalar, çok daha küçük ebattaki yenileriyle değiştirilmiş, mekanın en ortasına da, insanın yanındakiyle bile konuşmasına izin vermeyen, ne idüğü belirsiz dairesel bir "oturma aparatı" yerleştirilmişti. Ve en dikkat çekicisi, sigara dumanının eksikliğiydi elbette. Memleketimizde ciddiyetle uygulanan tek hukuki düzenleme olan Tütünle Mücadele Yasası kendini burada da olanca ağırlığıyla hissetirmekteydi. Tadım kaçmıştı nedense. Orada bir şeyler atıştırma fikrinden vazgeçip kendimi yeniden dışarı attım. Bir süre avare avare kampüsü gezdim, binalara girdim, duvardaki panolara asılı notlara, dersliklere göz attım, koridorlarda gezinen öğrencileri izledim. Her şey bir yanıyla tanıdık ama bir diğer yanıyla son derece uzaktı bana. Acı gerçeği kabullenmem gerekiyordu: Artık oraya ait değildim. Bir yabancıydım. Aynı Nergis için olduğum gibi.

Derken, vaktiyle neden derslerime daha çok özen göstermedim ki diye hayıflanırken buldum kendimi. Belki o zaman yurtdışında yüksek yapar, üniversiteye öğretim üyesi olarak geri dönebilirdim. Bok vardı sanki en güzel yıllarımı, Orta Kantin'deki boş gezenin boş kalfası haytalarla çarçur edecek.

Şimdiye profesördüm belki, cemiyette bir yerim vardı, annem, kızım benimle gurur duyardı. Belki Nergis bile boşamazdı beni o zaman. Abuk sabuk kâbuslar görmezdim. Mesut olurdum. Böyle şeyler düşünürken, bu hayallerimi hakikaten de gerçekleştiren arkadaşım Saffet geldi aklıma. O da Boğaziçi'nden mezundu ama tanışıklığımız çok daha öncesine, ortaokul ve lise yıllarına dayanmaktaydı. Ölçüyü fazla kaçırmamak kaydıyla sanat sepet mevzularında da bazı faaliyetlerde bulunmuş, hatta kısa bir süre Genç Öncüler'e takılmıştı benimle. Tabii o aklı başında, sorumluluk sahibi biri olduğu için fazla vakit kaybetmeden ilgi ve alakasını başka taraflara çevirmişti. Ekonomi Bölümü'nü bitirdikten sonra Amerika'da doktorasını tamamlamış, sonra da paşalar gibi Boğaziçi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'ne yardımcı doçent olarak dönmüştü. En son, beş altı yıl önce görmüştüm kendisini. Arada evlendiğini, bir çocuğu olduğunu duymuştum. Boşandığı ya da intihara kalkıştığına dair bir bilgi gelmemişti kulağıma. Ani bir kararla cep telefonumu çıkartıp kontrol ettim, numarası bende var mı diye. Baktım var, bastım arama tuşuna. Üç dört kez çaldırdıktan sonra açıldı telefon. Merhaba, merhaba faslından sonra, okulda olduğumu öğrenince Saffet kendisinin de henüz dersten çıktığını, tam şu sırada Kennedy Lodge'a doğru yürüdüğünü, Kennedy Lodge'un hocaların yemek yediği ve hani şu Aşiyan'a inen yokuştan hemen önce, sağdaki şık mekan olduğunu söyleyip kendisine katılmamı önerdi. Ben de Kennedy Lodge'un hâlâ aynı yerde, aynı işlevi görmesinden duyduğum memnuniyeti belirtip onun bu nazik davetini kabul ettim.

Hava serince olmasına rağmen bahçedeki masalardan birine oturmuştu Saffet. Tekrar görüştüğümüze hakikaten de sevinmişti sanki. Bana sarıldı, sandalyemi çekerek beni masaya buyur etti, günün menüsünü saydı ve yemeğimi kendisi getirmek konusunda ısrarcı oldu. Aman ne münasebet, olur mu

hiç öyle şey, lütfen efendim şeklindeki itirazlarıma aldırış etmeden dediğini de yaptı. Lazanya ve salatamı önüme yerleştirdikten sonra kendisi de karşıma geçip oturdu. Sevecenlikle koluma vurarak, "E nasılsın görüşmeyeli?" diye sordu. "Hangi rüzgâr attı seni buraya? Anlat bakalım..."

"Bildiğin gibi," dedim. "Zeynep'in... kızımın dans gösterisi var bugün burada. Onu izlemeye geldim."

"Ooo maşallah maşallah! Benim de bir kızım oldu, biliyorsun değil mi?"

Başımla onayladım. "İsmini hatırlamıyorum ama?"

"Ece," dedi ilgisinin hatırı sayılır bir kısmını önündeki tavuk buduna çevirerek. Her zaman iştahlı biri olagelmişti Saffet. "Hayatımın neşesi. Dört yaşına bastı geçen cumartesi. Beni çok seviyor. Gözünün önünden ayırmak istemiyor. On yıl sonra yüzümü görmek istemeyecek tabii, orası ayrı."

"Kızımın Ece isminde üç arkadaşı var," dedim. "Ada, Arda, Efe, Deniz, Selin, Ege... Böyle gidiyor."

"Vaay, kız babası durumları, ha? Yakından takip ediyorsun arkadaşlarını."

"Hepsi kısa, net ve içinde Türkçe'ye özgü, ı, ç, ş gibi harfler barındırmayan isimler. Enteresan değil mi sence de?"

İlk gençlik yıllarımızda hepimiz birer tartışma ve spekülasyon canavarı olduğumuzdan neden diye sormayı kendine yakıştıramamıştı sanıyorum. Kafasını kaldırıp bana baktı. Gözleri fıldır fıldır dönüyordu. "Zeynep'te de yok," diye karşılık verdi sonunda.

"Yok, haklısın. Hepimiz günün birinde batılı bir ülkeye kaçmak zorunda kalabileceklerini düşünüyoruz çünkü. Bir de isimleri yüzünden sıkıntı çeksinler istemiyoruz."

"Belki de doğal olarak gideceklerini düşünüyoruzdur," dedi Saffet. "Bazen benim de aklımdan geçiyor bu tersinden batılılaşma durumu. Biraz üzülüyorum ama sonra düşünüyorum, yapacak bir şey yok. Giderse gider, kalırsa kalır. Bana düşen, onu elimden geldiğince iyi yetiştirmek. Öyle çocukla çocukluk etmek gibi alaturkalıklara hiç tahammülüm yok. Neyin doğru, neyin yanlış olduğunu açık açık anlatıyorum, doğru bir örnek teşkil etmeye çalışıyorum. Şu anda tam anlamasa bile bütün bunların tortusunun kalacağını biliyorum. Neticede çocuklar bize bakarak büyüyorlar."

"Doğru," dedim. "Ama daha ziyade biz onlara bakmadığımız sırada bakıyorlar."

Saffet yemeğinden kafasını kaldırıp beni süzdü. "İyi gördüm seni."

"Teşekkür ederim, sen de iyi görünüyorsun."

"Nergis nasıl? Görüşüyor musunuz?"

"Tabii tabii. Arada çocuk varken başka türlüsü söz konusu değil."

"Ben çok üzüldüm siz boşandığınızda," dedi Saffet. "Hiç, diğerleri gibi, böylesi ikinizin de hayrına falan diye düşünmedim. Bence siz ayrılmamalıydınız."

Yediğim lokma boğazıma takılıverdi. Yakıcı konulara dokunmadan, havadan sudan sohbet edebilecekken dostça bir sorumluluk duygusuyla konuşması duygulandırmıştı beni. Ne kadar ender karşılaşıyordu insan böyle şeylerle. İçime bir sıcaklık yayıldı. Ne ki, bu muhabbet dolu hislerim fazla uzun sürmeyecekti. Saffet'in sözlerinin sevgiden ziyade acımadan kaynaklandığı gibi bir kuşkuya kapılınca feci rahatsızlık duydum. Halbuki ben değil miydim, sevdiğim herkese biraz da acıdığımı söyleyip duran? Belki kendime ve herkese yalan söylüyor,

belki de iyicil hiçbir şeyi hak etmiyordum. "Dün Fulya'yı gördüm," diye değiştirdim konuyu. "Şu Ortaköy'de takıldığımız tiyatro grubundan."

"Bülentler'in grubunu diyorsun! Fulya, şu sevgilisi mühendis olan mıydı? Sarışın bir şey..."

"Yok, onun adı başkaydı. Selda galiba..." Galiba diyordum ama aslında gayet iyi biliyordum gruptaki en çekici kadının ismini. Her canı çıkasıca, sağlıklı erkek gibi. "Fulya esmerdi. Bana âşık olan." Merhamet duyulacak bir canlı olmadığımı kanıtlamak için mi böyle saçma sapan bir açıklama yapmıştım, Allah bilir.

"Aranızda bir şey var mıydı?" diye sordu bir kaşını kaldırarak. Hafiften ahlakçı bir tarafı vardı Saffet'in.

"Yok canım," dedim. "Zaten haberim bile yoktu böyle bir şeyden. Dün söyledi, ben o zamanlar biraz yanıktım sana diye."

"Hmm... Çıkaramadım," dedi Saffet kafasını kaşıyarak. "Pek fazla kalmamış aklımda. Bülent, Tülay, uzun boylu bir çocuk vardı, gitarist... bir de Terminatör. Tatlı falan ister misin?"

"Ne dedin?"

"Çikolatalı sufle var çok güzel."

"O değil, Terminatör nereden çıktı?"

"Vardı ya bir ruh hastası, Abdül mü ne? Onu diyorum."

"Evet, Fulya söz etti dün. Ama ben ayrıldıktan sonra katılmış gruba. Ben tanışmamıştım hiç. Sen nereden tanıyorsun ki onu?"

"Sahi sen yoktun değil mi o çalışmalarda? Sinema salonu kapandıktan sonra grup elemanlarından birinin evinde toplanmıştık bir süre. Ortaköy taraflarında bir yerdi galiba..."

"Yoktum," dedim. Acayip sinirlenmiştim birden. "Salon mühürlendikten sonra aramadı kimse beni bir daha. Seni çağırdıklarını da bilmiyordum."

"Beni o çağırdı işte... Terminatör."

"Nasıl yani?"

"Buraya, okula gelmişti. Kantinde tanıştık. Ben bir sufle alacağım kendime. Sen istemediğine emin misin?" Elimle istemediğimi belirttim. Tadım kaçmıştı. Kendimi ihanete uğramış hissediyordum. Niye haber vermemişti ki bana Saffet? Belki de önümdeki müthiş bir oyunculuk kariyerini engellemişti? Terminatör'e çok uygun bir fizyonomim yoktu ama Dürrenmatt'ın oyunundaki fizikçilerden birini canlandırabilirdim pekâlâ. Çok yetenekliydim çünkü ben. Bunu doğaçlama çalışmalarından bile anlıyordu anlayan.

Saffet elinde küçük bir tepsiyle masaya döndü. Sufleyle birlikte iki de kahve almıştı, birini önüme koydu. "Teşekkür ederim."

"Şimdi hatırladım," dedi gülerek. "Aslında eleman seni aramaya gelmişti buraya."

"Kim? Abdül mü?"

Başıyla onayladı. "Orta Kantin'de seni sorup duruyordu, öyle tanıştık. Anlattı işte grubun durumunu, öyle haberdar oldum ben de."

Giderek tuhaflaşıyordu her şey. "Beni niye soruyordu ki?"

"Bence kendine taraftar toplamak için. Pek sevmiyorlardı onu grupta; kendisi gibilerin sayısı artsın istiyordu herhalde."

"Bana niye haber vermedin peki?"

"Yahu, ben de toplasan iki, üç kere gitmişimdir. Hiçbir şey çıkacağı yoktu o gruptan. Sıkıldım, bıraktım. Sana bir şey söyleyene kadar da unuttum gitti herhalde."

"Öldürüldüğünü biliyor muydun peki Abdül'ün?"

"Toprağı bol olsun," dedi Saffet tatlısını götürürken umursamazca.

Daha fazla uzatmanın bir anlamı yoktu. En ufak bir vicdan azabı ya da pişmanlık hissine en uzak yıldızdan daha uzaktı arkadaşım. Karşılıklı birer sigara eşliğinde kahvelerimizi bitirmiştik ki, saatini kontrol ettiğini fark ettim. "Dersin mi var?"

"On dakika sonra. Sen ne yapacaksın?"

"Bilmem, biraz dolanırım. Belki Hisar'a inerim. Zeynep'in gösterisi yedide, müsaitsen buyur gel. Nergis'i de görmüş olursun hem."

"İsterdim ama akşam bizim de programımız var. Çok selam söyle Nergis'e."

Beş dakika sonra, arayı açmamak, daha sık görüşmek falan gibi bürokratik veda işlemlerini halletmiş, kendi yollarımıza doğru gitmekteydik: O, Türkiye'nin en parlak beyinlerini eğitmek üzere dersliğe, ben de birkaç bira ziftlenmek için Hisar'a. Her şey nasıl da başka türlü olabilirdi diye düşünüyordum. Bir anlığına orada değil de şurada olsan, o tarafa değil de başka tarafa baksan, kıçını sol elinle değil sağ elinle kaşısan, bir sözü söylesen, ötekini söylemesen... Kaderin acımasız ağları aslında ne kadar da zayıf bağlarla örülmekteydi.

♠

Artık sevmeyen kadının gözlerini hemen tanırsınız. Denizi yırtan bıçak gibidir. Bombardımana uğramış tavernalar, ırzına geçilmiş melekler, etobur krizantemler, kükürt çağlayanları ve

en müşfik anında, bir çift kör kuyudur o gözler. Üniversitenin gösteri salonunda Nergis'le yan yana oturmuş Zeynep'in sahneye çıkmasını beklerken, eski eşimin bana dikili gözlerinde şefkatten eser yoktu. "İçki mi içtin sen?"

"Sadece birkaç bira," dedim. "Abartılacak bir şey değil."

"Ben ne diyeyim ki sana? Bir gün bile değil... Kızının gösterisi bitene kadar birkaç saat bekleyeceksin alt tarafı."

Açıkçası hâlâ biraz korkuyordum ondan. Kafası bozulduğunda ne yapacağı belli olmazdı. Yıllar önce, sıra beklediği bir telefon kulübesini on dakika meşgul eden, bir de üstüne kendisini uyardığında kaba saba konuşan ayı gibi bir herifi, o kulübenin akerdeon kapısını tekmeleye tekmeleye haşat ettiği, dün gibi aklımdaydı. "Göz kararması" diye açıklıyordu öyle durumlarda büründüğü ruh halini. "İki üç bira diyorum yahu..." diye alttan aldım. "Hem Zeynep bendeyken asla içmiyorum, biliyorsun."

"Evet, bir cümle önce birkaç biraydı, hemen üç tane oldu."

"Üç, birkaça dahildir," dedim. "Ayrılık da sevdaya!" Bu şahane noktayı vurguladıktan sonra hıçkırmayaydım iyiydi.

Salon ışıkları kapandı, sahneninkiler yandı, müzikle birlikte küçüklerin gösterisi başladı. Nergis de ben de ellerimizde görüntü kaydına hazır cep telefonlarımız, Zeynep'in sırasının gelmesini bekliyorduk. Çağdaş ve klasik danslar birbiri ardına başarıyla sergilenmekteydi geleceğimizin güvencesi nesil tarafından. Arada sırada ufak tefek hatalar olsa da, salonu dolduran veliler hoşgörülü alkışlarla destek veriyordu genç sanatçılara. Derken, herhalde bir yarım saat kadar sonra, flamenko gösterisi başladı. Dansçı küçük kızlardan biri tak diye durdu. Parmağıyla sahne arkasında bir yeri işaret edip bir şeyler söyledi. Çocuklar birer ikişer dans etmeyi kesip kızın gösterdiği

tarafa kilitlendiler. Seyirciler bunu çocukların çocukluğuna vererek güldüler, öğretmenlerden biri olaya müdahale etmek için sahneye girdi. Küçük bir oğlan kendini sahneden aşağı attı ve bir an sonra onu diğerleri takip etmeye başladı. "Bir şeyler oluyor," diyerek kolumu sıktı Nergis. Ayağa fırlayıp haykırdı: "Kesin! Müziği kesin!"

Bir dakika içinde müziğin yerini giderek artan uğultu almıştı. Herkes yerinden kalkmış, sağa sola bakınmaktaydı. Derken art arda işitilen iki ünlem, olup biteni anlamlandırdı: "Duman! Yangın!"

Korkunç bir panik havası yayılıvermişti salona. Sahnedeki çocuklar aşağı, aşağıdaki yetişkinler sahneye doğru hücum ediyor, bir kısım başkaları ise kapıya doğru koşuyordu. Ön sıralardaki sandalyelerin üstüne basa basa ilerlemeye çalışan Nergis'i bacağından yakaladım. "Bekle. Sen kapıya git, orada dur. Biri Zeynep'i almış olabilir ya da bir şekilde biz fark etmeden kendisi çıkabilir. Sahneye ben giderim."

Önce itiraz edecek gibi bana baktı ama hemen sonra doğru söylediğimi anladı. "Koş!" dedi gözlerinde yaşlarla. "N'olur, bul onu!"

"Bulacağım, merak etme." Ensemden kafama doğru yayılan bir uyuşuklukla ama mümkün mertebe serinkanlılığımı korumaya gayret ederek kalabalığı yarmaya başladım. Bu arada öğretmenler sakin olmamız, sahneye gelmememiz doğrultusunda, hiçbir işe yaramayan anonslar yapmaktaydı. Yüz yıl gibi gelen bir süre sonunda güç bela gösteri platformuna tırmanmayı başarmıştım. İnsanlar artık çığlık atmaktaydı ve arka taraftan gelen duman sahneye yayılıyordu. Zeynep'i ararken, başlarında bir öğretmen, el ele tutuşmuş merdivenlerden inen bir grup çocuk arasında Şebnem Demirçivi'yi gördüm. Hızla

yanına koşup, omuzlarından yakaladım beti benzi atmış çocuğu. "Zeynep nerede?"

Parmağıyla sahnenin sol tarafındaki koridoru işaret etti. "Soyunma odası..."

Karşı yönden can havliyle gelenleri itip kakarak koridora attım kendimi. Çocukları önüne katmış dışarı çıkmaya çalışan birkaç öğretmen bana geri dönmemi söyleyip duruyordu. Delirecek gibiydim. Başım dönüyor, yüzüm yanıyordu. İlerledikçe duman daha da yoğunlaşıyor, nefes almak güçleşiyordu. Ve nihayet, yanımdan geçen insanların iyice seyrekleştiği bir noktada, bir kuyruklu piyanoyu ağır ağır yutmakta olan alevleri gördüm. Sağda solda kablolar, ne idüğü belirsiz sandıklar ve kumaş yığınları vardı. Alevlerin arka tarafında kalan odanın önünde birikmiş bir grup çocuk feryat figan ağlamaktaydı. Gözlerim aralarında kızımı aradı ama dumanların içinde seçmeye olanak yoktu. Çaresiz ateşin içinden geçmem gerekmekteydi. Olabildiğince güçlü bir sıçrayış yapmak için hazırlanarak gerildim, gerildim... Fakat harekete geçmemden bir an önce sırtıma aldığım feci bir darbeyle ayaklarım yerden kesildi, uçarak kafamı yanan piyanonun gövdesine çarptım. Düştüğüm yerden kalkmayı denedim ancak vücudumu kıpırdatamadım bile. Sadece elimi kafama götürebildim, parmaklarımdaki kanı gördüm. Derin bir nefesle boğucu dumanı ciğerlerime çektim. Beni paçalarımdan yakalamış alevlerin giderek bulanıklaşan titreşimlerini izlerken veda sözlerimi mırıldandım. "Beni affet..."

3. Smells Like Teen Spirit

Yattığım yerde gözlerimi aralıyorum. Devasa karanlığın içinde ufak tefek beyaz benekler. Havada hafif bir serinlik. Elimin altında ıslak çimenler. Ciğerlerim açık, vücudum dinç. Cennet? Kısa bir muhasebe yapıyorum; mümkün değil. Öte yandan cehennemde olduğumu düşündürecek bir emare de yok ortamda. Yine de durumu garantiye almak için bir kelime-i şehadet getirsem mi? Ölmeden önce bu yapılırsa, günahlarının kefaretini ödedikten sonra eninde sonunda cennete gideceğini biliyorum. "Ölmeden önce." Evet, kritik bir nokta. Belki de mahşer gününü bekleyeceğim yerdeyim. Yani bedenim kabirde ama ruhum ıslak çimenlerin üstünde yatmış kıyametin kopmasını bekliyor. Pek fazla sayılmayacak dinî bilgilerimi hatırlamak için zorluyorum hafızamı. Müminler için ölüm ile ahiret günü arasındaki zamanın göz açıp kapayıncaya kadar geçeceği gibi bir şey hatırlıyorum. Hmm... Bu, iyiye işaret değil. En az beş dakikadır bu haldeyim çünkü. Cennette değilsem, bu civarda epey kalacağım demektir. Sorgu melekleri burada mı nezaret edecekti bana? Kabir azabı bu içinden çıkılmaz sorularla mı başlamaktaydı? Benim gibi, her zaman akılcı düşünceyi kendine rehber edinmiş biri için biraz utanç

verici belki ama yapacak bir şey yok; insan ölünce yerçekiminden ziyade gökçekimi kanunlarını düşünme eğilimine giriyor.

Kabul etmem gerekiyor, bu tarafa dair fazla bir fikrim yok, en iyisi öbür dünyayı düşünmek. Yani benim için, öbür dünyayı. Şu fizik kurallarıyla devinen; insanın, insanın kurdu olduğu; kan, kin, nefret ve acılarla dolu yeri. Vasiyet bırakmadığım geliyor aklıma. Gerçi pek bir malım mülküm de yoktu ama ne bileyim, dünyaya son bir söz söyleme fırsatını kaçırdığıma üzülüyorum. Hiç değilse mezar taşıma yazılmak üzere bir şeyler düşünseydim. "Yakında görüşürüz!" Buna benzer, matrak bir cümle. Ama hayır. Zeynep'in bunu görmesini istemezdim. Zeynep! O kurtuldu mu? Zınk diye doğruluyorum yattığım yerden. Aşağı yukarı bir futbol sahası büyüklüğünde ama yer yer yollarla kesilmiş dairesel yeşil bir alanın ortasındayım. Tanıyorum burayı. Çevredeki binaları da. Düpedüz Boğaziçi Üniversitesi'ndeyim. Kendime geldiğimde gördüğüm karanlık, gökyüzü; içindeki beyaz benekler de, bildiğin yıldızmış. Gösteri salonunun olduğu Saatli Bina aşağı yukarı on metre ötemde. Hızla koşup kapısını zorluyorum. Kilitli. Ortalıkta benden başka kimse bulunmuyor, yangından da bir iz yok. Neler oluyor? İlahi bir makaranın ortasına mı düşmüş durumdayım? Kabir azabı?

Aklıma başka bir düşünce geliyor o noktada. Ölmedim, sadece komadayım ve bir tür düş görüyorum. Fakat ziyadesiyle gerçekçi bir düş bu. Öyle gerçeküstü öğeler söz konusu değil. Uçmaya çalışıyorum olmuyor, kendimi çimdikliyorum acıyor ve ayrıca artık epeyi üşüyorum. Demek koma böyle bir şeymiş. Fazla şikayetçi sayılmam. Ama tabii geride kalanlar için durum kötü olmalı. Hastanede yattığımı, başucumda Zeynep'in, annemin ve Nergis'in beklediğini düşünüyorum, üzülüyorum. Sonra hiçbirinin orada olmadığını, belki sadece

nöbetçi hemşirenin hayati fonksiyonlarımı kontrol etmek için saat başı yanıma geldiğini düşünüyorum, daha çok üzülüyorum. Acaba astral yolculuk yapabilir miyim? Gözlerimi kapatıp, vücudumu kasıyor, zihnimi hastanedeki yatağıma odaklıyorum. Netice, sadece çok düşük perdeden bir osuruk.

Açım. Serumu verirken biraz cimrilik mi ediyorlar, nedir? Belki de ameliyattayım, sağ çıkarsam, beslemeye başlayacaklar. Mantıklı. Yine de bu durum, gözümün önünde hamburgerlerin, sosisli sandviçlerin uçuşmasını engellemiyor. Hemen Orta Kantin'e koşuyorum, kapalı. Sosyete Kantini'nde de durum aynı. Çaresiz, *Manzara* tabir edilen yerdeki, Boğaz'a bakan banklardan birine oturuyorum. Aklım karışık. Derken uzakta, ağaçların altında bir kıpırtı görüyorum. Ayağa kalkıp o tarafa doğru yürüyünce, bunun öpüşen bir çift olduğunu görüyorum. Araya girmem kaba bir davranış olur mu acaba? İçinde bulunduğumuz koşullar düşünülürse, muhtemelen hayır. Yine de cesaret edemiyorum. Yanlarından geçip gidiyorum. Peki bu ikisi, bu Araf'a birlikte düşmeyi nasıl başarmışlar? Acaba onlar da mı aynı yangın neticesinde komaya girdiler? Bir yangın, üç koma? Düşük ihtimal. Kesin Tahtalıköy'deyim. Tekrar aynı noktaya dönüyor zihnim: Kabir azabı? Sanki beni en çok korkutan bu, cehennemden bile fazla.

Soğuk etkisini giderek daha çok hissettiriyor. Üstümde incecik bir ceket var. Ceket tamam ama bu kazak, bu pantolon, bu ayakkabılar... Hepsi tanıdık ama evden çıkarken bunları giymediğime eminim. Manzaradan Birinci Erkek Yurdu'nun zemin katına uzanan hendek benzeri yola dalıyorum. Yurdun bu saatte kapalı olduğundan eminim ama en alt kattaki etüt salonunu çevreleyen kulüp odalarının pencereleri için aynı şey geçerli değil muhtemelen. Az gece geçirmedim oralarda kaçak. Nitekim Folklor Kulübü'nün penceresini elimle koymuş gibi

bulup iteliyorum, açılıyor. Bunu bu kadar net hatırlamam ne enteresan? Demek ki, insan bazı şeyleri ölse unutmuyor. Komik. Belki de, öldüğü için hatırlamaya başlıyordur. Çevik bir hamleyle zıplayıveriyorum içeri. Çok da hoşuma gidiyor bunu yapmak, daha doğrusu yapabilmek. Ne zamandır vücudum ağırlaşmış, hantallaşmış, Türkçesi, yaşlanmıştı. Demek insanın psişik varlığı daha bir diri oluyormuş. Aklıma ortaokuldaki din öğretmeninin, cennette hepimizin en güzel halinde, otuz üç yaşında olacağımızı söylediği geliyor. Saçmalık. Şu an otuzlarımdakinden çok daha güçlü hissediyorum kendimi. İçerinin sıcaklığı hoşuma gidiyor, bir ağırlık çöküyor üstüme. Kenarda bulduğum bir battaniyeyi alıp, kapının yanındaki sedire uzanıyorum. Uykunun yaklaştığını ayrımsayabiliyorum. Dalıp gitmeden hemen önce, belki de gözlerimi bir hastane odasında açacağımı düşünüyorum, ya da bir mezarda.

♠

Her iki tahminim de yanlıştı. Uyanıp da hâlâ Folklor Kulübü'nde olduğumu görmek içimde tatlı bir ürperti yaratmıştı. Doğrulup aklımı toplamaya çalıştım. Ve tabii ki derhal telefonumu bulmak için ceplerimi yoklamaya giriştim. Hiçbir şey yoktu. Ne telefon, ne cüzdan. Bir önceki gece çimlerde ayıldığımda, bu nasıl aklıma gelmemişti ki? Kafadan, öbür dünyanın kapsama alanı dışında kaldığını varsaymıştım herhalde. Belki de uyandığım yerde düşürmüştüm cebimdekileri. Kalkıp kapıyı yokladım, kilitli değildi. Geniş etüt salonundaki masalarda üç beş öğrenci oturmuş ders çalışmaktaydı. Ölmüş ya da komada gibi bir halleri yoktu. Uykulu uykulu gözlerini ovuşturuyor, burunlarını çekiyor ve hatta sigara içiyorlardı! En munis görünen delikanlının yanına yaklaşıp selam verdim. Benimle konuşmaya pek de gönüllü olmadığını gösterir şekilde selamıma karşılık verip bakışlarını önündeki kitaba çevirdi.

Onunla muhabbete girmeye çalışmaktan vazgeçip merdivenleri tırmandım, binadan dışarı adım attım. Kampüs, bildiğin kampüstü. Bir yerden bir yerlere giden tek tük gençler, bekçiler, hatta tanıdığım bir profesör... Kafamı kaldırıp yan binanın kulesindeki saate baktım: 7:35. Çimle kaplı alanı boydan boya arayıp taradım ancak ne telefonumdan bir iz vardı ne de cüzdanımdan. Kimliksiz, parasız ve kimseye ulaşma imkânım olmadan kalakalmıştım kampüsün ortasında. Neyse ki, dost topraklardaydım ve istikametim belliydi: Orta Kantin.

Ne var ki, asıl şok beni orada beklemekteydi. Dev masaları, duvarlardaki bildirileri, yüksek bir yere kurulu tüplü televizyonu, onun karşısındaki çay ocağı ve hatta ocakta oturan çaycı Recep Abi'ye kadar her şey yirmi yıl öncesinden hatırladığım gibiydi. İnsanın bazı şeylerin eksikliğini fark etmesi vakit alıyor. Elimle kafamı yokladım. Bir önceki akşam cereyan eden çarpmaya dair hiçbir emare yoktu. Üstümdekilere odaklandım yeniden... Bunlar yıllar önce giydiğim -ve artık çirkinliklerini daha fazla önemsediğim- çok eski kıyafetlerdi.

Rüyanızda rüya gördüğünüz şüphesine düşerseniz, kesinlikle rüya görüyorsunuzdur. Öte yandan, hayat denen şeyi bütünüyle bir rüya olarak kabul etsek dahi, onun uyanıklık tabir edilen yakasındayken bunun farklı bir ontolojisi bulunduğunu ayrımsayabilirsiniz. Burada gerçek ile hayali ayırt etmek için bilimsel bir yöntem yoktur. Tek referansınız, düşünen şeyin, düşündüğü her şey yanıltıcı olsa dahi, varlığını yadsıyamayacağınız o noktadır. Hasılı, düşünüyordum ve vardı! Yaşadığım her şey, gerçek denince ne anlıyorsanız, o kadar gerçekti. Açlık ve üşüme de, bu hissi büsbütün güçlendiren unsurlardı. Recep Abi'yle hukukumuza güvenerek, selam sabah muhabbetinden sonra beş parasız olduğumu bildirip, işletmeden bir çay rica etmeye karar verdim. Çay ocağının başına geldiğimde Recep

Abi, her zamanki olağanüstü anlayışıyla, tek laf etmeme fırsat bırakmadan önüme dumanı tüten bir bardak çayı ve yanında bir buçuk şekeri koymuştu bile. Tabii ben artık sadece yarım şeker kullanıyordum ama o bunu nereden bilsindi? Kantinde hemen hemen herkesin çayını, kahvesini nasıl içtiğini bilecek kadar dikkatli ve özenliydi. Görmüş geçirmiş olduğu her halinden belli, bilge, cana yakın, hoşsohbet bir insandı. İyi bir adam deyince aklınıza gelen kişinin ta kendisiydi. Benim mezuniyetimin beş altı yıl kadar sonrasında kantinin işletmecisini tek kurşunla öldürecekti. Ben çayımı alırken o tezgahın altından çıkardığı, gri renkte, postacıların kullandığına benzer bir çanta çıkardı. "Burada unutmuşsun bunları. Al bakalım."

Teşekkür bile etmeden çantayı alıp, geniş masalardan birine çöktüm. Çanta hakikaten de bana aitti. Yirmi yıl önce! İçini açıp karıştırdım. Ders notları, defterler, bir Paradise romanı, tarih öncesinden kalma disketler ve bir cüzdan... Cüzdanda eski kimlik kartım, para birimimizden altı sıfırı atmamızdan öncesine ait, on binlerle ifade edilen banknotlar, çıtçıtlı küçük gözde bozukluklar ile kantinden alışveriş yapmayı sağlayan farklı renkte, plastik çipler ve küçük bir telefon defteri. Derin bir nefes aldım. Çayımdan bir yudum höpürdettim. Çevreme bakındım. Masanın diğer ucunda oturan uzun, yağlı saçlı, kirli sakallı delikanlıya takıldı gözlerim. Düşünceli bir tavırla önündeki deftere bir şeyler yazmaktaydı. Dolaylı yoldan tanıyordum elemanı. Benim bir muhabbetim olmamıştı kendisiyle ama Nergis'in ara sıra arkadaşlık ettiği tiplerden biriydi. "Afedersin hocam," diye seslendim, kafasını kaldırıp baktı. "Bugünün tarihini öğrenebilir miyim acaba?"

"Elbette," dedi gülümseyerek. "Hitler'in Alman vatandaşlığına geçişinin yıl dönümü."

Harika. En az benim kadar şakacı bir tipe çatmıştım. "25 Şubat, evet," dedim. "Hangi yılda olduğumuzu sorsam. Biliyorum biraz acayip ama..."

"Altmışiki."

"1962?"

Bir kahkaha attı. "Güzel... Çok güzel espri. Sen Nergis'in arkadaşısın, değil mi?"

"Evet," dedim. "Nergis'in arkadaşıyım. Ve hayır, espri yapmıyorum. Lütfen bugünün tam tarihini söyler misin bana?"

"Arjantin'de bir yerlerde, Hitler bugün bir Alman oluşunun altmışikinci yıl dönümünü kutluyor," dedikten sonra teşvik edici bir tavırla ekledi. "Yani..."

Ortadaki kül tablasını, ruh hastasının kafasına geçirmemek için zor tutuyordum kendimi. "Yani?" diye sordum sakin olmaya gayret ederek.

"Anlıyorum seni," dedi manyak. "Ben de bazen karıştırıp geçen yılın tarihini atıyorum. Evet, inanması güç ama, Duran Duran'ın Wild Boys'unun, Jane Torvill ve Christopher Dean'in olimpiyat şampiyonluğunun, Aydınlar Dilekçesi'nin ve o aydınların dava edilişinin üstünden tam on yıl geçti. Bir aydan fazladır 1994'teyiz artık. İndira Gandhi suikastinin, Neşe Erberk'in Avrupa Güzeli seçilişinin, memleketimizdeki son idamın ve vergi iadesi yasasının..." Ayaklı arkaik *google,* saymaya devam ediyordu ama onu daha fazla dinleyecek halde değildim. Kuşkularımda haklıydım. Rüya, koma, paralel evren, alacakaranlık kuşağı... Sebebi ne halt idiyse, ortada kesin olan bir şey vardı: 1994 yılına dönmüştüm.

"Bir sigara alabilir miyim?" diye kestim sözünü. Kibarca önündeki Tekel 2000 paketinden bir tane ikram etti. Bir an

duraksadım. Tekel 2000? 2000? Hayır. Memleketimizin 21. yüzyılı karşılamak üzere geliştirdiği doksanlı yıllara ait bir markaydı bu. Yakıp, ciğerlerime derin bir nefes çektim. "Eyvallah."

"İyi misin sen?" diye sordu delikanlı. "Çok solgun görünüyorsun. Revire gitmek istersen, eşlik ederim sana."

Tuhaf bir rahatlama hissettim bunu duyunca. İyi kalpli birine benziyordu yeni arkadaşım. Zamanında ondan pek hoşlanmadığım geldi aklıma. Belki de Nergis'le yakınlığı olduğu için. İnsan ne bayağı bir yaratıktı. Sevmek ne kadar çok çaba gerektirmekteydi ve buna karşılık nefret için neredeyse hiçbir şeye ihtiyaç yoktu. Hafif bir suçluluk duygusuyla gülümsedim. "İyiyim, sağol." Boğazımı temizledim. "Ben Aziz, bu arada."

Elini uzattı. "Alper."

"Ee ne yapıyorsun bu saatte burada? Sınav falan mı var?"

"Sınav yok ama çakışan iki dersim var," diye sıkıntılı bir ifadeyle kafasını önündeki deftere çevirdi. "Ben ikisine de girmeyeceğim. Romanıma çalışıyorum."

"Oo roman yazıyorsun ha? Ne hakkında?" Aslında zerre kadar ilgimi çekmiyordu ama böyle yabancı bir zaman diliminde, insanın bir arkadaşı olması fayda sağlayabilirdi.

Derin bir iç çekti. Gözlerini kısıp uzaklara dikti. "Anlatması zor..."

"E siktir et o zaman."

"Hem modern, hem klasik," diye izahate girişti deli. Belli ki eserinin içeriğini paylaşma konusundaki her türlü zorluğa göğüs germeye kararlıydı. Zaten bu yazı çiziyle uğraşan tayfaya yaptıkları işle ilgili, nezaketen bir şey sorun, hemen adamın burnundan getirirler. "Hem gerçekçi, hem gerçek üstücü. Hem komik, hem duygusal. Hem polisiye, hem değil..."

"Öyle böyle değil diyorsun yani."

"Olgular ve İncirci Çocuklar."

"Efendim?"

"Kitabımın adı bu: Olgular ve İncirci Çocuklar. Nasıl buldun?" Gözlerini benimkilere dikmiş heyecanla yorumumu bekliyordu.

"Evet," dedim. Hayatımda bundan daha saçma sapan bir kitap adı duymamıştım ve fakat hâlâ elemanın sigarasını tüttürmekteydim. "Müthiş... Çok özgün."

"Ben de öyle düşünüyorum," dedi sevinçle. "Hikâye, bir cinayeti çözmeye çalışan, bir grup mahalle arkadaşı arasında geçiyor. Küçük çocuklar bunlar, onbir, on iki yaşlarında." Bak, o kadar da zor değilmiş konusunu özetlemek diye düşündüm ama bir şey söylemedim tabii. O devam ediyordu. "Olgular, romanın polisiye izleğine referans veriyor. Ortaya çıkarılması gereken veriler, gerçekler anlamında... Ve kahramanlarımız, yani çocuklar, yoksul ya da orta sınıf ailelere mensup. Hayatlarını kazanmak için pazarda incir satıyorlar; yani incirci çocuklar."

Lambayı sağlam yakmıştı Alper. "Okula da gidiyorlar mı?" diye sordum nedense.

Garip ama bunu daha önce hiç düşünmemiş gibi kalakaldı. "Gidiyorlar," diye yanıtladı boş bir ifadeyle.

"Aynı okula mı gidiyorlar?"

"Hayır... evet... Ne fark eder ki?" diye patladı amatör yazar.

"Tamam tamam, doğru söylüyorsun," dedim. "Anladım canım. Şu eskiden okuduğumuz çocuk kitapları gibi... Neydi adı? Hah, Enid Blyton'un yazdığı Afacan Beşler, Gizli Yediler falan gibi bir şey işte, değil mi?"

Bunu söylememle birlikte o yumuşak tabiatlı delikanlının çehresi yerini Medusa'nınkine bıraktı. Gözlerinde yıldırımlar çakarken, dudaklarının arasından nefret dolu bir hırıltı koptu: "Değil."

"Ben pek anlamam zaten bu işlerden," dedim kendimi affettirmek için. "Dışarı kaçıyorum biraz. Teşekkürler sigara için."

Başıyla bir selam verdi ama çantamı yüklenip dışarı yöneldiğim sırada arkamdan, "Belli oluyor anlamadığın," dediğini işittim. Sanatçı ruhu, tabii. Naif, alıngan ve kötücül.

Dışarı çıktıktan sonra kantinin yan tarafındaki spor salonunun tuvaletine uğradım. Aynadaki yüzüme bakınca istemsizce gülüverdim. Allah'ım, ne kadar yakışıklıydım! Yani, özel bir çekiciliğim yoktu ama bir önceki güne kıyasla müthiştim. Ne zamandır başıma bela olan kilolardan eser yoktu, favorilerimde ve sakallarımdaki beyazlar ile yüzümdeki kırışıklardan da. "Ayna ayna, söyle bana," dedim. "Var mı bu yaşta benden güzeli dünyada?" Belki, Mick Jagger.

Birkaç dakika sonra elimde on binlerce lira değerindeki tostum ve çayımla, kantinin önündeki demir korkulukların üstüne tünemiş etrafı izlemekteydim. Yaşadıklarıma dair bir yığın, saçma sapan, tutarsız düşünce geçiyordu aklımdan. İnsan ölünce hayatının herhangi bir noktasına mı ışınlanıveriyordu böyle? Evrenimizin düzeni lanetli bir döngüden mi ibaretti? Acaba benim gibi başkaları da var mıydı? Yoksa ben özel miydim? Tüm bu yaşananların sorumlusu kim ya da neydi? Doğrusu hiçbir şeyi anlamlandıramıyordum ve ilahi ya da fiziksel, başıma gelen her ne halt ise belli ki pek hayra alamet değildi. Öyleyse neden endişe duyacağım yerde kendimi feci şekilde mutlu hissediyordum? Aslında yanıtı basitti. Gençtim, güzeldim, sağlıklıydım. Çayımdan, sigaramdan en son ne zaman bu kadar keyif aldığımı hatırlamıyordum bile. Kendimi

kuş gibi hafif hissediyordum. Bir an önce yeni hayatımı yaşamaya başlamak için sabırsızlanıyordum. Üzümünü yemek çağını sormamak istiyordum!

Oturmuş öyle kendi kendime sırıtmaktayken elinde kahvesi ya da çayıyla, ince, uzun bir delikanlı yaklaştı yanıma. Ara sıra kendisiyle kantinin önünde, ayaküstü sohbet ettiğimizi anımsıyordum. Hızlı devrimcilerdendi. "Ekrem?"

"Selam dostum. Ne yapıyorsun?" diyerek sırtını korkuluklara verdi.

"Hiç," dedim. "Çimlere bakıyorum öyle."

"Haklısın," diye sıkıntıyla iç çekti Ekrem. "Ben de bir türlü içime sindiremiyorum ama merak etme, bunu yanlarına bırakmayacağız."

"Kesinlikle," dedim. "Bırakmayacağız!" Neden söz ettiği konusunda hiçbir fikrim yoktu.

"Futbol sahamızı geri alacağız!"

"Alalım tabii," dedim. Hazır fiziksel açıdan kendimi bomba gibi hissetmekteyken birkaç şut çekmek, bir orkestra şefi gibi takımımı yönetmek, yılankavi hareketlerle rakiplerimin arasından sıyrılmak isterdim ben de. "Nerede bu futbol sahamız?" Ekrem dönüp kuşkulu bakışlarını suratıma dikince bir pot kırdığımı anladım. "Uçaksavar'dakini diyorsun, değil mi?"

"Dalga mı geçiyorsun sen benimle dostum?"

"Yok canım, ne münasebet. Bir an şey edemedim de..."

Geniş bir kol hareketiyle parçalara bölünmüş çimle kaplı meydanı gösterdi. "Rektörlüğün zorla elimizden aldığı sahayı diyorum."

O anda jeton düştü. Varlık nedenini hâlâ çözemediğim okul Amerikan futbolu takımının, yılda bir iki kez kullandığı, taş toprak eski sahayı kastediyordu. Rektörlük burayı çimlendirince, herkesin gönlünce yayılıp keyif yaptığı müthiş bir yeşil alana dönüşmüştü o berbat yer. Hâlâ, yani benim geldiğim zaman diliminde dahi, üniversite denince herkesin aklına gelen ilk imgeyi oluşturmaktaydı söz konusu meydan. Boğazımı temizleyip, yanlış bir şey söylememek için düşündüm bir süre. "Sen çok futbol oynuyor muydun?"

"Mesele benim futbol oynayıp oynamamam değil," diye çıkıştı. "Mühim olan faşist ve zorba yöntemlerle bu hakkın elimizden alınması." Dürüst olmalıyım, sesinde azarlamadan ziyade bilinçlendirme kaygısı sezilmekteydi.

"Ama şimdi daha çok insan yararlanıyor buradan sanki," dedim mümkün mertebe iddiasız bir şekilde. "Toz, toprak, çamur falan da yapmıyor hem. Ne bileyim, çok fena olmadı sanki bu hali de..."

Hiç konuşmadan, buz gibi gözlerle bakıyordu bana. Sonunda, kasılmış çenesi gevşedi ve düşünsel sürecinin meyvesini bir tokat gibi patlattı suratıma: "Liberal misin sen?"

"Bilmem ki," diye inledim. "Yeşili severim ama."

"Şimdi tartışmayacağım seninle dostum," dedi Ekrem, daha sakin ve yumuşak bir ifadeyle. Emperyalist güçlerin mahsustan geri bıraktırdığı halka karşı bir miktar şefkatle yaklaşmak gerektiğine karar vermişti belki de. "Bazı kitaplar getireceğim sana. Oku onları mutlaka." Gerekli emri verdikten sonra da hızlı adımlarla yanımdan uzaklaştı. Acaba hemen kitapları getirmeye mi gidiyor diye merak ettim.

Ortodoks marksistti Ekrem. Kapitalistten nefret etmezdi revizyonistten ettiği kadar. İdeolojik tutarlılık onun için hayattaki

en önemli şeydi. Okul bittikten beş altı yıl sonra tesadüfen yolda karşılaşacaktık. Üstündeki şık takım elbise, elindeki Bond çanta dikkatimden kaçmayacaktı. Mezuniyetten sonra, kendi tabiriyle "kendisine yatırım yapacaktı." Borsada oynayıp, kazandığı parayla yurtdışında işletme yüksek lisansı yapacak ve bir yatırım şirketinde üst düzey bir yönetici olacaktı.

Alper ve Ekrem. Beş dakikada kendimden soğuttuğum bu iki genç de hem ne kadar kendinden emin hem de ne kadar naifti. Yirmi yıl sonra belki her ikisi de daha tecrübeli, dengeli insanlar haline geleceklerdi ve sanki bunlar tercih edilir niteliklerdi de. Oysa ben bu iki delikanlının, ezkaza gelecekteki o halleriyle karşılaşsalar hissedecekleri iğrentiye hak vermeden edemiyordum. Kim bilir, belki ben de kendimi aynen öyle duyumsadığım için. Fakat artık benim heba ettiğim yıllar ve insanlar için azap çekmeme lüzum yoktu. İkinci bir şansa kavuşmuştum ben! Her şeyi düzeltebilir, yepyeni ve güzel bir hayat kurabilirdim kendime. İyi bir insan olabilirdim. Heyecanla çantamı açıp telefon defterini çıkarttım. Varlığını bile unuttuklarımdan, benim için daha bir gün öncesinde, çoktan ölüp gitmişlere varıncaya kadar bir sürü eş, dost, akraba ve tanıdığın isimleri ve irtibat numaraları gözümün önündeydi. Hızla kantine inip birkaç jeton aldıktan sonra ankesörlü telefon kulübelerine yöneldim.

İlk arayacağım kişinin numarasını hatırlamam için deftere bakmam gerekmiyordu. Üstelik kendisi yirmi yıl sonra da sağ salim aramızda olacaktı. Her zaman ziyadesiyle kötü davranıp, haksızlık ettiğim, ender aramalarımı ise ekseriyetle telefonu yüzüne kapatarak sonlandırdığım için derin bir vicdan azabı çektiğim biriydi bu. "Anne?"

"Neredesin sen!" diye bir ses geldi karşıdan -ki bu girizgâh hayatımızın hiçbir döneminde değişmemişti. "Neredesin!"

"Okuldayım anne, merak etme."

"Kaç hafta oldu biliyor musun? Bir aramıyorsun, öz anneni? Ne yersin, ne içersin, kimlerle düşüp kalkarsın haberim yok... Ne haldeyim, bilmiyorsun! Hastayım kaç gündür, komşular koşuyor yardımıma. Ölsem belediye kaldıracak... Öleyim daha iyi zaten. Belki o zaman anlarsın bazı şeyleri ama çok geç olur..."

Validem, bu havadan devam ederken, şimdi ben her şeye baştan başlayacak, kendim ve sevdiklerim için hayatı cennete çevireceğim ya, ihtimamlı bir yaklaşım geliştireyim, şefkatli bir söz bulayım diye gayret ediyor ve fakat bir neticeye ulaşamıyordum. Sadece tansiyonumun hızla yükseldiğini ayırt edebilmekteydim. "Anne!" diye bağırarak kestim sözünü. "Anneciğim, sakin ol lütfen."

Bir anda sustu. Karşılıklı bekliyorduk. Beynim uyuşuvermişti aniden, söyleyecek hiçbir şey gelmiyordu aklıma. Tak diye kapattım telefonu yüzüne. Gelecek sefere, diye düşündüm. Bu bir başlangıç. Bir iyi niyet girişimi. Önemli olan, pozitif düşünce. Yavaş yavaş yoluna girecek her şey. Kara kaplı telefon defterinin sayfalarını bir bir çevirmeye giriştim. Akrabalarımdan herhangi birini aramak gelmiyordu içimden. Derken son sayfalara doğru bir isim çekti dikkatimi: Yaman Etili. Liseden arkadaşım. Hayat dolu, esprili, zeki bir insan. Kameraman olarak çalıştığı televizyon haber kanalının aracı kaza yaptığında camdan dışarı fırlayacak ve ömrü boyunca tekerlekli sandalyeye mahkum kalacaktı. Kazanın tarihini tam hatırlayamıyordum ama 2000'li yıllarda olsa gerekti. Facianın önüne geçebilecek vaktim vardı yani daha. Defterde kayıtlı iş numarasını tuşladım.

"Ceneviz Turizm. Buyurun, nasıl yardımcı olabilirim?" dedi karşı taraftan bir kadın. Demek Yaman henüz haber kanalında işe başlamış değildi.

"Yaman Etili'yle görüşebilir miyim lütfen? Ben arkadaşıyım."

Kısa bir sessizliğin ardından, "Üzgünüm," dedi kadın. "Yaman Bey artık burada çalışmıyor."

"Kendisine nasıl ulaşabilirim, bir bilginiz var mı acaba?"

"Mmm... Ev numarası kayıtlı burada. Yazın lütfen."

Alelacele çantamdan bir kalem çıkarttım, kadının söylediği numarayı not ettim. "Teşekkür ederim."

O sırada birinin ismimi seslendiğini işittim. Ahizeyi yerine yerleştirip, sesin geldiği tarafa döndüm. Rektörlük binasının yanından uzanan yoldan el sallaya sallaya gelen, yirmi yaşlarındaki Saffet'ti bu. Ve yanındaki genç kız... Sırtında en az bir beden büyük, lacivert paltosu, omuzunda dev bir çanta, yüzünde kocaman bir gülümsemeyle iki yana yaylanarak yürüyen, dünyanın en güzel yüzlü kadını. Kalbimden dudaklarıma bir çift hece yalazlandı: "Nergis..." Ben yerimden kıpırdamadan bekler, o anı yitirivermenin korkusuyla nefes dahi alamazken o hızlanarak bana doğru yaklaşıyordu. Onun her adımıyla kainat, kıyametten varoluşa doğru istikamet değiştiriyor, ben hazin bir hatıranın yeniden aşka dönüşüne tanıklık ediyordum.

"N'aber?" deyip dudaklarıma usulcacık bir öpücük kondurdu Nergis. Karşılık vermek için ağzımı açtım ancak sadece boğazımdan bir hırıltı koptu ve bağıra bağıra ağlayarak, var gücümle kucakladım onu. Ve o anda emin oldum. Yitiriverdiğimi düşündüğüm her şeye yeniden kavuşmuştum; kaderim, bu kez en güzel mısralarla yazılmak üzere bir kez daha kendi ellerimdeydi. Hâlâ ciğerlerim sarsılarak ağlamaktaydım ama artık korkum yerini derin bir huşuya bırakmıştı. Değil mi ki Nergis'leydim, tüm âlemle de bir bütün ve tektim. Tepemdeki gökyüzü, ayağımın altındaki taş, rüzgârla sürüklenen dal

parçası dostum, kardeşim, sırdaşımdı. Yıllarca her gün lanet okuduğum hayat, sonsuz haliyle kabulüm ve başım üstüneydi. Nergis tabiatıyla halimdeki tuhaflığı sezmişti. Soluğunu kesiyor, herhalde biraz canını da yakıyordum. Güçlükle kendini geri çekti. "Bir şey mi oldu Aziz? Neyin var? Konuş n'olur..."

"Bir şey yok," dedim yüzünü avuçlarımın arasına alarak. "Feci bir kâbus gördüm. Biz meğerse ayrılmışız, ben yıllarca sensiz yaşamak zorunda kalmışım, hayatımı heba etmişim, her gün yaşarken ölmüşüm..."

"Haydi, üzme artık kendini," diye tekrar bana sarılıp, başını göğsüme yasladı. "Hepsi bir rüyaydı. Altı üstü, bir rüya..."

4. Territorial Pissings

"Güzel kardeşim, onu bunu bilmem ben," dedi Saffet, uzun Marlboro'sunun dumanını kantinin halihazırda bin bir çeşit zehir taşıyan havasına üfleyerek. "Türk entelektüelinin ferişta-hını getir, Goethe deyince aklına göt gelir, gelecektir."

Mutluluktan uçuyordum. Nergis ve Saffet'le kantine geçiş yapıp, masalardan birine kurulmuştuk. İçerisi ufak ufak dolmaya başlamıştı. Sevgilimin elini sıkı sıkı tutmuş, bir şeyler okuyan, muhabbet eden, karnını doyuran gençleri keyifle izlerken, o meşhur deyişle, "anın tadını çıkarıyordum." Hakikaten de o anda, bulunmayı daha çok isteyebileceğim hiçbir yer yoktu yeryüzünde. Kızlı, erkekli bir tanış, arkadaş ve arkadaşın arkadaşı grubu çevremizde kümelenmişti kısa sürede. Saffet her ne kadar az önceki lafı öylesine ortaya atmış gibi dursa da, sanıyorum provokasyonunun asıl hedefi olan sarışın kız hemen atağa geçti. "Ne demek istiyorsun yani?"

"Bir şey demek istemiyorum, tespit yapıyorum," diye karşılık verdi Saffet gayet kendinden memnun. Gelecek saldırılara büyük bir keyifle göğüs gereceği her halinden belliydi.

"Bence sadece göt demekten zevk alıyorsun," dedi kız. Doğrusu, dişli çıkmıştı.

"Tespitimi daha az haklı kılmaz," diye el yükseltti bizimki. "Ayrıca sizinki *ad hominem* bir iddia. Söylenen lafa değil söyleyen kişiye bakmak."

"Arşe dendiğinde bir Alman entelektüelin aklına aynı şeyin gelmeyeceğini nereden biliyorsun?" diye girdi araya Nergis.

"Gelir elbette çünkü *arshce* Almanca'da göt anlamına gelir," diye açıkladı Saffet bilgiç bilgiç. "Keman arşesinin Almancası, *geigenbogen*'dir."

"Türkçe bilen bir Alman'ı düşünelim o zaman," dedi Nergis. Tanrım ne kadar zekiydi!

"Senin Türk entelektüeli diye bir şey varsayıp onun üzerinden genellemelere varmana ne deniyor peki?" diye araya girdi sarışın kız. Az önceki çıkışı hızla göz ardı edildiği için biraz canı sıkılmıştı.

"Ooo bakıyorum, müstemleke münevverleri münakaşaya tutuşmuş," diyen neşeli bir ses işittik. "Hominem mominem falan..." İslamcı entelektüel diye bilinen grubun elemanlarından Nurettin'di bu. Yanında biri aşırı kilolu, biri çöp gibi, iki tip vardı. Hepsinin yüzünde, tüm meselelerin ardında yatan gerçek sebepleri bildikleri izlenimini yaratan, zoraki bir sırıtış mevcuttu.

"Vay Nurettin Bey!" diye elini sıktı onun Saffet. "Hayrola, bizi mi dinliyordunuz?"

"Ne de olsa Abdülhamit'in torunlarıyız... Eee n'apıyorsunuz bakalım?"

"N'apalım işte Nurettinciğim, Abdülhamit'in torunlarının kökünü kurutma planları geliştiriyoruz."

"Ona ne şüphe," diye gevrek gevrek güldü Nurettin. "Haydin kalın sağlıcakla." Arkadaşlarıyla birlikte, her zaman oturdukları

kantinin en ucundaki masaya doğru giderlerken bir de türkü tutturdu: *"Homineeem hominem / Köyümün güzeli / Dağlara gel homineeem..."*

"Ne ayak bunlar?" diye sordu masadaki delikanlılardan biri.

"Türkiye'nin geleceği," diye yanıtladı Saffet. "Şişko olan bizim bölümde, öbür ikisi Sosyoloji'de. Nurettin önümüzdeki sene Amerika'da master yapmaya gidiyor. Dinler tarihi ya da genetik evrim konusunda. Henüz karar verememiş."

"Evrim mi! Ciddi misin sen?"

"Elbette. Ne demişler: Dostunu tanı, düşmanını daha iyi tanı!"

"Amma atıyorsun ha," diye Saffet'le aralarındaki flörtöz çekişmeye geri döndü sarışın. "O söz öyle değil bir kere..."

Onlar tartışmaya devam ederken Nergis bana döndü. "Ben derse gidiyorum. Sınıfa kadar gelir misin benimle?" Söylemeye ne hacet. Onunla cehenneme bile giderdim.

Ayağa kalktığımız anda Saffet, Nergis'e döndü. "O konuyu konuşacağız sonra."

Nergis ona cevap vermeden çantasını alıp kapıya yöneldi. Ben de takıldım peşine. Birlikte Mühendislik Binası'na doğru yürümeye başladık. "Hayrola," dedim. "Nedir Saffet'le konuşacağınız konu?"

"Önemli bir şey değil," diye omuz silkti Nergis. "Sana bir şey söylemem gerekiyor yalnız."

"Söyle, tabii."

"İzmir'den kuzenlerim geliyor bende kalmaya." Rumeli Hisarı'nda, Nergis'in ailesinin kiraladığı bir evde kaldığımızı hatırladım. Küçücük, rutubetli ve hayli konforsuz olsa da bize

yetiyor da artıyordu bile. Kuzenlerin gelişi, benim onlar gidene kadar orada kalamayacağım anlamına geliyordu. Her ne kadar Nergis'in ailesi beni tanısa, ilişkimizden haberdar olsa da, birlikte yaşadığımızı bilmemeleri ya da bilmiyormuş gibi yapmaları gerekmekteydi. Bu türden küçük sıkıntıları nasıl da unutuvermiştim. Çok mühim sayılmazdı ama bu akraba ziyaretinin tam geçmişe döndüğüm güne denk gelmesi can sıkıcıydı. Tabii bir de, orada değilse nerede kalacağım da ayrı bir soru işaretiydi.

"Burada ne kadar kalacaklar, biliyor musun?"

"En az bir hafta. Daha fazla da olabilir." Çantasından çıkardığı bir poşeti elime tutuşturdu. "Birkaç parça giysi getirdim sana. Fazla idare etmez ama. Annene gitsen iyi olur derim."

"Mesele yok. Bir hafta yurtta falan idare ederim." Yurtlarda her zaman geceyi dışarıda geçirecek, yerini alabileceğiniz biri olurdu. Yeter ki, kapılar kilitlenmeden kapağı içeri atmış olun.

"Bir haftadan fazla da olabilir," dedi sertçe. Böyle ufak tefek şeylerin bile nasıl canını sıktığını bilmesem tavrında biraz soğukluk olduğunu düşünebilirdim. "Annene git."

"Tamam," dedim. "Kaçta çıkıyorsun dersten? Akşama bir şeyler yaparız belki?"

"Mümkün değil. Önümüzdeki birkaç gün kuzenlerleyim, kaçarı yok. Biraz İstanbul'u gezdireceğim, bir iki de akraba ziyaretine gideceğiz."

"Peki," dedim çaresiz. Mühendislik binasının önüne kadar sessizce yürüdük.

"Esat Bey çeviriyi bekliyor bu arada. Bir ara istersen."

"Telefon mu etti?"

"Hayır, geçen gün benim çeviriyi teslim etmeye gittiğimde konuştuk."

Tabii ya! Nergis de Paradise Yayınevi için beş altı çeviri yapmıştı bir dönem. Yani, bu dönem. "Tamam, ararım."

"Paraya ihtiyacın var mı?" diye sordu eski ve müstakbel eşim. "Dün bozdurdum ben çekimi." Başımı hayır anlamında iki yana salladım. Aslında o yılların aşırı enflasyonist ortamında cüzdanımdaki paranın neye, ne kadar yeteceği konusunda pek bir fikrim yoktu ama gelir gelmez asalak gibi sevdiğim kadını sömürmeye başlamak fikri hoşuma gitmiyordu. Yanağıma bir öpücük kondurdu. "Tamam öyleyse. Haydi görüşürüz."

Ayrılacağımız için son derece huzursuz hissetmekteydim kendimi. "İyi dersler," diyebildim sadece. Cep telefonundan önce nasıl haberleşip randevulaşıyorduk biz sahi?

Gerisingeri kantine dönerken şu kuzen ziyareti mevzusunu düşündüm. Hayal meyal hatırlıyordum öyle bir şey sanki. Belki de hemen evlenme teklif etmeliydim ona. Çevre baskısı, akraba korkusu gibi fuzuli sıkıntıları hızlıca aradan çıkarmış olurduk böylece. Eninde sonunda işin varacağı yer orası değil miydi zaten? Fakat kendimi gerçekten evliliğe hazır hissediyor muydum acaba? Neler saçmalıyordum böyle?

Saffet kantinde değildi döndüğümde. Sırt çantamı alıp, giysi torbasını Recep Abi'ye emanet ettikten sonra soluğu, ankesörlü telefonların başında aldım yeniden. Bir sonraki hedefime hızla karar vermiştim. Telefon defterimden ilgili numarayı bulup, biraz da heyecanla tuşladım. "Alo?"

"Buyurun?" Karşıdan gelen sesin aradığım kişiye ait olduğunu ayırt edebiliyordum.

"Tanımadın mı?"

"Hayır. Kimsiniz?"

"Çok gücendim bak şimdi..."

"Kusura bakmayın, çıkaramadım. Kimsiniz?"

"Bir sonraki Laurence Olivier," dedim. "Gerçi fiziğimi daha ziyade Al Pacino'ya benzetirler ama..."

"Bana bak sapık herif," diye bağırarak kesti sözümü. "Bir daha bu numarayı ararsan karakolda görüşürüz, haberin olsun!"

"Fulya dur yahu," dedim telaşla. "Benim Aziz..."

"Aziz? Ay kusura bakma. Tanıyamadım öyle acayip acayip konuşunca."

"Ne varmış ki konuşmamda?"

"Ne bileyim, öyle orta yaşlı zamparalar gibi," diyerek bir kahkaha attı Fulya. "İyi işlettin ama..."

"Evet," diye yutkundum. "İşlettim seni."

"Akşam geliyorsun, değil mi?"

"Tabii," dedim. "Nereye?"

"Sinan'larda buluşuyoruz bu akşam, haber vermediler mi?"

"Bilmem. Belki arayıp ulaşamamışlardır."

"Hmm, önceki toplantılara da gelmedin hiç, merak ettim."

"Bir süredir evde kalmıyorum. Nergis'in kuzenleri geldi de... Eee neler oldu ben yokken bakalım?"

"Pek bir şey olmadı. Bugün yeni oyun konusunu tartışacağız. Bülent'in yazdığı bir oyun var. Oldukça iyi görünüyor."

"Dur tahmin edeyim: Ölüm döşeğinde bir kapitalistin hatıraları falan gibi bir şeyler mi?"

"Ha, anlattı demek sana?"

Hiç de istediğim gibi bir etki yaratamamıştım. "Öyle bir şeyler söylüyordu, evet," diye geçiştirdim.

"Bir de sürpriz oyuncumuz var. Gelince tanışırsın onunla. Toplantı saat dokuzda."

Abdül. "Tanışırız," dedim. "Sinan'ın adresi nedir?"

♠

"Aziz?"

"Sinan?"

Kolunu dairenin giriş kapısının kirişine dayamış bana bakıyordu Sinan. Beni görmeyi beklemediği belliydi. "Ne yapıyorsun burada?" diye sordu.

"Toplantı yok muydu bu akşam?"

"Evet, evet. Gel buyur," diyerek kolunu yolumdan çekti. "Sen bıraktın grubu zannediyordum ben."

Cevap vermeden girdim içeri. Toplantıya daha yarım saat kadar olmasına rağmen benden önce gelen grup üyelerine göz gezdirdim. Hakikaten felaket bir oyuncu olmakla birlikte, kıdem, arkadaşlık, siyasi angajman ya da boy avantajı sayesinde olacak, Bülent ve Tülay'dan sonra grubun en önemli elemanı sayılan Gürkan, Selda, Selda'nın "mühendis sevgilisi" ve adını hatırlayamadığım birkaç kişi daha. Ve Kadir! Şahane insan ve aktör. Ekipteki tek profesyonel. Bir yandan konservatuvarda asistanlık yapmakta, bir yandan da, Türkiye'nin en önemli aktrislerinden biri sayılan bölüm başkanı hanımefendinin özel tiyatrosunda sahne almaktaydı. Artık Genç Öncüler'le oyuna çıkmasa da arada sırada grubun toplantılarına katılıyor ve son derece faydalı önerilerde bulunuyordu. Geçmişe dayanan hukukları ve elemanın üstün yetenekleri nedeniyle, açıktan açığa pek bir şey söylemese de Bülent ve avanesinde

ona karşı inceden bir husumet sezerdim her zaman. Herhalde üçüncü sınıf mekânlarda, sekiz on arkadaşa gösteri yapmak yerine "davaya ihanet edip" profesyonel olmayı tercih ettiği için. Onunla tanıştığım günü çok iyi hatırlıyordum. Çalışmalarımızı sürdürdüğümüz sinema salonunun arka tarafındaki küçücük mekânda, gruba katılmak isteyen bir oyuncu adayı bir yetenek sınavına tâbi tutulmaktaydı. O sırada Kadir pat diye çıkagelmiş ve "bu işi bana bırakın" gibilerinden bir hareket çektikten sonra delici bakışlarını müstakbel genç öncüye çevirip, o davudi sesiyle şöyle ünlemişti: "Oğlum... Bana mavi gözlü birini oyna!" Sadece, gözlerini devire devire, kâh kısıp, kâh açarak ona kendini beğendirmeye çalışan delikanlı değil, diğerleri de bir süre ciddiye almışlardı bu "imtihanı." Nihayet ben dayanamayıp kahkahayı patlatınca Bülent, Kadir'in dalga geçtiğine aymış ve pek de komik olmayan bir espriyle gencin acısına son vermişti.

Kadir yüksek lisansını tamamladıktan sonra, doğrudan tam zamanlı olarak bölüm başkanı hanımefendinin tiyatrosunda iyi bir ücretle kadro almayı ve kendi deyişiyle, "yaşı ve fiziksel durumu düşünüldüğünde, en geç beş yıl içinde geberecek" kadının yerine tiyatronun başına geçmeyi planlıyordu. O beş yıl geçtikten sonra bir gün kendisine Moda'da bir çay bahçesinde rastlayacaktım. Mezuniyetini aldığı anda hanımefendi kendisine çıkışını verecek, Kadir, devlet tiyatrosuna girecek, mecburi hizmet için iki yıllığına Erzurum'a gönderilecek, bu süre tamamlandıktan sonra da, artık tecrübe kazanmış bir oyuncuyu kolay kolay bırakmak istemedikleri için görev süresi durmadan uzatılacaktı. İstanbul ya da Ankara Devlet Tiyatrosu'na tayin alabilmek için dilekçe üzerine dilekçe verdiği o günlerde, Erzurum'da boş salonlara Hamlet oynamakla meşgul olacaktı. Nihayet şehr-i İstanbul'a dönüşüyse, korkunç televizyon dizilerindeki, ikinci sınıf roller sayesinde gerçekleşecekti.

"Vayy kardeşim! Nasılsın?" diyerek muhabbetle sarıldı bana.

"İyilik Kadir. Senden n'aber?"

"Bugün oyun seçilecekmiş diye duydum, bir uğrayayım dedim."

"Ben de öyle," dedim gülerek.

"Bak ne diyeceğim, seni konservatuvara alalım mı?"

"Çok gurur duydum Kadir ama ben okulumdan memnunum. Hem orası için yaşım biraz geçti sanki, değil mi?"

"Üstün yetenek sınavıyla girebilirsin," dedi Kadir ciddiyetle.

Bir an durup düşündüm. Belki de önerisini dinlemeliydim. Yeni hayatımda şöyle iyi bir oyuncu olsam fena mı olurdu yani? Derken Kadir'in akıbetini düşündüm. "Hele burada bir oyuna çıkalım da..."

O sırada Saffet'in içeri girdiğini fark ettim. Göz göze geldik. Orada bulunuşuma Sinan'dan bile daha çok şaşırmış gibiydi. "Selam," dedim. Başıyla karşılık verip başka tarafa yöneldi. Yüzleşmekten kaçındığı gibi bir hisse kapılmıştım. Dosdoğru yanına gittim. "Fulya aramasa bugün çalışma olduğunu bilmeyecektim. Seni de o mu aradı?"

Gözleri bir an fıldır fıldır döndü. "Hayır, Abdül söyledi bana."

"Abdül?"

"Sahi, sana söylemeyi unuttum, değil mi? Gruba yeni katılan bir oyuncu. Birkaç hafta önce okula gelmişti, o söyledi çalışmaların yeniden başladığını."

Kuşkularımda haklıydım. Abdül'ün ziyaretini özellikle haber vermemişti bana Saffet. Ama neden? Şimdilik kaydıyla, üstüne gitmemeye karar verdim. Söyleyeceği her yalan daha

sonrası için bağlayıcı olacak, belki neticede hiçbir şey öğrenemeyecektim.

Bülent, Tülay ve Fulya birlikte geldiler. Fulya heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlatıyordu, beni görünce kocaman bir gülümseme yayıldı yüzüne. Aynı şekilde karşılık verdim. Anlaşılan o gün oraya geleceğimi haber vermişti diğer ikisine, varlığıma fazla bir tepki göstermediler.

"Haydi bakalım saat dokuz oldu," dedi Bülent. "Başlayalım artık."

"Abdül gelmedi daha," dedi Fulya.

"Gelseydi," diye karşılık verdi Bülent sertçe. Ağır ağır herkes oyun metnini çıkartıp, odanın ortasındaki sehpanın çevresine kümelendi. Fulya kanepeye, benim yanıma geçip oturmuştu. Onun varlığını yakınımda hissetmek beni rahatlatıyordu.

"Herkes okudu mu oyunu?" diye sordu Gürkan. Bu girişi Bülent'in değil de Gürkan'ın yapması, oyunun grupta söz sahibi herkes tarafından sahiplenildiğini belirtmeye dönük olsa gerekti.

"Ben okumadım," dedim.

Sebebi belliydi, o yüzden kimse niye diye sormadı. "Okursun sen de sonra," dedi Tülay. "Fazla uzun değil zaten."

"Şimdilik benimkinden takip edebilirsin," diyerek elindeki oyun dosyasını ortamıza koydu Fulya. Canım benim.

"Pekâlâ... Düşünceleriniz nedir?" diye sordu Bülent.

Alt perdeden tek tük yorumlar, onaylayıcı mırıltılar... Bülent ve avanesi, bazı zayıf direnç noktalarını bir bir kırarken ben de metne göz gezdirdim şöyle bir.

GECE. Lokal spot ışığı, sahnenin ortasına düşer. Kukuletalı siyah cübbesi, elinde orağıyla AZRAİL görünür.

AZRAİL

Canınızı almaya geldim! Hazır mısınız?

Sahnenin sol tarafı aydınlanır. Ölüm döşeğinde KAPİTALİST (Hasan Tot, 75). Yatağın yanı başında bir sehpa ve hemen arkada serum şişesinin asılı durduğu aparat. Sahnedeki bütün dekor bundan ibarettir.

KAPİTALİST

Bir dakika dur!

AZRAİL

Ne tuhaf! Bu an geldiğinde hepiniz aynı şeyi söylüyorsunuz...

"*Yedinci Mühür*?" dedim gayriihtiyari. Bu repliklerin, neredeyse bire bir, Ingmar Bergman'ın bu ismi taşıyan filminde geçtiğini hatırlıyordum.

"Evet, Bergman'a gönderme yaptım," dedi Bülent gergin bir tavırla.

"Tebrik ederim," deyiverdim. Fulya kıkırdadı ve böylece ortamdaki ciddiyet de fena halde zedelenmiş oldu. Bir an sonra herkes "görüş ve değerlendirmelerini" daha yüksek sesle dile getirmekteydi.

"Gece olduğunu nereden anlıyoruz?"

"Kapitalist'in hiç akrabası yok mu?"

"Azrail, Kapitalist'le niye sizli bizli konuşuyor? Çok mu nazik?"

Bülent herkese bir cevap yetiştirmeye çalışıyor ama giderek daha çok sinirleniyordu. Bir süre sonra sesler iyice yükselmiş, ikili tartışmalar, karşılıklı dokundurmalar başlamıştı. Tülay köşesinde oturmuş sessizce bekliyor, Gürkan ise birileriyle

tartışıyor arada da bana nefret dolu bir bakış fırlatıyordu. O ara kapı çalındı ve Sinan bakmak üzere ayağa kalktı.

"Bensiz başlamışsınız?" Hep birlikte, uğultuyu bastıran sesin sahibine döndük. "Ama pek işe yaramamış anlaşılan." Yay gibi gergin incecik bir beden, hafiften çekik gözlerinde zekâ pırıltıları, dudağında alaycı, hatta küstah bir gülümseme. Meşhur Abdül, antresini yapmıştı.

"Gel, gel, otur şöyle," dedi Bülent. "Oyunu tartışıyorduk."

Abdül'ün bakışları bana kilitlenmişti. "Sen Aziz olacaksın," dedi.

Başımla onayladım. Abdül beni şöyle bir süzdükten sonra geçip bana göre sağ tarafta bir armut minderin üstüne çöktü.

"Doğrusu bugün dramaturjiye başlarız diye umuyordum," diye konuya döndü Bülent. "Fakat görüyorum ki, bu oyunla ilgili bazı soru işaretleri mevcut. Öyleyse, başka bir önerisi olan varsa duyalım."

Belki herkesin kafasından geçen bir şeyler vardı ama bir sonraki aşamada önerilerinin gerekçesinin sorulacağını bildikleri için bir şey söylememeyi tercih ediyorlardı. Çaktırmadan Abdül'ü yokladım. Kırk gün sonra, hunharca katledileceğinden habersiz sırıtmaktaydı. Sakin hareketlerle bir sigara yaktı, dumanını içine çekti, ardından sigarasını kül tablasının kenarına bırakıp keyifle gerindi, bir şeyler söylemek üzere ağzını açtı...

"Terminatör," dedim onun konuşmasına fırsat vermeden.

Herkes boş gözlerini bana çevirmişti. Abdül hariç. Anlık bir hayretle gölgelenen bakışları şimdi ateş saçmaktaydı.

"Ciddiyim," dedim. "Bence son derece dikkat çekici olur." Bunu söylediğim anda da yaptığım hatayı fark etmiştim tabii ama artık çok geçti.

"Beşiktaş meydanının ortasına bir kamyon tezek döksek, o da gayet dikkat çekici olur," dedi Gürkan zevkle. "Ama tabii bu, doğru ve güzel olduğu anlamına gelmez."

"Aslında kimin döktüğüne bağlı," diye karşılık verdim. "Mesela Andy Warhol yaparsa sanat olur, sen yaparsan, evet, haklısın, sadece bir kamyon bok olur."

Gürkan'ın çenesi titriyordu. "Andy Warhol öldü bir kere..." gibi saçma sapan bir şeyler söyledi.

"İşte o yüzden ortalık boktan geçilmiyor," diye yapıştırdı Abdül cevabı. Ortam acayip gerilmişti bir anda. Demokratik bir fikir teatisinde mi bulunuyorduk yoksa düpedüz bir isyan mı söz konusu anlamaya çalışıyordu herkes. "Öte yandan," diye sürdürdü Abdül. "Terminatör... Hayatta duyduğum en saçma fikir."

Hiç beklemediğim yerden gelmişti darbe! Sakin görünmeye çalışarak boğazımı temizledim. "Terminatör'ü post kapitalist bir toplum eleştirisi olarak ele alabileceğimizi düşünüyorum. Makineleşme..."

"Post kapitalizm denen şey bir zırvalıktır!" diye kesti sözümü Abdül. "Devrimci güçlerin enerjisini kesip, çözümü, belirsiz ütopik bir geleceğe taşıma çabası. Tipik bir burjuva yalanı. Kapitalizm, kapitalizmdir. Sen İsa'nın gelip seni kurtaracağı günü beklerken, onlar seni sömürmeye devam eder. Bülent'in yazdığı oyunu bu yüzden çok sevdim. Aynanın diğer yanına geçip, yüzümüzü yüzümüze vurma cesareti gösteriyor. Kesinlikle bunu sahnelemeliyiz bence."

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Dönüp diğerlerine baktım, durumları pek farklı görünmüyordu. Özellikle Bülent, aynanın diğer yanına ne ara geçtiğini kestirmeye çalışıyor gibiydi. Herkesi terse yatırmıştı Abdül denen namussuz. Bülent'e, en

zayıf düştüğü durumda destek çıkarak kendi konumunu güçlendiriyordu.

"Pekâlâ öyleyse," dedi Bülent. "Diğerleri ne düşünüyor bu konuda?" Tabii Tülay'ın, Gürkan'ın ve Abdül'ün fikri belli olduğuna göre en çok Kadir'e yöneltilmiş bir soruydu bu.

Kadir kafasını, kaşını ve dudağının kenarını kaşıdıktan sonra, "Olabilir tabii," dedi. "Birkaç küçük notum var metinle ilgili ama sonra konuşabiliriz."

Arkası çorap söküğü gibi geldi doğal olarak. Oyun hızla onaylandı, sonraki bir saat, en tutkulu bağımsız sinema hayranlarını bile sıkıntıdan patlatacak yavanlıktaki, tatsız, tuzsuz, tutarsız diyaloglarla dolu metnin okumasıyla geçti. Bir sonraki çarşamba, dramaturji çalışmasına hazırlık yapmış olarak buluşmak üzere dağılmaya karar verildi.

Millet çıkmak üzere ayaklanırken Saffet'in yanına gittim. "Ne yapacaksın?"

"Hiç," diye omuz silkti. "Eve giderim."

"Bir yerlerde bir şeyler içelim mi?"

Benden böyle bir teklif gelmesine şaşırmıştı Saffet. Dışarılarda takılıp içki içmeyi seven bir tip olarak tanımıyordu beni. "Biraz yorgunum bugün," dedi. "Bir de annem yurtdışına gidecek yarın epey bir süreliğine. Bu akşamı evde geçirsem iyi olur..."

Benim tersime -en azından o yıllardaki halimin tersine- onun bu tip muhabbetlere düşkünlüğünü biliyordum. Muhtemelen Abdül meselesi yüzünden yan çizdiğini düşündüm. "Öyle olsun," dedim. "Yarın buluşalım o zaman. Hem eninde sonunda bazı şeyleri konuşacağız, değil mi?"

O sırada birinin sırtıma vurduğunu hissettim. "Terminatör ha?" dedi Fulya gülerek. "Az manyak değilsin!"

"Hey," dedim. "Yarın Saffet'le bir şeyler içmeye gideceğiz, sen de katılır mısın bize?"

"Olur tabii," dedi Fulya neşeyle. Saffet'e döndü. "Nereye gidiyoruz?"

"Mekanı siz seçin," dedim. "Bana haber verirsiniz."

Hızla kapıdan çıkmakta olan Abdül'ün yanına gidip hafifçe kolundan tuttum. "Söylediğin hiçbir şeye inanmıyorsun," dedim alçak bir sesle.

Dönüp yüzüme sert bir bakış fırlattı. Fakat hemen sonra ifadesi yumuşadı, gülümseyerek kulağıma doğru eğilip fısıldadı: "Sen de öyle."

5. Something In The Way

Ortaköy'ün arka taraflarındaki mahalleden çıkıp sahil yoluna inene kadar herkes kendi yoluna dağılmıştı. Vaziyeti şöyle bir değerlendirdikten sonra, en iyisinin anneme gitmek olduğuna karar verdim. Nergis o akşam beni görmek istemediğini açıkça belirtmişti, yurtta bir yer bulmak için saat fazla geçti, Folklor Kulübü'ndeki sedir ziyadesiyle rahatsızdı ve kesinlikle sıcak bir duşa ihtiyaç duyuyordum. Annemin evi İstanbul'un Anadolu yakasında, Kadıköy'deydi. Cebimdeki paranın taksiye yetip yetmeyeceğinden emin değildim, dahası, ekonomik durumum tamamen belirsizliklerle doluyken, böyle bir harcama yapmak pek mantıklı olmayabilirdi. Öğrencilik zor işti vesselam.

Neyse ki, cüzdanımda toplu taşıma araçlarında kullanabileceğim bir sürü abonman bileti bulunmaktaydı. Bu sayede beş dakikada Beşiktaş'a ulaştıktan sonra doğruca Kadıköy seferlerinin yapıldığı durağa gittim, şansıma 110 numaralı Beşiktaş-Kadıköy otobüsünü de tam kalkarken yakaladım. Orta doluluktaki otobüste arkalara doğru ilerleme eğilimindeyken, tam şoför koltuğunun arkasında, otobüsün arka tarafına dönük biçimde yerleştirilmiş koltuklardan birinde oturan yolcu ceketimin ucundan çekiverdi. "Hişt hişt!"

"Abdül!"

Kucağında ne idüğü belirsiz bir kutu, avucuyla hafifçe yanındaki boş koltuğa vurdu iki kere. "Gel böyle, dostum."

Geçip oturdum yanına. Nedense biraz gerilmiştim. Bir süre sessizce oturduk. Makul bir sohbet konusu bulmaya çalışıyordum. "Taksiyle mi geldin sen?" diye sordum. Cevap vermedi. "Anneme gidiyorum ben. Acıbadem'de evi. Sen Kadıköy'de mi oturuyorsun? Ankara'dan gelmişsin diye duydum..." Bu havadan bir şeyler zırvalayıp duruyordum.

"Şunlara bak," dedi Abdül hayli yüksek bir sesle ve eliyle karşımızda oturmuş yolcuları işaret ederek. "Hayvanlardan ne farkları var, söyler misin?" Ben korkuyla bu yorumu açıkça duymuş bulunan kitlenin reaksiyonunu beklerken devam etti. "Yerler, içerler, labada labada düzüşürler..."

Evet. Hoş geldin bela! İşin doğrusu, evrim teorisinin sadık bir destekçisi olarak bu değerlendirmeye ilkesel bir karşıtlığım yoktu ancak yol arkadaşlarımızın meseleye aynı taksonomik hassasiyetle yaklaşacağından fena halde şüpheliydim. Muhtemel bir linç girişimine karşı silah olarak kullanabileceğim bir şeyler var mı diye sağı solu kontrol ederken boğazımı temizledim. "Aklında spesifik bir hayvan var mı acaba?"

"Dur bir düşüneyim," dedi keyifle. Belli ki sorum pek hoşuna gitmişti. Dik dik bize bakan orta yaşlı bir adama doğru uzattı parmağını. "Suaygırı!" Adam fesuphanallah çekerek kafasını başka tarafa çevirdi. Bir kadın kendi kendine bir şeyler mırıldandı, ayaktaki birkaç yolcu huzursuzca kıpırdandı. Belli ki, sinirlenmişlerdi ancak söylenenleri doğrudan muhatap alan kimse çıkmıyordu aralarından. "Suaygırının dilemmasını bilir misin?" diye döndü bana Abdül.

"Öğrenmeye korkuyorum."

"Gönlünce götünü yayıp miskinlik etmek dışında hiçbir derdi tasası olmayan bu hayvanlar, hayatları boyunca tek bir soruya yanıt vermek zorunda kalır," diye açıkladı Abdül ahaliyi iyice delirtmek istercesine. "Ölmeden önce karar vermeleri gerekmektedir: Sudaki timsahlara mı yem olayım, karadaki aslanlara mı?"

"Bu örnek şu anda aklına gelmedi, değil mi?" diye sordum.

"Ne fark eder? Öyle olsa bana daha mı çok saygı duyacaksın?"

"Öyle olsa sen kendine daha çok saygı duyar mıydın?"

Bana dönüp şöyle bir baktı. Gülümsedi. Tekrar halka döndü. "Bugün Cuma Hutbesi'nde hoca çok enteresan bir konuya değindi," diye bambaşka bir dala sıçradı. "Batı, dünyada kaybettiği ruhunu, boş yere uzayda arıyor. Tabii, o bunu bu kadar sarih biçimde anlatamadı ama özetle söylediği buydu."

"Sen Cuma'ya mı gidiyorsun?" diye sordum hayretle.

"Bazen kaçırıyorum ama mümkün mertebe aksatmamaya gayret ediyorum," diye onayladı.

"Dindar biri olduğunu düşünmemiştim."

"Değilim zaten," diye karşılık verdi Abdül ciddiyetle. "Tanrı'dan şüphe nedeniyle vazgeçmedik mi? Şimdi de şüpheden şüphe etmem gerekiyor ki tutarlılığımı koruyabileyim. Hem her zaman demezler mi, sen O'na doğru bir adım attığında O sana doğru iki adım atar diye? Ben böylece üstüme düşeni yapıyorum ama kendisinden hâlâ bir hareket görebilmiş değilim."

Şöyle bir düşündüm. Söyledikleri enteresan olmakla birlikte, ben salt enteresanlığa pabuç bırakacak yaşı çoktan geçmiştim. En azından bir önceki güne kadar öyleydim. "İnançsızlığın seni inançlı gibi davranmaya itiyorsa buna çelişki deniyor benim bildiğim kadarıyla?"

"Dindar değilim dedim, inançsızım demedim," dedi Abdül soğuk bir tavırla. "İnancımın adı da şüphedir."

"Vesvese olmasın o sakın?"

Bu yorumumu bir yanıtla şereflendirmeye tenezzül etmek içinden gelmemiş olacak ki, "Müslümanlar için," diye tekrar kendi açtığı konuya döndü, "Batı'nın hiçbir başarısı uzaya gitmeleri kadar hayret verici ve yaralayıcı olmamıştır. Halbuki, diyelim, Schubert'in birkaç notasına kıyasla atmosferi delip geçecek güçte bir füze yapmak nedir ki? Ama hayır. Batı burnumuzun dibinde muazzam bir entelektüel devrim gerçekleştirirken bu insanlar büyük bir maharetle bunu görmezden gelmenin hatta küçümsemenin yollarını geliştirmiş, bunu da matah bir şey sanmıştır. Ta ki uzayın fethine kadar! Ne zaman ki Batılı uzaya gitmiş, işte o günden sonra Müslümanlar başlarını göğe kaldırınca yalnızca Allah'ı değil, karanlığın içinde fink atan gavur uydularını da düşünmeye başlamıştır..." O arada yolculardan biri, spesifik olarak belirtmek gerekirse suaygırı, yerinden kalkıp yanımızdan geçmiş, şoförün kulağına bir şeyler söylüyordu ve bu da beni fena halde tedirgin etmekteydi. Bilhassa köprüden önceki son çıkışı geçtiğimiz ve tam gaz Boğaziçi Köprüsü'ne doğru ilerlediğimizi düşününce. Abdül oralı değildi lakin, o da tam gaz devam ediyordu. "İşte bugünkü hutbede hoca, lafı Batı'nın uzay macerasına getirince Müslümanların o travmayı aşmaya başladığını düşündüm. 'Dünyada kaybettiği ruhunu uzayda aramak!' İlk bakışta basit bir züğürt tesellisi gibi görünüyor ama hiç de öyle değil. Diyor ki, ey cemaat-i Müslimin, öyle havalara bakarak bir şeyler beklemeyi bırak, ruhuna bu dünyada sahip çık! Ortalık boş, dünya seni bekliyor! Uzun lafın kısası, benim bugün gördüğüm, ete kemiğe bürünmüş özgüven oldu."

Suaygırı koltuğuna dönmüş, yanındaki kadınla gülüşerek bir şeyler fısıldaşmaktaydı. Tehlikenin farkındaydım ama serde tevekkül vardı. "Sence nereden kaynaklanıyor bu özgüven?" diye sordum.

"Nereden kaynaklanacak? Tabii ki Amerikan silahlarından," deyip gürültülü bir kahkaha attı Abdül. "İnanmazsan git Afganistan'da savaşmış Rus askerlerine sor. Yuri Gagarin'in ruhuna El-Fatiha!"

O anda otobüs Boğaz Köprüsü'nün tam ortasında acı bir frenle durdu, üç adet garç sesinin ardından ön yolcu kapısı açıldı ve Şoför Bey, koltuğundan kalkıp başımıza dikildi: "İnin ulan aşağı!"

Benim naçiz bedenimde bir adrenalin fırtınası baş göstermişken Abdül sakin bir biçimde camdan dışarı baktı, kucağındaki kutuyu şefkatle okşayarak, "Teşekkür ederiz ama ineceğimiz durağa gelmedik," dedi.

Artık ziyadesiyle iriyarı bir bey de olduğunu fark ettiğim Şoför Bey burnundan solumaktaydı. "Lan zibidi," diye bağırdı. "Çabuk inin aşağı, almayayım ikinizi de ayağımın altına..."

"Söyle bana, dayı," dedi Abdül tatlı tatlı şoföre bakıp. "Hep böyle talihli misindir?"

"Leyn!" diye bağırarak ayağını tehditkâr biçimde sertçe yere vurdu şoför ama Abdül'ün aşırı rahat davranışlarından tedirginlik duymuş gibiydi.

"Görüyorsun dostum," diye bana döndü Abdül. "Hayat hep bir arayış... Ruhunu arayanlar mı istersin, ruhunu satacak bir Şeytan arayanlar mı, senin gibi kendini biraz insan gibi hissetmek için bir mana, tutunacak bir dal arayanlar mı... Hep yanlış yerlerde tabii. Ama bak, dayı sizin gibi değil. O belasını arıyor. Hem de doğru yerde!"

Suaygırı önderliğinde bir grup yolcu da ayaklanmış, hakaretler ve tehditler eşliğinde bize doğru yönelmişti. Tamam, diye düşündüm, çaresi yok, dayağı tadacağız. Sonrasında da, yayaya kapalı, köprünün ortasında polis tarafından derdest edilmek ve en iyi ihtimalle gözaltında geçirilecek bir gece beklemekteydi bizi. Nitekim, destek linç kuvvetlerinden de moral güç toplayan şoför iki eliyle Abdül'ün iki yakasına yapıştı... ve aynı anda acı dolu bir çığlıkla elini geri çekti. Herif öyle bir bağırmıştı ki, üstümüze yürüyenler de zınk diye oldukları yerde kalakalmış ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Dönüp Abdül'e baktım. Hiç kıpırdamadan şoföre dikmişti gözlerini. Kucağında, şimdi kapağı açılmış bulunan kutunun içinden kıvrılarak yükselen ve gövdesi boylu boyunca koluna dolanmış, baş kısmı yay gibi gerilmiş bir yılanla birlikte!

Şoför tekrar Abdül'e doğru bir hamle yapıp da burnuna dayanan yılanı görünceye kadar ne olduğunu anlayabilmiş değildi. Dehşetle bileğine bakıp, kan sızan iki küçük deliği görünce, "Yılan! Yılan! Isırdı beni eşoğlueşek!" diyerek karşı taraftaki camın yanında oturan yolcuların üstüne yığıldı. Otobüsteki herkes ayaklanmış, kadınlar çığlık atmaya başlamıştı. Abdül yavaşça ayağa kalktı, koluna dolanmış yılanı üstümüze gelmeye niyetlenen heriflere doğru uzatarak, "Sakin," dedi. "Bu bir Yozgat Engereği'dir, zehri yarım saat içinde öldürür. Oturun yerinize!"

Vatan kurtaran kahraman pozundan, mağdur edilmiş halk pozisyonuna hızlı bir tenzili rütbeye gönül indirmek durumunda kalan potansiyel linççilerimiz Abdül'ün emrini yerine getirdiler. Öte yandan yarım saat içinde Hakk'ın rahmetine kavuşacağını öğrenen şoför acı acı böğürmeye başlamıştı. Abdül onun yanına gidip elini göğsüne koydu. "Sen de sakin ol, dayı," dedi. "Heyecan yaparsan zehir daha çabuk tesir eder."

Gırtlağından boğuk bir inilti koptu dayının. Gözleri fal taşı gibi açılmış, panik halinde nefes almaya çalışıyordu. "Allah'ını seversen, Allah'ını seversen..."

"Merak etme," dedi Abdül. "Seni kurtaracağız. Yirmi dakikaya hastanede oluruz." Ardından yolculara döndü. "Endişeye mahal yok. Seyahatimiz planlandığı şekilde ve güzergahta devam edecektir. Güzel güzel oturun yerinizde. Basamakta durmayın ve ineceğiniz durağa gelmeden önce düğmeye basmayı unutmayın."

Düpedüz manyağın önde gidenine çatmıştım ve galiba onun işbirlikçisi pozisyonundaydım. Hele bir de otobüse yaklaşan motosikletli polisi görünce artık bu işin bir felaketle sonuçlanacağından kuşkum kalmamıştı. Abdül ise gayet sakin bir şekilde sürücü koltuğuna geçti, kontağı açtı, kafasını camdan dışarı uzatıp, "Kusura bakmayın Memur Bey," dedi. "Yolculardan biri fenalık geçirdi, hemen hastaneye yetiştirmek gerekiyor kendisini." Acil durum haberini alınca derhal önümüze geçip yolu bizim için güzelce açan polis eskortu köprü çıkışına kadar bize eşlik etti. Yüz metre kadar ilerideki durağı, bir yüz metre kadar daha geçtikten sonra aracı durdurup yolculara döndü Abdül. "Eee? Yok mu inen?" Hiç kimsede bir hareketlenme görünmüyordu. Olağanüstü koşullar altında dahi olsa, hepsi abonman biletlerinin karşılığını almaya kararlı gibiydi. "Tamam öyleyse. Bir sorum daha olacak: Yılanımı gören var mı?" Yol arkadaşlarımızın, bir hakem heyeti önünde gerçekleşse Guinness Rekorlar Kitabı'na girecek otobüs boşaltma performansının ardından Abdül, ben ve bir kenarda inleyen zavallı şoförümüz tekrar yola düzülmüştük. Abdül gülerek sol koluna dolanmış bekleyen yılanı gösterdi adamcağıza. "Korkma dayı, korkma."

"Abdül n'apıyorsun sen?" diye sordum.

"Böyle daha iyi, şimdi rahat rahat çevreden basıp gideriz on dakikada."

"Onu sormuyorum," dedim. "Ne yaptığının farkında mısın?"

"Elbette. Eve gidiyorum."

Onun aklını başına getirmek için söyleyeceğim her şey beyhude olacaktı. En iyisi, bir an önce bu sosyopatın elinden kurtulmanın bir yolunu bulmaktı. "Beni de Acıbadem Köprüsü'nün altında bırakıver o zaman."

"Tamamdır," diyerek sol şeride kırdı Abdül. Her türlü trafik kuralının anasını ağlatarak beni ineceğim yere ulaştırması beş dakika bile sürmemişti. Otobüsü durdurup, kapıyı açtı. "Haydi iyi akşamlar," dedi. "Çarşambaya görüşürüz."

İnmeden önce dönüp şoföre baktım. Zavallı, gözünden yaşlar süzülürken, dua üstüne dua okumaktaydı. Abdül'ün yanına sokulup alçak sesle, "Ne yapacaksın bu adamı?" diye sordum. "Çevre yolu üzerinde hastane falan var mı ki?" Tehdit, saldırı, adam yaralama ve milli değerleri alenen aşağılama suçlarından yırtmam pek mümkün değildi artık ama cinayete iştirakten yargılanmayı hiç ama hiç istemezdim.

"Yok," diye sırıttı Abdül pis pis. "Allah'tan, Zehirli Yozgat Engereği diye bir şey de yok."

♠

Annemin, apartmanın giriş katındaki dairesinin ışıkları yanmıyordu. Uyumuş olmalıydı. Çantamdan çıkardığım anahtarlıktaki yedi sekiz anahtardan uygun olan üç tanesini birkaç deneme sonunda doğru kapılarla eşleştirip sessizce içeri girdim. Parmak uçlarıma basarak evin arka tarafına yönelip annemin yatak odasına göz attım. Annem ne yatağındaydı ne de evin başka herhangi bir yerinde. Benim gelmemden umudu kesince,

hafta sonunu geçirmek için dayıma ya da teyzeme gitmiş olmalıydı. Rahat bir nefes aldım. Onunla yüzleşmeyi ne kadar geciktirirsem o kadar iyiydi. Üstelik böyle hissettiğim için vicdan azabı çekmeme de lüzum yoktu çünkü bu tutum sadece anneme değil, bütün dünyaya karşı duruşumu belirlemekteydi.

Bütün ışıkları yakıp etrafı inceledim. Ev, annemin büyük yıkım-yenileme işlemini gerçekleştirmesinden önceki halindeydi. Eski kapılar, eski mobilyalar, eski aksesuarlar... Şu halleriyle bile eski. Çoğu, evlendiği yıla ait. Benim odamdaki küçük çalışma masasının üstünde duran walkman'i görünce ister istemez gülümsedim. Alet pek de matah sayılmayacak iki küçük hoparlöre bağlanmıştı. Mutlulukla bastım *play* tuşuna. Hoparlörden Mazhar Alanson'un o yakıcı, çatallı sesi yükseldi anında: *"Önünüzdeki boşluğu, şu gördüğünüz, biraz iter misiniz? / Bir parça daha lütfen. İyi... / Şimdi geçiniz, hemen geçiniz..."* Üstümdekileri çıkarmadan yatağıma attım kendimi. Korkunç bir ağırlık çökmüştü üzerime. Vücudum gevşiyor, gözkapaklarım ağırlaşıyordu. Öte yandan gözlerimi bir kez kapadıktan sonra nerede ve ne halde açacağımı bilememekten kaynaklanan bir endişe vardı içimde. Ne var ki, korkunun Freddy Krueger'a faydası yoktu. Uyku, alacağını tahsil etmek için olanca gücüyle abanmıştı kapıma.

Rüyamda kırlık bir alandayım. Büyük, beyaz taç yapraklı bir çiçek çekiyor dikkatimi. Eğilip inceliyorum. Tam ortasında bir arı. Vızıldayarak havalanıyor. Arıya bakıyorum. O da uçarken bana dönüyor. Arının bir yüzü var! Kocaman gözlü, kocaman yanaklı bir kız çocuğuna ait. Hüzünlü veya hayal kırıklığına uğramış bir ifade taşıyor. Ona doğru ellerimi uzatıyorum, havalanıyor, biraz daha bana baktıktan sonra uçup gidiyor. O gözden kaybolurken, "Zeynep..." diye inliyorum arkasından. Kızım...

Çarpıntıyla uyandığımda yaşadığım his, ağlamanın tıpa tıp aynısıydı. Hıçkırıklar ya da gözyaşları yoktu ama. Sadece beynimin gerisinden, alnıma doğru korkunç bir basınç ve çarpıntı. Gün, yeni ağarmış olmalıydı. Walkman sabaha kadar bir o yana bir bu yana Mazhar Fuat Özkan'ın *Geldiler* albümünü çalıp durmuştu. Kalkıp kaseti durdurdum. Ne bok yedim ben, diye düşünüyordum. Nasıl olmuş da kızımı unutuvermiştim? Zeynep yok muydu yani şimdi? Hiç olmayacak mıydı? Nergis'le evlensek, bir çocuk yapsak bile o çocuğun Zeynep olacağını düşünmek ne kadar mantıklıydı ki? Peki neden kendimi suçluyordum? 1994'e dönmeyi ben mi istemiştim sanki? Kızımı kurtarmaya çalışırken düşmemiş miydim bu duruma? Yoksa suçluluk duymamı gerektirecek bir şey var mı yok mu diye düşünmem miydi suçluluk duymamın nedeni? Kızımı geri istiyordum. Sonucu ne olursa olsun. Tekrar yatağa dönüp, sıkı sıkı gözlerimi kapattım. Belki uyuyuverir ve iki gün önce ayrıldığım dünyaya geri dönerim umuduyla. Geride bıraktığım neydi sahi? En son hatırladığım, ölmekte olduğumdu. Huzursuzluk içinde doğruldum tekrar. Bir yolunu bulup işleri yoluna koymalı, Zeynep'i dünyaya geri getirmeliydim. Aklıma intihar etmekten daha iyi bir çare gelmiyordu maalesef. Pekâlâ. Bu planı ne zaman olsa uygulayabilirdim. Şimdilik burada biraz daha zaman geçirebilir, işlerin nereye varacağını görmek için bekleyebilir ve eğer varsa, bütün bu yaşadıklarımın kahrolası nedenini bulmaya çalışabilirdim.

Nergis'le yaşadığımız evin telefon numarası aklımda kalmamıştı, belki not etmişimdir diye küçük defteri kontrol ettim ama orada da bulamadım. Derken, Yaman aklıma geldi, onun evini aradım. Telefonu babası açtı, Yaman'ın arkadaşlarıyla bir yerlere kamp yapmaya gittiği, önümüzdeki hafta sonu İstanbul'a geri döneceği bilgisini aldım. Bir an için aklımdan, söyleyin oğlunuza hayatı boyunca emniyet kemerini takmayı

asla ihmal etmesin demek geçtiyse de, bunun kadere pek zayıf bir müdahale biçimi olduğunu fark edip vazgeçtim, tekrar arayacağımı söyleyerek telefonu kapattım. Acaba Saffet ve Fulya akşam için bir randevu ayarlamışlar mıydı? Saffet'in numarasını tuşladım ama çaldırmadan kapatıp Fulya'yı aradım. "Sabah-ı şerifleriniz hayırlı olsun efendim," diye iddialı bir giriş yaptım muhabbete.

"Yanlış numara," deyip suratıma kapattı telefonu Fulya.

Tekrar aradım. "Fulya, benim, Aziz."

"Ay pardon," dedi Fulya. "Yeni uyandım da... Anlamadım bir de ne dediğini."

"Günaydın demiştim. Ee ne yaptınız dün?"

"Hiç. Eve geldim ben. Sen ne yaptın?"

"Abdül'le bir otobüs gasp ettik. Sonra ben de annemin evine geldim."

"Hmm... Çok iyi," deyip esnedi.

Espri anlayışımı kesinlikle gözden geçirmem gerekiyordu. En azından Fulya'yla konuşurken. "Eee buluşuyor muyuz akşam? Bir şey kararlaştırdınız mı Saffet'le?"

"Yok vallahi, yarın konuşuruz deyip ayrıldık."

"Hmm... Bak ne diyeceğim, Kadıköy'e gelsenize. Barlar sokağında bir yere gideriz. Değişiklik olur hem."

"Olabilir," dedi Fulya. "Saat sekiz iyi midir?"

Bana kalsa yarım saat sonrası en iyisiydi ama herhalde bu abartılı bir talep olurdu. "Gayet iyi," diye yanıtladım. "Saat sekizde Rexx Sineması'nın önünde buluşuruz. Saffet'e sen haber verir misin? Yan çizmesin ama, tamam mı?"

"Tamam," deyip kapattı Fulya.

Saate baktım, on bir. Boş boş geçirilecek bir sürü vaktim vardı. Uzun bir duş ve kahvaltının ardından televizyonun karşısına geçip, yirmi yıl sonrasına kıyasla pek az sayıda olduğu söylenebilecek kanalları zaplamaya başladım. Bir süre çocukluğumdan hatırladığım, *Smith ve Jones* adlı sevimli dizinin tekrar yayınlanan bölümlerinden birine, sonra ellili yıllardan kalma bir Amerikan filmine takıldım. En nihayet, dur bakalım memlekette ve dünyada neler oluyormuş öğreneyim diye bir haber bültenine döndüm. Böylece tam bir ay sonra, yani 27 Mart 1994 tarihinde, yerel seçimlerin yapılacağını öğrenmiş -ya da hatırlamış- oldum. Partilerin adayları, miting planlamaları falan gibi haberlerin ardından bülten, bir dondurma fabrikasında çıkan yangın, falanca şehirde yaşanan bir deprem faciası ve on küsur kişinin, kanlıları tarafından pompalı tüfekle katledilmesiyle neticelenen adliye baskını şeklindeki haberlerle devam etti. Yani güzel Türkiye'miz için gayet normal, sıradan bir gündü.

İyi hatırlıyordum söz konusu seçimleri. Halihazırdaki tablo şöyle telakki edilmekteydi: En yüksek oy potansiyeli, Türkiye'de o güne kadar her zaman olageldiği gibi, 1980 askeri darbesi neticesinde ikiye bölünmüş olmasına rağmen merkez sağdaydı. Siyasi, ekonomik ve kültürel yaklaşımları açısından aynı bokun laciverdi denebilecek benzerliklerine rağmen, kendilerine ait iktidar alanını birbirleriyle paylaşmaya yanaşmadıklarından varlıklarını ısrarla iki ayrı parti olarak sürdürüyor ve bir seçimi biri, diğerini öteki kazandığı için bu durumdan fazla da şikayetçi görünmüyorlardı. Tablonun yine üç aşağı beş yukarı aynı olacağı düşünülmekteydi; buna ilaveten merkez sol partinin de büyük şehirlerde sürpriz yapması muhtemeldi. Özellikle İstanbul'da her üç parti de güçlü adaylara sahipti; aralarında birinin bir diğeri lehine çekilmesi için bazı görüşmeler yapıldıysa da bundan bir sonuç çıkmamıştı. İşbu ahval ve şerait altında,

seçimlerden sonra büyük bir sürprizle uyanacaktı necip Türk milleti. İslamcı parti tüm rakiplerinin arasından sıyrılıp, genel oy toplamında üçüncü olmasına rağmen, İstanbul ve Ankara dahil en çok ilde belediye başkanlığını elde edecekti. O günden sonra da, yerel, genel demeden hemen hemen tüm seçimlerden zaferle çıkacak, ülkeyi önce ağır ağır, sonra doludizgin, Türkiye'nin ikinci sınıf bir demokrasi olduğu günleri mumla aratacak otoriter bir rejime doğru taşıyacaktı.

İnsanın tabiatında, mana aramak gibi bir maluliyet söz konusu, malumunuz. Ben de, ister istemez, acaba maziye yaptığım bu seyahatin bir esbabı mucibesi mevcut mudur diye düşünmekteyken buldum kendimi. Belki de, dönüşümün sadece kendi hayatımı yeniden kurmaktan öte, daha büyük bir anlamı vardı. Ani bir heyecanla Türkiye'yi kurtarmaya karar verdim ama çabucak vazgeçtim. Böyle bir vazifeyi yerine getirecek azimden de paranoid şizofreniden de yoksundum. Daha mütevazı diğer ihtimalleri gözden geçirmeye koyuldum: Nergis'le yeni baştan harikulade bir ilişki kurabilirdim, oyuncu olabilirdim, Abdül'ün hayatını kurtarabilirdim, Yaman'ın başına gelecek trajik kazanın önüne geçebilirdim, şansım yaver giderse Kurt Cobain'in intiharını bile engelleyebilir ya da en azından bir süre erteleyebilirdim... *Facebook* ve *Twitter* isimli internet projelerimin patentini alabilirdim!

Peki insan hakikaten geçmişi değiştirebilir miydi? Ben pratik olarak içinde bulunduğum anı değiştiriyor ve neticenin umduğum gibi gelişmesini bekliyordum. Amazon'da bir kelebeğin kanat çırpması Amerika'da bir kasırgaya yol açıyorsa, bir aşk romanları çevirmeninin belediye otobüs gasp etmesinin nasıl sonuçlar doğuracağını tahmin etmek mümkün müydü? Yani bizzat yapıp ettiklerimle olayların seyrini belirlemekteydim. Bu durumda geleceği görmek gibi bir avantajdan söz etmek güçtü.

Belki de elime geçen tek şans, zarları bir kez daha atma fırsatından ibaretti. Belki de mühim olan geleceği değil, geçmişi görebilme yeteneğiydi. Belki de, hayatın kontrolsüz bir düşüş olduğunu kabul edip ona mutlu bir son aramak yerine, iyi bir hikâye olmasına gayret etmeliydim.

Gençler bilseydi, yaşlılar yapabilseydi derler. Doğru muydu, görecektik bakalım.

6. Where Did You Sleep Last Night

Pepsi'nin, X Kuşağı'nın cenazesini kaldıran "Generation Next" reklam kampanyasına daha birkaç yıl vardı. Spice Girls, x'leri bastıra bastıra, söz konusu kampanyayla aynı adı taşıyan şarkıyı seslendirirken, dünya âleme, hayırlısıyla bu kuşağın defterinin dürüldüğünü ilan edecek ve haydi bakalım, diyecekti, sıradaki gelsin! 1994'ün Kadıköy'ünde kimsenin bundan haberi yoktu henüz. Bu şirin semtimizde Taksim'e alternatif bir *rocker* komünü oluşmuş, bilhassa Barlar Sokağı, tevellütleri arasında aşağı yukarı yirmi yıl bulunan, her göbek ve sivilceden rocker'ın cenneti haline gelmişti. Underground amatör grupların demo kasetlerini de bulabileceğiniz bir sürü müzik dükkânı, rock-barları, fanzinleri, dergileri, takı tezgahlarıyla bir kültür, hatta bir tür estetik yaratmış, bazı iyi müzik gruplarının ortaya çıkışında da önemli rol oynamıştı Kadıköy. Hippiden devşirme anarşistinden, gotik üstü az satanistine türlü türlü deli, sanki 80'leri hiç yaşamamış, sanki hiç taşlanmış, dar paçalı kotlar ve vatkalı ceketler giymemiş gibi, simsiyah tişörtleri, upuzun saçları ve yeşil çantalarıyla ortalıkta boy göstermekteydi.

Rexx Sineması'nın önünde dikilmiş, hayranlık ve hüzün karışımı bir duyguyla türümün son örneklerini izlerken bir ses duydum: "Elli gram eroin rica edecektim lütfen..."

Saffet. Elbette. Yanında da Fulya. "Beraber geldiniz ha?"

"Hiç ayrılmadık ki," diyerek elini Fulya'nın omuzuna attı Saffet.

"Salak!" diyerek eline vurdu Fulya, Saffet'in. "Beşiktaş'ta buluşup geldik."

Fulya'nın, Saffet'in aslında espri yaptığını alelacele açıklama ihtiyacı hissetmesi hoşuma gitmişti nedense. "Eh, hoş geldiniz o zaman. Nereye gidelim?"

"Gamsız'a gidebiliriz," dedi Fulya. "Sokağın sonunda. Sahibi, bir arkadaşım. Bahçesi falan da var."

"Enteresan isimmiş, " dedi Saffet. "Bahse girerim kapısında 'Gamsız Girilmez,' yazıyordur."

"Yazıyor vallahi," dedi Fulya. İkisi birden güldüler.

Birlikte Barlar Sokağı'nda ilerlemeye başladık. "Nergis geliyor mu?" diye sordu Saffet.

"Onun kuzenleri burada. Onlarla ilgilenmesi gerekiyormuş."

"Çok yakışıyorsunuz siz birbirinize," dedi Fulya. "Gıpta ediyorum size."

"Teşekkür ederim," dedim. "Bakın ne diyeceğim. Şu Abdül de buralarda oturmuyor muydu? Onu da çağırsak mı?"

"Evet, Yeldeğirmeni'nde bir yerde galiba," dedi Fulya. "Bana uyar."

"Aman," diyerek ellerini kaldırdı Saffet. "O herif varsa ben yokum, söyleyeyim!"

"Şart değil, canım," dedim. "Dün ilginç bir akşam geçirdik kendisiyle de, ne yaptığını merak ettim." Haliyle bir kez bunu söyledikten sonra bir önceki gece olup bitenleri anlatmam gerekti onlara.

"Vay manyak vay!" diye mırıldandı Fulya yüzünde hayranlık dolu bir gülümsemeyle.

Saffet'in aynı ruh durumunu paylaştığı söylenemezdi. "Uzak dur o heriften Aziz," dedi suratı bir karış. "Hiç sağlam pabuç değil."

O ara hedefimize varmıştık. Fulya'nın önderliğinde Gamsız'a giriş yaptık. Karanlık, kalabalık, uğultu, sigara dumanı ve Jimi Hendrix diyeyim, siz ortamı anlayın. Fulya hemen sol taraftaki barda, müşterilere bira yetiştirmeye çalışan uzun saçlı, yakışıklı gence hızlı bir selam çaktı. Eleman ona karşılık verip, bir şekilde el işaretleriyle fırsatını bulduğunda yanımıza geleceğini anlatmayı da başardı. Arka taraflardaki masalardan birinde hesabı ödeyip kalkan bir grup olduğunu tespitleyip o tarafa yöneldik. Hoparlörlerden uzak, nispeten gürültüsü az bir köşeydi. İki dakikaya küçücük, rahatsız taburelerimize yerleşmiş, bira siparişlerimizi de vermiştik.

Doğrusu o ana kadar niyetim Saffet'i neden tiyatro çalışmasını bana haber vermediği konusunda sorgulamaktı ama artık hiç içimden gelmiyordu. Bu konuyu, en azından birkaç bira yuvarlayana kadar ertelemeye karar verdim. Saffet yanımıza gelen garson kızın tepsisindeki bira bardaklarından birini kapıp kaldırdı. "Haydi bakalım. Aşka ve cinselliğe!"

Bardaklarımızı tokuşturduktan sonra kallavi bir yudum aldım biramdan. "Oh maşallah," dedi Fulya. "İyi içiyoruz galiba?"

"Aslında daha önce de içmiştik seninle," dedim.

Şöyle bir düşündü. "Hiç hatırlamıyorum ben. Ne zaman?"

"Yirmi yıl sonra."

"Rize'nin adının nasıl Rize olduğunu biliyor musunuz?" diye araya girdi Saffet. Sık sık yapardı bunu eski dostum. Sadece

ilgiyi üstünde tutmak istediği için değil, aynı zamanda kimsenin kendisininkinden daha ilginç bir sözü olamayacağına inandığından.

"Hah," dedi Fulya. "Geliyor Laz fıkrası!"

Onun ses tonundaki küçümsemeyi fark eden Saffet, "Fıkra değil," dedi ciddiyetle. "Tarihî bir gerçek."

"Eminim öyledir," derken bana kaçamak bir bakış fırlattı Fulya. Aklı az önce söylediğim şeye takılmıştı sanıyorum.

"Fadime ile Temel evlenmişler," diye başladı Saffet. "Bir sabah Temel her zaman olduğu gibi balığa çıkmak üzere erkenden kalkmış, giyinmiş. Fadime pencereden şöyle bir bakmış, ufuktaki kara bulutları görmüş. 'Temelciğim,' demiş. 'Fırtına yaklaşıyor, bugün denize açılmasan. İçimde kötü bir his var.' Temel karısının endişelerine gülmüş geçmiş. 'Sen merak etme,' demiş. 'Fırtına kopmadan ben rızkımızı toplar, dönerim.' Fadime ne dediyse dinletememiş kocasına; Temel atlamış takasına, açılmış denize. Bir müddet sonra hakikaten de korkunç bir fırtına patlamış. Bütün balıkçılar köye geri dönmüş, Temel hariç. Hava sakinledikten sonra herkes takalarına atlamış, Temel'i aramaya başlamış ama nafile. Günler günleri, haftalar haftaları, aylar ayları kovalamış. Temel'den ümit tamamen kesilmiş. Fadime üzüntüsünden perişan olmuş. Her akşam deniz kıyısındaki kayalıklara gidip kaybettiği yârine seslenmeye başlamış: 'Temeeeel... Temeeeel!' İşte zaman içinde Fadime'nin bu yakarışı, yani Temel ismi, değişe değişe bugünkü halini alıp Rize olmuş."

Bir süre hepimiz tepkisiz bekledik. Derken Fulya ağzından burnundan bira püskürterek kesik bir iki kahkaha patlattı. Ben de hafifçe sırıttım, espriyi anladığım anlaşılsın diye. Saffet'in gözlerinin içi gülüyordu. "Ben insanları, bu hikâyeye gülenler

ve gülmeyenler olarak ikiye ayırıyorum," dedi neşeyle. "Gelenekçiler ve devrimciler."

Hayatta tanıdığım en serbest piyasa insanlardan biri olan Saffet'in "devrimciliği" bir iltifat olarak kullanması, Fulya'ya kur yaptığını gösteriyordu. Muhtemelen ondan çok hoşlandığından değil, kadınlarla beraberken başka türlü davranmayı beceremediğinden. Hızla tükenen biramın kalanını dikleyip garson kıza bir tane daha istediğimi işaret ettim. "Hikâyeyi zaten bildiği için gülmeyenler hangi gruba giriyor?"

"Alemsiniz ha!" dedi Fulya. Ardından çantasından siyah kaplı bir defter ve tükenmez kalem çıkardı. "Adreslerinizin ve telefon numaralarınızın üstüne isimlerinizi yazıversenize. Polis baskın yapınca isimlerin üstünü karaladım da."

"Bütün iletişim bilgilerini aynen bırakıp sadece üstlerindeki ismi mi karaladın yani?" diye sordu Saffet.

"Öf, biliyorum çok aptalca," diye güldü Fulya. "Ne bileyim, panikle öyle saçmalamışım işte."

Bütün Genç Öncüler'in iletişim bilgilerinin olduğu defteri önüme çektim. Şansıma anneminkiyle birlikte Rumelihisarı'ndaki evin adres ve telefonunu da vermiştim Fulya'ya. İlgili yere ismimi yazdıktan sonra bu bilgileri kendi not defterime de kaydettiğim Saffet'in dikkatinden kaçmamıştı. "Hayrola? Evinin yolunu mu unuttun?"

"İçkiyi fazla kaçırırsam faydası olur diye düşündüm," diye yalan attım. Defteri, Saffet'in önüne koyarken, Yeldeğirmeni'ndeki bir adres ilişti gözüme. Abdül'e ait olmalıydı.

Jimi Hendrix'in durmasını fırsat bilen Fulya, "Kaan!" diye bağırdı. Barda duran ve az önce selamlaştığı delikanlı bize dönüp sırıttı. "Kafamız şişti yahu! Yok mu şöyle alaturka bir şeyler, neşemizi bulalım?"

Kaan sağ elinin işaret parmağını Fulya'ya doğru uzatarak, "Bekle!" diye karşılık verdi. Bir hamlede barın diğer ucundaki pikabın yanına geçip, seçtiği yeni bir plağı alete yerleştirdi. "Senin için geliyor." Birkaç saniye sonra, "Damarımda Kanımsın"ın kan kaynatan ilk notaları duyulunca mekandakilerin yarısından protestolar, diğer yarısından coşkulu kutlamalar yükseldi. Belkıs Özener şarkıya henüz giriş yapmıştı ki Kaan elinde birası, suratında tabak gibi bir sırıtışla yanımızda bitti. Görünüşe bakılırsa küçük topluluğumuzu kutuplaştırmaktan sapıkça bir zevk almaktaydı.

"Nasılsınız arkadaşlar? İyi vakit geçiriyor muyuz?"

"Süpersin!" dedi Fulya.

"Hayli eklektik bir müzik zevkiniz var," dedi Saffet. "Herhalde müziğini dinliyor, sözlerini önemsemiyorsunuz." Gıcıklık çıkarmaya hazır bir hali vardı.

"Bilakis," dedi Kaan yumuşak bir tavırla. "Ben alaturka müziklerin özellikle sözlerini çok seviyorum."

"İste kölen olayım / İstersen öldür beni..." diye şakıdı Belkıs Özener.

"Mutlak teslimiyetçi, mazoşist aşkların meftunuyum diyorsun?" diye onun üstüne gitmeyi sürdürdü Saffet.

Kaan parmağını kaldırdı. "Devamını dinle..."

Belkıs Özener devam etti: *"Başkasını seversen / Bil ki, yaşatmam seni!"*

Saffet hiç etkilenmemiş gibiydi. "Yani?"

"Tuttuğun şey de seni tutar," dedi Kaan. "Sado-mazoşistik? Evet. Teslimiyetçi? Asla. Ben buna olsa olsa ideal ilişki derim."

Saffet bira bardağını masaya bırakıp toparlandı. "Rakibinin" çetin ceviz çıktığını fark etmişti. "Senin ideal ilişkilerin var mı böyle?"

"Elimden geleni yapıyorum ama Fulya'ya sormak lazım." Fulya sıkı bir tane patlattı Kaan'ın omuzuna. "Ohh... Teşekkür ederim," diye inledi Kaan.

"Eh," dedi Saffet. "Zevkler ve renkler tartışılmaz tabii..."

"Aslına bakarsan sadece bunlar tartışılır," diye girdim araya. "Ama gerçek meseleyi kafandan uzaklaştırmak için öyle düşünmeni isterler." Niye böyle terslenivermiştim birden bilmiyorum. Belki masaya aniden çöken cinsel gerilimin benimle hiçbir alakası olmamasına bozulmuştum, belki de alkol ağır ağır etkisini göstermeye başlamıştı.

"Tipik kova!" dedi Kaan bana dönerek. "Dahiler burcu. Kovasın, değil mi?"

Başımla onayladım. Saçma olduğunu biliyordum ama hoşuma gitmişti Kaan'ın bana dahi demesi.

"Ooo burç olayı da var demek?" diye atıldı, fırsatı yakalayan Saffet.

"Tam burç delisidir Kaan," dedi Fulya. "Bir keresinde iki saat uğraşıp yıldız haritamı bile çıkarttı. Çok da acayip kahve falı bakar..."

"Çok enteresan tabii de," diye başladı Saffet keyifle. "Şimdi zekâ testleri bize gösteriyor ki, toplumun yüzde ikisi deha düzeyinde zekâya sahip. Oysa burcu kova olanların oranı onikide bir, yani yüzde sekizbuçuk gibi bir şey. Bu da demek ki, dahilerin hepsinin kova burcundan olduğunu varsaysak bile, yüzde seksene yakın kovanın dahi olmasına imkân yok."

Kaan bir süre sessizce Saffet'in söylediklerini tarttı. Düşünceli bir tavırla Fulya'ya döndü. "Son derece rasyonel," dedi. "Tipik oğlak!"

Dayanamayıp bastım kahkahayı. "Hakikaten de oğlaksın sen, değil mi?"

"Tamam pes ediyorum," diyerek zoraki gülümsedi Saffet de. Bir grup dalgacı sarhoşla analitik-bilimsel pozisyonunu koruyarak sohbet etmeye çalışmanın beyhudeliğini anlamış olmalıydı.

Eğlenceli bir tipti Kaan. Gecenin kalanında epey güldürdü bizi. Saffet'le bir iki kez daha polemiğe girdilerse de bunlar daha ziyade "tatlı çekişme" denecek türdendi. İyice sarhoş olmuştum ama keyfim yerindeydi. Hatta bir noktada onlara gelecekten geldiğimi de söyledim. İnternet, cep telefonu falan gibi teknolojik gelişmelerin yanı sıra İkinci Körfez Savaşı, Türkiye'nin karanlık siyasi geleceği gibi konulara girdikten sonra gemi azıya alıp klonlamaya geçtim ve nihayetinde kendimi yirmi yıl sonra her yerde insan çiftlikleri kurulduğu, organ nakli ihtiyacımızın klonlarımızdan tedarik edildiği, bu sayede de hayatın ikiyüz yıla çıktığını anlatırken buldum. Fulya'ya Hollandalılara dikkat etmesi konusunda bir uyarıda bulunduğumu hatırlıyorum ama onun dışında özel hayatlarıyla ilgili ayrıntılara girmedim. Pek hoşlarına gitti ama tahmin edebileceğiniz gibi, fazla ciddiye almadılar. Bir müddet sonra, Orta Anadolu'daki ilkel bir inanışa göre dünyaya bir kız çocuğu geldiği anda, diğer bir deyişle, masaya ani bir sessizlik çöktüğünde eski dostuma dönüp, "Saffetçiğim," diyerek hassas konuya girizgâh yapıverdim. "Aklımı kurcalayan bir mevzu var. Sinema salonu mühürlendiğinden beri gruptan beni arayan soran olmadı. Senin çalışmalardan nasıl haberdar olduğunu öğrenebilir miyim acaba?"

"Bilmem ki," diye omuz silkti Saffet. "Gürkan aramıştı galiba. Ya da bir başkası... Emin değilim." Alkolün değişik

insanlar üzerinde değişik etkileri oluyor. Mesela beni ağzında bakla ıslanmayan birine çevirirken, tavrındaki rahatlığa bakılırsa Saffet'i dört dörtlük bir yalancı haline getiriyordu.

Ancak benim niyetim onun yalanını yüzüne vurmak değil işin esasını öğrenmekti. O yüzden söylediği şeyi hakikaten unutkanlığına veriyormuş gibi yapmayı tercih ettim. "Ayrıca Abdül de şahsen seninle konuşmuş galiba üniversiteye gelip," dedim. "Dün kendisi söyledi." Tabii aslında bu bilgiyi yirmi yıl sonra kendisinden alacağımı (ya da aldığımı) tahmin etmesine imkân yoktu.

Şöyle bir dudaklarını ısırıp düşündü. Yalana tamam mı devam mı kararının arifesinde olduğunu fark edebiliyordum. "Doğru ya," dedi. "Tamamen aklımdan çıkmış."

"Peki, Abdül ya da şu seni arayan her kimse, bana da haber vermeni istemedi mi senden? Yoksa o da mı aklından çıkmış?"

Birasından büyük bir yudum aldı, sıkıntıyla iç çekip bakışlarını bana çevirdi. "Hayır. Sana özellikle söylemedim."

"Aa, niye ki?" diye sordu Fulya.

"Vallahi ben de tam bunu soracaktım," dedim. "Sahi, niye ki?"

"Çünkü Nergis öyle istedi."

"Nergis mi?" Bunu hiç beklememekteydim hakikaten.

"Dersleri kötü gidiyor, bu gidişle mezun olamayacak, dedi. Ayrıca çevirilerini falan da sürekli geç teslim ediyormuşsun. Bir de bu tiyatro işi seni iyice bölüyor diye endişeleniyormuş."

Demek tiyatro hayatımı sabote eden kişi, sabık ve aynı zamanda müstakbel eşimdi. Şaşırtıcı olmakla beraber gayet mantıklıydı aslında. Biraz da utanmıştım bu bilginin böyle pat diye ortaya dökülmesinden. "Anlıyorum," dedim. "Peki dün sabah

kantinde, o konuyu konuşacağız gibi bir şey söylemiştin Nergis'e; o da bununla mı ilgiliydi?"

Saffet'in bakışları bir an dalgınlaştı, sonra başını evet anlamında salladı. "Artık dünkü çalışmayı haber verecektim sana ama Nergis ısrar etti yapmamam için. Ben de, bu konuyu önce seninle konuşup halletmesi gerektiğini söyledim."

Tarihimizde Nergis'in benimle böyle bir konuşma yapmışlığı yoktu, o nedenle pek emin olamıyordum Saffet'in söylediklerinin doğruluğundan. Yine de o an için yapabileceğim fazla bir şey yoktu. Bir an önce Nergis'le yüzleşmeliydim. "Peki, bana müsaade artık," diyerek ayağa kalktım ama fena halde sendeledim.

"Otur hele şöyle biraz," diye kolumdan tutup tabureme yerleştirdi beni tekrar Kaan. "Bir kahve yapayım sana. Azıcık kendine gelirsin."

"Tamam," diyerek gülümsedim. Hoşlanmıştım bu delikanlıdan. "Ama falıma bakacağına söz verirsen."

"Anlaştık," diyerek, herhalde kahvemi yapmak üzere masadan kalktı.

"Az şekerli olsun," diye bağırdım arkasından.

"Süper bir herif, değil mi?" dedi Fulya.

"Oyunu okudunuz mu?" diye masadaki bütün konuları değiştiriverdi Saffet.

"Ben okudum," dedi Fulya. "Sonunu çok güzel bağlamış bence. Hasan Tot'un ismi falan..."

"Evet, orası bayağı enteresan," dedi Saffet. "Sen ne diyorsun Aziz?"

"Okumadım ben," diye inleyerek iyice ağırlaşmış kafamı ellerimin arasına bıraktım. "Hasan Tot ne ki?"

"Kapitalistin adı," diye açıkladı Fulya. "Aynı zamanda *"thanatos"* sözcüğünün anagramı. Yani, ölüm içgüdüsü. Kapitalizmin, insanın içindeki ölüm içgüdüsünün yansıması olduğunu anlatıyor."

"Uzun uzun anlatmış, hakikaten de," dedi Saffet. "Yalnız ufak bir problem var, oyun boyunca Kapitalist'in adı hiç geçmiyor."

"Olur mu canım öyle şey?" diye karşı çıktı Fulya. "Ta oyunun başında geçiyor hem de."

"Evet, parantez içinde. Oyunun sonuna kadar adamın adını kimse söylemiyor, doğal olarak yazar dışında da kimse bilmiyor."

"Haydiii!" diye güldü Fulya. "Nasıl kaçırmış onu ki?"

"Bergman'a gönderme yaparken çok heyecanlandıysa demek," dedi Saffet pişmiş kelle gibi sırıtarak.

"Az şekerli kahveniz," diye elinde dumanı tüten bir fincanla geri geldi o sırada Kaan. "Güzelce üfle lütfen, sıcaktır."

Kahvemi alıp, dediği gibi güzelce üfledim ve bir yudum almak üzere dudaklarıma yaklaştırdım. Tam o anda fincanı geri aldı elimden Kaan ve dikkatle kahvenin köpüğünü incelemeye başladı. "Hayrola?" dedim. "Bir terslik mi var?"

"Kaan kahve falına, telvesinden değil köpüğünden bakar," dedi Fulya.

"Nasıl yani? Köpük sabit durmaz ki."

"Gelecek de öyle," dedi Kaan. "Görüldükçe değişir."

Küçük bir elektrik şoku yemiş gibi titredim. "O zaman fal bakmak ne işe yarar?"

"Kendine bir gelecek yaratmaya," dedi avangard medyumum, yavaşça elini kaldırıp hepimizi sessizliğe davet etmeden önce. O transa geçerken, ünlü Alman krautrock grubu Can'in *Vitamin C* parçasının hipnotik notaları bir örümcek ordusu gibi Gamsız'ı işgale girişti. "Bak," diyerek fincanı işaret etti Kaan.

Gözlerimi ağır ağır dönen ve nihayet tamamen duran köpüğe diktim. "Anlat!"

"Sen anlatacaksın," dedi Kaan.

O anda hepimiz dönmeye başladık. Kaan, Fulya, Saffet, Gamsız'daki herkes ve her şey, kainattaki tek sabiti oluşturan o kahve fincanının etrafında dönmekteydi. İçim korku ve huşu karışımı bir duyguyla ürperdi. İnsanlar, eşyalar, mekan ve nihayet kendi bedenim derinliğini yitirip önce iki boyutlu çizgilere sonra fikirlere ve en sonunda da sözcüklere dönüştü. "Pişmanlık," diye inledim. "O tadına doyulmaz hayat pınarı... Ebedi gençliğin kaynağı... Pandora'nın büyülü iksiri... Sevgilerimin, özlemlerimin, tutkularımın aslan payını vereceğim sana, sen de karşılığında bana ölümsüzlüğü. Orak diğer her şeyi biçerken ben özgürce at koşturacağım sonsuz, yemyeşil kırlarda. Bilmediklerime inanacağım, yapmadıklarımdan güç alacağım, tanımadıklarıma sığınacağım, ihtimallerle tazeleneceğim... İki vakte kadar bir adam öldüreceğim. Evleneceğim sonra. Bir cesedi tek başına taşımak zor iştir çünkü ve aşk, karşılık bulmayan iki sevgi. Mahsustan yanlış yerlere bakacağım, çiçeklere değil vazolara şiirler yazacağım. İnanmadığım şeylere, inanmadığım manalar yükleyeceğim, doğru hayatı yanlış yaşayacağım. Göz önünde görünmez olacağım. Zamanın kanlı ellerini seninle bağlayacağım, insafsız dudaklarını seninle mühürleyeceğim. En güvenli limanım, biricik sevgilim, hayat ışığım... ey benim güzel pişmanlığım..."

"Allah rızası için bir jilet!"

Saffet'in yardım çığlığıyla dünya o bildik, gamsız haline dönüverdi. Kaan omuzuma dostça iki kere vurup, önüme bıraktı. "Geçmiş olsun kardeşim."

Ben az önce yaşadıklarımı anlamlandırmaya çalışarak kahvemi yudumlarken Fulya, Kaan'ın boynuna sarıldı. "Kaan, inanamıyorum. Müthişsin... Müthiş!" Bütün işi ben yapmışken müthiş olan neden Kaan'dı bilemiyorum ama kadınları kim anlayabilmiş ki zaten?

"Bana müsaade," diyerek kalktım, hepsini şapır şupur öpüp veda ettikten sonra Gamsız'dan çıktım.

Dışarıdaki soğuk hava iyi gelmiş, azıcık da ayıltmıştı beni. Ara sokaklardan yürüyerek Kadıköy Rıhtım'a yöneldim. Ne kadar harikaydı genç olmak. Birkaç gün önceki halim olsa, bu kadar içtikten sonra ayakta zor dururdum. İskeledeki telefon kulübelerinden Rumelihisarı ve Acıbadem'deki evleri aradım, ikisinden de bir yanıt alamadım; ilkine üzülmüş, ikincisine memnun olmuştum. İstikamet, anamın boş eviydi. Otobüs duraklarında in cin top oynuyordu, son seferi kaçırmış olmalıydım. Açıp cüzdanıma baktım, kalan para taksi ücreti için yeterli görünmüyordu. O anda Gamsız'dan da hesap ödemeden çıktığımı ayrımsadım. Olsundu bakalım, bu defalık Saffet çeksindi hesabı, bir ara ödeşirdik nasıl olsa. Annemin evine beş-altı kilometrelik bir mesafedeydim, hazır açılmışım, yürüyerek gitmeye karar verdim, Rıhtım'dan Acıbadem yönüne doğru ilerlemeye başladım.

Yürürken, saykodelik fal seansım sırasında sayıp döktüklerimi düşündüm. Ne acayip şeyler söylemiştim öyle? Evvela ben hiç de öyle iddialı biri sayılmazdım; acaba yanlışlıkla

Rimbaud'nun geleceğini mi görmüştüm? Saçmalıyordum. Geçmiş ve gelecek hakkındaki bütün inançlarım alt üst olmuştu. Belki de, yirmi yıl sonrasına dair anılarım hakikaten de tuhaf, uzun bir rüyadan ibaretti? Peki ama son derece canlı bir şekilde hatırladığım o kadar detaya ne demeliydi? Diyelim Zeynep... Nergis'in hamile kalışı, doğuma gittiğimiz gün, havale geçirdiğinde yaşadığımız korku... Aniden garip bir dehşet duygusuyla irkildim. Evet bunların hepsi aklımdaydı ancak kendimi ne kadar zorlarsam zorlayayım hatırlayamadığım bir şey vardı: Yüzü! Kızımın yüzü, gözümün önüne gelmiyordu bir türlü. Üstelik yaşadığım amnezi, bununla sınırlı değildi. Mesela Beşiktaş'ta oturduğumu biliyordum ama evin içi bir türlü gözümün önüne gelmiyordu, her gün alışveriş yaptığım bakkalı hatırlamaya çalıştığımda aklıma çocukluğumdan tanıdığım bir başka bakkal geliyordu, Nergis'le evlendikten sonra bir otomobil almıştık ama markası neydi? Alkolden olmalı, diye düşünerek teskin etmeye çalıştım kendimi. Yarın her şey yoluna girecek.

O ara adımlarımın beni Acıbadem'e değil Yeldeğirmeni'ne getirdiğini fark ettim. Bilinçaltısal bir evden kaçış durumu söz konusuydu belki de. Üstelik de tesadüfi bir rotaya değil, besbelli yeni, ruh hastası arkadaşım Abdül'e doğru. Fulya'nın defterinde gördüğüm adres aklımdaydı. Acaba otobüs olayından sıyrılabilmiş miydi yoksa kendisini evinden ziyade az ötedeki polis karakolunda aramak daha mı mantıklıydı? Tabii yakayı ele vermişse benim de başım belada olabilirdi, bu durumda kanun kuvvetlerinden uzak durmak en mantıklısıydı. Şansımı evden yana kullanmaya karar vererek birkaç blok yürüdüm, ilgili adresteki apartmana vardım. Zillerin üstünde isim yoktu ama Fulya'nın, onun çatı katında oturduğunu söylediği aklımdaydı. Apartmanın kapısını şöyle bir iteledim, açıktı. İçeri dalıp beş

kat merdiveni tırmandım. Şansıma en üst katta sadece bir tek daire bulunmaktaydı. Kulağımı kapıya dayadım, bir ses işitmedim. Kısa bir tereddütten sonra aman ne olacak yani deyip zile bastım. Bir iki tıkırtı, yaklaşan ayak sesleri, çevrilen kilit... Kapı hafifçe aralandı ve incecik bir siluetle karşı karşıya kaldım. Herhalde en az benimkiler kadar şaşkın bir halde üzerime dikilmiş gözlerin sahibi Abdül değildi. Hafifçe titreyen dudaklarının arasından bir mırıltı döküldü: "Aziz?"

"Nergis?"

7. I Hate Myself and I Want to Die

İnsan, çok matah biri sayılmayacağının farkında bile olsa, hep kendini diğerlerinden farklı bir yere koyma eğiliminde ve ben kulunuz da aynen böyleyim. Gelin görün ki, sevdiğim kadın bir başka erkeğin evinde böyle pattadak karşıma çıkınca, dünya baskın tarihinin en klişe ve ahmakça sözleri dökülüverdi ağzımdan: "Burada ne işin var?"

"Düşündüğün gibi değil," diyerek klişeyi tamamına erdirdi Nergis.

Bu acayip durumun mantıklı bir açıklaması olmasını çok istiyordum istemesine de, pek mümkün değildi sanki. Bilhassa üstü çıplak, altında bir eşofmanla Abdül, Nergis'in arkasında belirip, "Kimmiş gelen, hayatım?" diye seslendikten sonra.

"Aziz, lütfen git buradan. Sonra açıklayacağım sana her şeyi," diyerek ellerime sarıldı Nergis.

"N'aber Abdül?" dedim Nergis'in yanında biten, yılanların efendisine.

"İyidir," dedi Abdül pişkin pişkin. "Gelsene içeri."

"Hayır!" diye bağırdı Nergis. "Aziz, git lütfen. Arayacağım seni."

Aptala dönmüştüm. Orada kalmak içimden gelmiyordu hiç doğrusu ama dönüp gitmek de bir acayip olacaktı sanki. "Siz ne yapıyorsunuz burada?" gibi bir diğer budalaca soruyla vakit kazanmaya çalıştım.

"Konuşuyoruz," dedi Nergis. "Hepsini açıklayacağım, söz. Yalvarıyorum, eve git."

"Kuzenler?"

"Kimse yok evde, geleceğim ben de."

"Beraber gidelim o zaman?"

"Şimdi olmaz. N'olur inan bana."

"Pekâlâ," dedim çaresiz. Zaten Nergis karşısında çaresiz kalmak oldum olası kaderimdi. Öte yandan insan her zaman kendini daha fazla küçük düşürmenin bir yolunu bulabiliyordu. "Biraz borç verebilir misin bana?"

"Bekle," diyerek içeri yöneldi Nergis.

Abdül kaslı bedeniyle kapıya yaklaşıp kolunu kirişe dayadı. Çapkın çapkın da sırıtıyordu bir yandan. Sanki doğru davranış biçimi, suratına bir tane yumruk patlatmak olacaktı ama orada öyle hımbıl bir postacıyla, Latin bir jigolo gibi karşılıklı dikilmekteyken Nergis'e hak vermeden edemiyordum. Dünyadaki bütün belgeselciler bir araya gelse, bizi o halde görüp de beni Abdül'e tercih edecek bir dişi yaşam formu bulamazdı. "Siz ikiniz nasıl tanıştınız?" diye sordum, gayet gelişigüzel bir tavırla ve kendimden tiksinerek.

"Sizin okulda. Seni aramaya gelmiştim aslında."

"O gün benim dışımda herkesi bulmuşsun anlaşılan," dedim zoraki gülümseyerek. O ara Nergis gelip elime bir tomar para tutuşturdu ve işte o an ben kendimi gerçek bir pezevenk gibi hissettim. "Peki, bana müsaade öyleyse. Siz... konuşun."

İlk katın merdivenlerini sakin sakin indikten sonra koşmaya başladım. Kaçıp gitmek istiyordum oradan bir an önce. Sokağa iner inmez bir taksi çevirip şoföre Rumeli Hisarı'na gitme komutu verdim. Araç Boğaz Köprüsü yoluna girdiği sırada, şoförün muhabbet açma konusundaki bütün girişimlerini başarıyla bastırıp düşüncelerimle baş başa kalmıştım. Gerçi, iyi mi etmiştim bilemiyordum. Geçmişe döndüğümden beri her şey bir tuhaf gelişmekteydi ama bu seferki farklıydı. Görünüşe bakılırsa ben tarihin seyrini ancak 25 Şubat 1994 tarihinden sonra değiştirmeye başlamıştım; o ana kadar her şey bir önceki hayatımda yaşadığım şekilde gelişmişti. Bu da demek oluyordu ki, Nergis ile Abdül'ün tanışıklığı ve ilişkisi sadece bu "evrende" değil, Nergis'le evlenip çoluk çocuğa karıştığım versiyonda da aynı şekilde cereyan etmişti. O kadar yıl bunu benden gizlemişti demek ki Nergis. Kim bilir, belki Abdül ölmese, beni terk edip onunla birlikte olacaktı.

Taksi, Levent sapağından girip Etiler'e vardığı sırada ani bir kararla, "Usta," dedim şoföre. "Boş ver Rumeli Hisarı'nı, Arnavutköy'e çek." Feci tadım kaçmıştı. Nergis'le yaşadığımız eve gitmek istemiyordum.

Arnavutköy'de araçtan inip, Saffet'in evinin bulunduğu sokağa daldım. Hali vakti yerindeydi arkadaşımın ailesinin; annesiyle beraber güzel bir dairede yaşıyordu bu güzide semtimizde. O saate kadar dönmüş olduğunu ümit ediyordum. Dönmemiş idiyse de, kapısının önünde kıvrılıp beklerdim. Bir sokak köpeği gibi. Bana da o yakışırdı zaten.

Neyse ki, iki kere ziline bastıktan sonra balkonda belirdi eleman. Beni o kadar kısa süre sonra yeniden görmekten ne kadar hoşnut olmuştu bilemiyorum ama sağolsun, otomatiğe basıp içeri aldı. Don, fanila bir halde ve gözleri kan çanağı, "Hoş geldin," dedi.

"Kusura bakma Saffetçiğim," dedim. "Eve gitmek istemedim." Daha fazla açıklama bekliyor ve dahi istiyor muydu emin değildim.

"Mesele yok," diye karşılık verdi Saffet. "İstediğin kadar kalabilirsin burada. Annem de yok bir süre zaten."

"Teşekkür ederim."

Hızla salondaki kanepeye bir çarşaf serdik, yorgan yaydık, birbirimize iyi geceler diledik. Saffet odasına girip kapısını kapattı, ben de kafamı yastığa koyar koymaz, derin ve rüyasız bir uykuya daldım.

Sabah, Saffet'in dürtüklemeleriyle gözümü açtım. "Kalkıyor musun?" diye sordu Saffet. "Okula gidiyorum ben, dersim var."

Benim dersim olup olmadığını bilmiyordum ve doğrusu umurumda da değildi. "Sen git," dedim. "Mahzuru yoksa, burada kalayım ben."

"Sen bilirsin," dedi Saffet. "Anahtarı masanın üstüne bırakıyorum, sakın içeride unutma."

"Saffet," dedim yattığım yerden doğrularak. "Nergis'i görürsen burada olduğumu söyleme lütfen."

Dudaklarını, evet anlamına geldiğini umut ettiğim bir şekilde büktükten sonra, "Haydi eyvallah," deyip çıktı evden arkadaşım.

Kendimi tuhaf biçimde zinde ve iyi hissetmekteydim. Nergis ile Abdül arasındaki ilişki hâlâ kafamı kurcalamakta idiyse de, tahmin edeceğimden çok daha az etkilenmiştim sanki. Belki de ayrı geçirdiğimiz onca zaman içinde Nergis'e duyduğum aşk çoktan tükenmiş, ben yıllar yılı bir aşk hatırasıyla karışmış hayal kırıklığına tutkuyla bağlanmıştım. Her hâlükârda, olup bitenleri boş yere anlamlandırmaya çalışmaktansa önüme

bakmak en iyisiydi. Öncelikle, para problemini çözmem gerekiyordu. Çantamdaki Paradise romanını çıkartıp şöyle bir karıştırdım. Ardından Saffet'in bilgisayarını açıp disketleri taktım. Tahmin ettiğim gibi, çevirilerim yüklüydü disketlerde. Nihayet, elimdeki kitaba ait çeviriyi bulup kitapla karşılaştırdım. Aşağı yukarı elli sayfası kalmıştı çevrilmemiş. Hemen girişiversem, iki güne bitirebilirdim. Hızlı bir duş alıp, buzdolabında bulduklarımla kendime bir sandviç hazırladıktan sonra oturdum bilgisayarın başına, işe koyuldum.

Saffet epey geç bir saatte gelince birlikte yemeğe çıktık. Nergis'i görmemişti. Elbette ısrarlarına dayanamayıp aramızda geçenleri anlattım ona. Abdül olayı onun canını benden daha fazla sıkmış gibiydi. "Bir şeyler döndüğünün farkındaydım zaten," dedi hikâyeyi dinledikten sonra. "Tevekkeli değil, herif okula gelip duruyordu iki haftadır. Bir keresinde ikisini birlikte Manzara'da gördüm. İşin aslı, Nergis'le konuşmak istediğim konulardan biri de buydu."

Bir sonraki gün de pek farklı geçmedi. Küçük molalar ve Saffet'i, Abdül'ü dövme konusundaki ısrarlı talebinden vazgeçirmeye çalışmak dışında, tamamen çevirimle ilgilendim. Çarşamba sabahı, dosyayı yayınevine teslim etmeye hazırdım. Elbette o yıllarda internet şimdiki gibi yaygın ve etkin bir biçimde kullanılmadığından bizzat gidip yapmam gerekiyordu bu işi. Ben saat on bir gibi evden çıkmaya hazırlanırken, o gün dersi geç bir saatte olan Saffet hâlâ yatmaktaydı. "Akşama tiyatro çalışmasında görüşürüz," diye seslenip attım kendimi sokağa.

Yarım saat sonra Paradise Yayınevi'nin Zincirlikuyu'daki ofis binasındaydım. Tam içeri girecekken hemen yan taraftaki kafede, baktım Şükran oturuyor. Esat Bey'in sekreteriydi Şükran ve ziyadesiyle çekici, genç bir hanımefendiydi. Ben patronuyla görüşmeyi beklerken ayaküstü sohbet etmişliğimiz çoktu.

O da beni görmüştü. Gülümseyerek selam verdiğim anda kızcağızın iki gözü iki çeşme ağladığını fark ettim. Küçük bir tereddütten sonra yanına gittim. "Hayrola Şükran? Ne oldu?"

"Yok bir şey," diyerek burnunu çekti, peçetesiyle gözyaşlarını kuruladı.

"Belli ki var Şükran," diyerek karşısındaki sandalyeye oturdum. "Niye buradasın? Ofiste mi bir şey oldu?"

"Buradayım işte," diye omuz silkti. "Kovacak zaten beni Esat Bey."

"Niye?"

"O Nurgül denen orospu karısı yüzünden, başka niye olacak? Allah'ın cadısı, geldi yine sabah, bok gibi davrandı bana. Sonra girdi kocasının odasına, bar bar bağırmaya başladı."

"Derdi neymiş peki?"

"Kıskançlık. Kocasını, elinden alacağımdan korkuyor."

"Allah Allah, niye böyle bir vehme kapılmış ki acaba?" Soruyordum ama Şükran'a şöyle bir bakan herkes bunun cevabını kolayca verebilirdi. Seks tanrıçası gibi bir şeydi hatun.

"Herkesi kendisi gibi orospu zannediyor da ondan!" diye patladı Şükran. "Bu, vaktiyle Esat Bey'in sekreteriymiş ya... Baştan çıkarıp evlenmiş işte adamla. Son dönemlerde hakikaten de herife bir haller geldi. Saçlarını boyatmaklar, maniküre, pediküre gitmekler, spora başlamaklar falan... Orta yaş krizine mi girdi, bir işler mi çeviriyor, bilmiyorum artık pis günahı boynuna, karısı da benden şüphelenmeye başladı. Kocasına, atacaksın bu fahişeyi işten, erkek sekreter alacaksın yanına diye bağırdı... Herkes duydu tabii, rezil etti beni millete." Önündeki çaydan küçük bir yudum alırken başıyla sokağı işaret etti. "Gidiyor kahpe!"

Dönüp baktım. Kırk yaşlarında, hayli gösterişli, sarışın bir kadın hızlı adımlarla binadan çıkıp kapının önündeki özel park alanında bekleyen siyah cipe atladı. "Dur bakalım," dedim. "Hemen moralini bozma. Belki başka bir şey yüzünden kavga etmişlerdir, şimdi hırsını senden çıkarıyordur. Haydi gel, çıkalım yukarı."

Başını hayır anlamında salladı Şükran. "Sen çık. Ben birazdan gelirim."

"Tamam. Ama daha ortada bir şey yokken üzme kendini."

Binaya girip asansörle üçüncü kata çıktım. Paradise ofisine varıp, masalarında çalışan birkaç kişiye selam verdikten sonra Esat Bey'in odasına yöneldim. Kendisini ziyaret etmek için en uygun zaman olmadığı açıktı ama alt tarafı bir disket teslim edip karşılığında çekimi alacaktım. Benim açımdan çok da endişe duyulacak bir şey yoktu yani ortada. Kapıyı iki kere tıklattıktan sonra odaya girdim. Koltuğunda hakikaten de yıkılmış bir adam gibi, suratı mosmor bir halde oturan Esat Bey beni görünce zoraki gülümsedi. "Oo Azizciğim, hoş geldin. Otur şöyle."

"Fazla vaktinizi almayayım," dedim, en son hatırladığım halinden yirmi yaş daha genç patronumu şöyle bir süzerek. Doğrusu onu bildim bileli, giyim kuşam tarzı, havası ve konuşmaları itibarıyla gençliğin ucunu bir türlü bırakamamış bir hali vardı. Yıllar geçtikçe de bunlar onu biraz gülünç hale getirecekti.

"Olur mu canım? Bir kahve söyleyeyim sana," diyerek telefona sarıldı. Anladığım kadarıyla Şükran'la yüzleşmeyi geciktirmeye çalışıyordu. Bana nasıl içtiğimi sormaya ihtiyaç duymadan iki orta şekerli kahve siparişi verdikten sonra ellerini birleştirip bana döndü. "Ee, ne var, ne yok?"

İnsanoğlunun ezelden beri cevabını bulabilmek için boş yere uğraştığı bu soruyu pas geçip, çeviri disketini masasına bıraktım. "Hemen yeni bir kitap alabilirim mümkünse."

"Tabii tabii," dedi Esat Bey bana bir çek uzatarak. "Güzel de bir haberim var sana."

"Öyle mi? Nedir acaba?" dedim çekin üzerindeki meblağa bakarken.

Şaşırmış gibiydi patron. "Fark etmiyor musun?" Ben boş boş bakmayı sürdürünce. "Ücretin," dedi. "Yüzde elli zam geldi."

Bir önceki ay ne ödendiği konusunda hiçbir fikrim olmadığı için farkı da fark edememiştim doğal olarak. "Aaa, tabii tabii," dedim memnun görünmeye gayret ederek.

Dik dik bakmaktaydı suratıma Esat Bey. "Beğenmedin mi?"

"Yok canım," dedim. "Ne münasebet. Şaşırdım sadece. Çok teşekkür ederim."

"Hmm, bir şey değil," dedi arkasına yaslanarak. "Hak ediyorsun çünkü."

"Evet." Nedense gerilivermiştim birden ve gerilince aptalca şeyler söylemek gibi kötü bir huyum vardır. "Şükran'ı gördüm az önce aşağıda. Hüngür hüngür ağlıyordu."

Esat Bey derin bir nefes aldı, gözlerini kıstı, dudaklarını büzdü, iki elinin parmaklarını birbirine vurdu. "İftira," dedi nihayet, "çok büyük bir suçtur."

Belli ki Şükran bana hikâyenin tamamını anlatmamıştı. Pek de umurumda değildi aslında aralarında neler olup bittiği. "Kusura bakmayın," dedim. "Beni ilgilendirmez elbette."

"Şantaj daha da büyük bir suçtur. Yıllarca hapis yatabilir insan bu yüzden."

O esnada içeri giren bir kadın önümüze iki kahve ve iki bardak su bıraktı. Sudan bir yudum alıp boğazımı temizledim. Konuştuğuma konuşacağıma pişman olmuştum. Bir an önce yeni çeviri metnini alıp ayrılmak istiyordum bu entrika ve kumpas yuvasından. "Muhakkak," dedim ayağa kalkarak. "Sizi meşgul etmeyeyim daha fazla. Bir saat sonra sınavım var, izninizle gideyim ben."

"Nasıl istersen," dedi Esat Bey gülümseyerek. Masa çekmecesinden çevrilecek yeni bir kitap çıkarıp uzattı. "Nergis'e selam söyle."

"Elbette."

Ofisten ayrıldıktan sonra asansörü beklemeden, koşar adımlarla merdivenlerden indim, derhal *Citibank* şubesinde çekimi nakde dönüştürüp gerisin geri Saffet'in evine döndüm. Gözümü para hırsı bürüdüğünden yahut başka ne yapacağım konusunda hiçbir fikrim olmadığından saat sekize kadar da yeni çevirim üzerinde çalıştım. Saffet ortalıkta yoktu. Herhalde doğrudan Sinan'ın evine gidecekti. Ben de bilgisayarı kapatıp, ışıltılı sahne dünyasındaki yerimi almak üzere evden çıkarak en yakındaki otobüs durağına yöneldim.

♠

Sinan'ın evine vardığımda tüm ekibi televizyonun karşısına geçmiş haberleri seyrederken buldum. Abdül'le şöyle bir göz göze geldik ama selam vermedim, o da ilgisini tekrar ekrana çevirdi. "Hayrola?" diye sordum.

"Kürt milletvekillerini tutuklamışlar," dedi Kadir.

Daha sonraki yıllar boyunca çok konuşulacak bir olaydı bu. Ünlü yazar ve düşünürlerimizden birinin ta yıllar önce gayet güzel ifade ettiği gibi, kaderi kışla ile cami arasına sıkışmış memleketimizde, söz konusu çekişmenin ilk cephenin lehine

olduğu günlerdi. Dönemin genelkurmay başkanı Kürt partisini terörist olarak hedef gösterince, derhal bazı milletvekillerinin dokunulmazlığı kaldırılmış, bunlardan ikisi Meclis kapısında tutuklanmış, Meclise sığınan diğerleri ise iki gün sonra teslim olmuşlardı. Özellikle yaka paça götürülen milletvekillerinin görüntüsü Türk siyasi tarihinin en karanlık sayfalarından biri olarak anılacaktı yakın gelecekte. Ama o günlerde öyle değildi durum. Hükümet olayı yargı kararlarının doğal bir sonucu olarak değerlendiriyor, merkez medya da her zamanki güce tapma eğilimiyle, olumlu bir gelişme ve en iyimser yaklaşımla, silahlı kuvvetlerimiz tarafından yanlış anlamaya mahal vermeyecek "nötral" yorumlarla aktarıyordu.

"Bunlar ne yaptıklarını zannediyorlar yahu?" dedi Gürkan bülten nihayetlenince.

"Ne yapacaklar," diye yanıtladı Abdül. "Şarkı söylüyorlar: Dağlara gel dağlaraaa..."

"Ne demek şimdi bu?" dedi Gürkan gergin bir tavırla. "Kim, ne şarkısı söylüyormuş?'

"Kim olacak, devlet," dedi Abdül. "Diyor ki, mecliste sana yer yok; meselemizi başka yerde çözelim; dağlara gel dağlara."

"Bu bir demagoji!" diye çıkıştı Gürkan. Efsanevi, devrimci müzik grubu Grup Yorum'un ünlü şarkısıyla devleti ilintilendirmek öyle yenilir yutulur lokma değildi onun için. Tabii Abdül'ün ettiği lafın bağlamını tamamen yitirmiş durumdaydı ama politik doğruculuk söz konusu olduğunda memleketimizde kimsenin birbirinden çok da farkı yoktur.

"Bence de biraz zorlama bir yaklaşım," diye araya girdi Selda baskın siyasi eğilimi arkasında hissetmenin verdiği güvenle. Ardından konuyla alakası ancak serbest çağrışımla

kurulabilecek kanaatini dile getirdi: "Ezilen halkların kaderini tayin hakkı vardır!"

Abdül hiç kaale almadı bu yorumu. "Siyasi çözüm getiremediğin konuları asayiş meselesi haline çevirirsin," dedi. "Bütün devletler bunu bilir."

"Faşist devletler demek istiyorsun," diye bir düzeltme girişiminde bulundu Bülent.

Abdül ona da pabuç bırakacak gibi değildi. "Hayır," dedi. "Devletler demek istiyorum. Bütün devletler faşizme eğilimlidir ve en iyi haliyle birer asalaktır. 'Kral Çıplak' bütün siyasi tarihin, bütün iktidarların özetidir."

"Halkın ihtiyaçlarını öncüleyenler ile burjuva devletlerini aynı kefeye koyamazsın," dedi Gürkan uzanıp duvara dayalı duran gitarını kucağına alırken. Grubun sahnelediği oyunların müziklerini de o yapmaktaydı; ancak tahminimce o sırada, müzikal bir ilhamdan ziyade aleti Abdül'ün kafasında parçalama motivasyonuyla hareket etmekteydi.

Abdül bacak bacak üstüne atıp şöyle bir düşündü. "Halk," deyip dudaklarını şapırdattı, "neye ihtiyacı olduğunu bilemez, ancak fevkalade güzel razı olur. Hiçbir büyük dönüşüm, ilerleme, buluş kitleler sayesinde gerçekleşmemiştir. Hatta ekseriyetle tersi doğrudur. Halk kadar yenilikten, orijinaliteden nefret edeni yoktur ve kendileri için mücadele veren pek çok insanı seve seve ateşe atmışlığı da az değildir."

"Böyle düşünen birinin devrimci bir tiyatro grubunda ne işi var diye takılıyor aklıma," diye konuşmaya dahil oldu Tülay, her zamanki aldatıcı sevecenliğiyle.

Şefin eşinin tartışmaya katılması özellikle hoşuna gitmiş gibiydi Abdül'ün. Fulya'nın paketinden bir sigara çıkartıp yaktı. "Devrimcilikten ne anladığımızla ilgili olabilir," diye yanıtladı.

"Önce devrim yapacağız sonra halkı eğiteceğiz türü bir yaklaşım asla başarılı olamayacağı gibi ben bunun herhangi bir diğer totaliter ideolojiden farkını göremiyorum. Doğru düzgün bireyselleşmeyi başaramamış insanlardan doğru düzgün bir toplum yaratmasını bekleyemezsin. Benim için devrimcilik, öncelikle halkı, halk olmaktan çıkartmakta yatar. Elbette insana yakışan sosyalizmdir ama insanın da sosyalizme yakışması gerekir."

"Bunun yolu da halkı küçümsemekten geçiyor, öyle mi?" diye sordu Tülay yine tatlı tatlı.

"Kesinlikle hayır," diyerek sigarasının dumanını havaya üfledi Abdül. Galiba pek ciğerlerine çekmiyordu. "Bu büyük bir hata olur. Bir kere, insanların çoğu göründüğü kadar aptal değildir; özellikle de aptal görünenler. Herkesin kendi geliştirdiği, dünyayla başa çıkma yolları mevcuttur. Aslına bakarsanız, kafası pek fazla çalışmayan insanların, hele de bunu kendilerine itiraf edebilecek kadar cesur ve dürüstlerse, kendilerinden daha zeki insanlara karşı pek çok avantajlar geliştirebileceğini, çok yüksek ve önemli mevkilere geleceğini düşünebiliriz. Bir kere, diğerlerinden daha korkak olurlar ki, bu onları tetikte, hazırlıklı ve nihayetinde sinsi kılar. Güç kazanmış bir budala elbette kendisini o noktaya getiren statükoyu korumak ve güçlendirmek yoluna gidecektir. Gelenek insanların ahmak olduğunu varsayar, modernite ise sorumluluk sahibi, zeki canlılar olduğunu. Bu yüzden kısa ve orta vadede hep gelenek kazanır."

"Bu çok karamsar bir bakış açısı bence," dedi Fulya. "Neticede yüz yıl öncesine göre daha gelişmiş bir dünyada yaşıyoruz, demek ki bir şeyler değişiyor."

"Elbette öyle, ama halka rağmen değişiyor," diye yanıtladı Abdül. Hızını almıştı ve kolay kolay duracak gibi değildi. "Hem eğri oturalım doğru konuşalım, herkes bu az gelişmişlikten

payına düşeni alıyor. Burada oturan bizleri ele alalım. Kendimize aktör, aktris diyoruz ama hiçbirimiz, diyelim dandik bir Hollywood filmindeki oyuncuların yüzde biri kadar çalışmamışızdır bu konuda. Yazar, çizer tayfası, sanatçılar, akademisyenler ve hele de eleştirmenler için de geçerlidir bu durum. Hepsi öncelikle devrimci, milliyetçi, İslamcı, şu ya da bucudur; insanlığa gerçekten bir şeyler katmak zor, kendini bir kimlikle tanımlayıp bundan prestij sağlamak kolaydır çünkü. Birtakım güçlü düşünce sistemlerini babalarının malıymış gibi sahiplenir sonra da diğerlerine karşı bir sopa olarak kullanırlar. Hem karşıt kamplarda bulundukları kişilerle didişmekten de neredeyse cinsel bir haz alırlar ve en nefret ettikleri, bağımsız kalmayı tercih edenlerdir. Meşrebi ne olursa olsun bu türden heriflerin, birey olma talihsizliğine düşen herkese verdiği tek bir mesaj vardır: 'Sen de... sen de, bizim kadar kötüsün!' Böyle döner az gelişmiş toplumun çarkları."

O ana kadar tartışmayı sessizce dinlemekle yetinen, Selda'nın mühendis sevgilisi, "Eşitlik olmadan nasıl kalkacak peki sözünü ettiğin o problemler ortadan?" diye girdi araya. "Benim gelişmiş ülkelerdeki biri kadar yetkin işler üretebilmem için toplumlar arasındaki eşitsizliğin ortadan kalkması gerekir. Onun için de önce kendi toplumum içindeki ve bireyler arasındaki eşitsizliğin."

Gözlüklü demokratik muhalefet, Abdül'ün sert söylevi nedeniyle ortama yayılan gerilimi bir an için hafifletmiş gibi olduysa da eleman sigarasını küllüğe gömüp, "Eşitliğin ne olduğunu söyleyeyim ben sana," diyerek aynı tonda devam etti. "Eşitlik, karşındakinin de en az senin kadar tehlikeli olabileceğini kabullenmek, bu konuda bir pakta varmaktır."

"Canınızı almaya geldim!" diye bağırdım. "Hazır mısınız?" Grup üyeleri dönüp boş boş baktılar bir an bana. "Okuma

çalışmasına başlasak diyorum. Yarın sabah erken kalkmam gerekiyor da..."

"Doğru söylüyor Aziz," diye destek attı Kadir. "Madem başladın, Azrail'i sen oku bakalım; Kapitalist'i de Abdül." Bu öneriye kimseden bir itiraz gelmedi; yan roller de hızla paylaşıldıktan sonra çalışmaya başladık. Fazla uzun değildi oyun, otuz sayfa kadar bir şey. Çeşitli oyuncular, çeşitli kombinasyonlarda denendikten sonra herkes, resmi bir titri bulunmamakla beraber grubun sanatsal açıdan doğal lideri olan Kadir'in kanaatini beklemeye başladı. "Evet," dedi Kadir derin bir nefes alarak. "Ortaköy Sanat Merkezi'ndeki amatör tiyatro şenliği 1-3 Nisan arası, yani aşağı yukarı bir ay vaktimiz var; oldukça kısa bir süre. Hızla ezberleri yapıp, provalara başlamak gerekiyor."

"Sinema salonuyla görüştük," diye açıkladı Bülent. "O tarihe kadar polis mühürü kesinkes kalkacak."

Kadir kafasını şöyle bir kaşıdıktan sonra herkesin merakla beklediği sorunun cevabını verdi. "Sezgilerimde yanılmadığımı görüyorum. Yani, bu işi, tanrı ya da herhangi bir adalet mekanizmasının önünde yapıyorsak, bence Azrail'i Aziz, Kapitalist'i de Abdül oynamalı."

"Katılıyorum," dedi Bülent. "Haydi diğer karakterlere de karar verelim, önümüzdeki çarşamba herkes rollerini ezberlemiş olarak gelsin." Ne yalan söyleyeyim, hiç beklemiyordum bunu. Ayrıca haklarını yemeyeyim, grubun her ne kadar en sevilen kişileri sayılmasak da kimseden öyle menfi sayılabilecek bir tepki gelmedi. Sadece, hakikaten fena bir oyuncu da sayılmayan Sinan'ın biraz tadı kaçmış gibiydi.

Ayrıntılar halledilip vedalaşıldıktan sonra Saffet'le birlikte kapıdan çıkarken Abdül kolumdan yakaladı beni. "Biraz konuşalım mı?"

"Konuşacak bir şey yok," dedim. "Nergis'e söyle, bir ara gelip eşyalarımı alırım evden."

Kolumu biraz daha sıkarak beni kendisine dönmeye zorladı. Ben bir şey söylemeye fırsat bulamadan Saffet, "Müsaade eder misin?" dedi Abdül'e sertçe. "Şu an uygun değiliz, halletmemiz gereken bir iş var. Derdin neyse sonra anlatırsın."

Abdül bir ona, bir bana baktı. Gülümseyerek gevşetti parmaklarını. "Öyle olsun. Seni bulurum."

Sokağa çıktıktan sonra baktık hava güzel, eve yürüyerek dönmeye karar verdik. Sahile inip uzun bir süre sessizce yürüdük. Nihayet biraz dinlenmek için, Boğaz'a bakan banklardan birine çöktüğümüz sırada, "Allah'ın belası manyak," diye söylendi Saffet.

"Pek formdaydı bugün," dedim. "Belki de davetine icabet etmeliydim."

"Bu herifi bir temiz dövmezsek gözüm arkada kalacak Aziz."

"Dövmek bir çözüm değil Saffet," diyerek yerden bir taş aldım.

"E çözüm nedir peki sence?"

Ayağa kalkıp gerilerek taşı var gücümle uzaklardan geçmekte olan bir yük gemisine doğru fırlattım. "Öldürmek."

8. Lounge Act

Sonraki üç dört günü, Saffet'in evinden neredeyse hiç çıkmadan, çeviri yaparak ve ezberime çalışarak geçirdim. Galiba aslında Nergis'ten ya da daha doğrusu, ona atfedegeldiğim manayı sorgulamaktan kaçmaktaydım. İçimi kaplayan duyguyu izah etmem zor. Kızgınlık, kırgınlık ya da düş kırıklığı değildi. Beklentiye dair beklentisini yitirmek gibi bir şey... Yıllarca yasını tuttuğunuz birinin aslında hiç yaşamamış olduğunu öğrenmek gibi bir şey... Bu karmaşık hisler minvalinde, ben de kendimi çalışmaya veriyordum işte. Kendimde nihayet yeniden insan içine çıkacak gücü bulduğumda pazartesi olmuştu. Biraz sıkıntıdan, biraz da başka ne yapacağımı bilemediğimden okula gitmeye karar verdim. Belki birkaç derse girer, birileriyle lak lak ederdim. Bir ara da Rumeli Hisarı'ndaki eve gidip eşyalarımı toplamam gerekiyordu; belki o işi de o gün aradan çıkarabilirdim. Sahilden devam edip Aşiyan Yokuşu'ndan kampüse ulaştım. Böyle en dik yokuşları bile gözümde büyütmeden her yere yürüyerek gidebilme durumu keyfimi fevkalade yerine getiriyordu. İnsan sağlığının kıymetini bilmeliydi. Bir sigara yakıp Orta Kantin'e daldım.

Kendime bir de çay alıp masalardan birine geçtim. Niyetim ders programımı inceleyip, akademik hayatımı düzenlemekti.

Sonsuza kadar ucuz aşk romanı çevirmeni olmak istemiyordum ve tiyatroda bir geleceğim olup olmadığı meçhuldü. Her işçi, memur çocuğu gibi alternatif bir kurtuluş planı geliştirmeliydim. Ne var ki, pat diye gelip yanıma çöken Nurettin profesörlük hayallerimi sekteye uğrattı. "N'aber Aziz?" diye sordu imâlı imâlı. Şimdi insan hal hatır sorarken nasıl böyle bir tavır takınabilir diye düşüneceksiniz biliyorum ama Nurettin'de en sıradan şeyleri bile gayet tedirgin edici bir biçimde dile getirebilme yeteneği vardı işte.

"İyidir Nurettin," dedim, bu yüzden beni hoş görmesini umarak. "Sen nasılsın?"

"İyi iyi," diyerek kafasını kaşıdı. "Bana bir konuda yardım edebilir misin diye soracaktım."

"Buyur lütfen."

"Sosyobiyoloji dersi için dönem ödevi hazırlamam gerekiyor. Sen anlıyorsun o işlerden. Genler, memler falan... Bir yol anlatsana bana, nedir mevzu?"

Hakikaten de bir dönem iyi anladığım, üstüne çokça kafa yorduğum konulardı bunlar. Büyük bölümü kalmamıştı ama aklımda artık. "Tam olarak ne bilmek istiyorsun acaba?"

Nurettin cebinden iki kutu ilaç çıkarttı, iki adet hapı biraz suyla yuvarlayıp, "Üstüne afiyet, bronşit olmuşum," diye açıkladı. "Şimdi bu genleri felan anlıyorum aslında. Mem ne ayak?"

Neyse ki, kolay yerden sormuştu. "Sosyal gen gibi düşünebilirsin," diye başladım anlatmaya. "En küçük kültürel birim. Bir fikir, bir ezgi, bir reklam sloganı... hepsi olabilir. Genler nasıl bedenlerden bedenlere aktarılarak kendini yeniliyor ve çoğalıyorlarsa memler de zihinden zihne geçerek yapıyor bu işi. Güçlü ve zayıf memler var; aynı genler gibi. Eğer bir mem yeterince etkiliyse, diyelim Beethoven'in 5. Senfonisi'nin ilk iki

ölçüsü gibi, zihinlerden zihinlere yayılarak yüzlerce, binlerce yıl yaşıyor; daha zayıf bir ezgi yok olup gidiyor. Bu yönüyle, aynı canlılar gibi memlerin de bir tür doğal seçilime, yani evrimin kurallarına tâbi olduklarını düşünebilirsin."

"Allah Allah, çok enteresan," dedi Nurettin bıyık altından gülerek ve apaçık bir alaycılıkla.

O anda sözünü ettiğim şeyleri gayet iyi bildiği, aslında sadece benimle uğraşmak için bu konuyu açtığı gibi bir şüpheye kapıldım. Öyle olsundu bakalım, ben de bilirdim o oyunun nasıl oynanacağını. "Öyle," dedim. "Bak mesela, memler de aynı genler gibi rekabet ya da işbirliği halinde görülebiliyor. Diyelim sosyalizm ve kapitalizm, rekabet halindeki iki mem kümesi, birbirlerini dışlıyorlar. Öte yandan Tanrı memini ele alalım; bir yaratıcının varlığına inanmak bilinmezi, bilinemeyecek olana bağlayarak varoluşu anlamlandırıyor, bu yönüyle de kabul görüyor, yayılıyor. Öbür dünya gibi bir başka mem düşünelim; bu da insanoğlunun en büyük kâbusuna, ölüm korkusuna derman oluyor. Tanrı ve öbür dünya gibi iki mem bir araya geldiğinde, çok güçlü bir diğer mem oluşturuyor. Birlikte yaşama şansları, tek tek varolma ihtimallerine göre çok daha fazla artıyor. Güçlü bir çeneyle, keskin dişler gibi... Böyle böyle, öbür dünyanın niteliklerine dair yeni memler denkleme giriyor, cennet, cehennem gibi ödül ve ceza mekanizmaları... Neticede sosyal bir düzeni de imleyen ahlaki bir mekanizma ortaya çıkıyor ki buna da din deniyor gayet iyi bildiğin gibi."

"Sen hiç mem gördün mü?" diye sordu Nurettin keyifle ağzını şapırdatarak.

"Evet," dedim. "Azrail'le tavla oynuyorlardı."

Gevrek gevrek güldü Nurettin. "Dostum," dedi sonra. "Elinde çekiçten başka bir şey olmayan insan, her şeyi çivi olarak görür."

"Dedi, tüm soruların cevaplarının ondört asır yıl önce yazılmış bir kitapta bulunduğuna inanan adam," diye bir cümleyle bölündü konuşmamız. Elinde kahvesi tam karşımdaki sandalyeye geçip oturan, Abdül'den başkası değildi. "Geçmiş olsun dostum," dedi Nurettin'in önündeki ilaçları işaret ederek. "Batı'nın ahlakını almıyor ama antibiyotiğini alıyoruz galiba?"

Nurettin, Abdül'ü biraz da gizleyemediği bir tedirginlikle baştan aşağı süzdü. Ardından kendini toplayıp yeniden o memnun ifadesini takındı. "Yok öyle yapmıyoruz. Sadece ilim Çin'de bile olsa, gidip onu alıyoruz."

"O içtiğin antibiyotiklerin, ilaç laboratuvarları tarafından tamamen evrim ilkelerine göre geliştirildiğini biliyorsun, değil mi?"

"Aspirin de baş ağrımı geçiriyor," diye karşılık verdi Nurettin. "Buradan baş ağrımın sebebinin vücudumdaki Aspirin eksikliği olduğu sonucuna mı varmalıyım?"

"Hayır ama aşağı yukarı bin yıldır ilim almak için hep bir yerlere gitmemiz gerektiği sonucuna varabilirsin," dedikten sonra bana döndü Abdül. "Konuşabilir miyiz artık?"

"Pekâlâ," dedim. "Nurettin, bize biraz izin verebilir misin? Sonra devam ederiz, olur mu?"

Nurettin nazik bir selam verip yanımızdan ayrılınca halk düşmanıyla baş başa kalmıştık. "Buyur," dedim. "Nedir benimle konuşmak istediğin?"

Abdül kulak memesini kaşıdı, kahvesinden bir yudum aldı, suratını ekşitti. Aklındaki çetrefilli konuya nereden gireceğine

karar veremiyordu herhalde. Sonunda yaptı ama; hem de hiç beklemediğim bir şekilde. "Sana bir iş teklif etmek istiyorum. Daha doğrusu, ortaklık."

Bu acayip lafın Nergis'le bağlantısı hakkında bazı yakışıksız düşünceler kafama üşüşüverdiyse de bunları hemen aklımdan uzaklaştırdım. "Ne demek istiyorsun?"

"Kendi tiyatro grubumuzu kuralım. Profesyonel oyuncularla, doğru düzgün mekânlarda çalışıp sahneye çıkalım diyorum."

"Dalga mı geçiyorsun sen benimle?"

"Bilakis, son derece ciddiyim. Para mevzusunu düşünme, o konuyu pek yakın zamanda halledeceğim ben."

"Açıkçası düşündüğüm o değildi. Ben Nergis hakkında konuşacağımızı zannediyordum..."

"Nergis mi? Ne olmuş ki ona?" diye sordu büyük bir rahatlıkla ve ben herifi gırtlaklamak istedim.

Boğazımı temizleyip doğru sözcükleri seçmeye çalıştım. "Sizin oraları pek bilemiyorum tabii ama dünyanın bazı bölgelerinde, bazı adamlar evlenmek üzere oldukları kadınların başkalarıyla aşk yaşamasını çok normal karşılamayabiliyor..."

"Ha, şu meseleyi söylüyorsun," dedi yine aynı kayıtsızlıkla. "Ben öyle şeyleri pek umursamam, insanların birbirini sahiplenmesini doğru bulmuyorum çünkü, ama senin bu duruma canın sıkıldıysa üzgünüm tabii. Demek Nergis anlattı sana ha? Hiç tahmin etmezdim doğrusu... Her neyse, ne diyorsun teklifime?"

Ağzı açık kalakalmıştım. "Sen... çok eşli bir ilişki mi öneriyorsun yani?" gibilerinden bir şeyler geveledim.

Cevap vermedi. Bakışları arkamdan bir yerlere kilitlenmişti. Gayriihtiyari kafamı o tarafa çevirince, çaprazımızda

kalan masada oturmuş gazete okuyan bir adama çarptı gözlerim. Kırk yaşlarında, takım elbiseli, bıyıklı, kolormatik gözlüklü, ne öğrenciye ne de öğretim üyesine benzer bir herifti. Hayli ürkütücü görünümüne tezat, yarım litrelik koca bir kutu süt içmekteydi. "Dinle," dedi Abdül. "Benim şimdi gitmem gerekiyor. Teklifimi düşün, tamam mı? Bu arada Nergis'i bir görürsen iyi olur, çok merak ediyordu seni." Bunları söyledikten sonra da, kalkıp hızla kantinden çıktı. Onun hemen arkasından da bıyıklı herif. Aptal gibi kalakalmıştım.

Akademiye de, kariyere de lanet olsun diyerek ders programımı cebime tıkıştırdıktan sonra dışarı attım kendimi ben de. Saatli Bina'nın yanına kadar yürüyüp, her şeyin başladığı, beni bu cehenneme fırlatıp atan yangının çıktığı yapıyı inceledim. Yaşadığımı düşündüğüm şeylerin gerçekten yaşandığına dair hiçbir emare yoktu. Üstelik, tuhaf bir tabir olacak ama, geleceğe dair hatıralarımın giderek zayıfladığına kuşku yoktu. Kızımı düşünmeye çalıştım. Fazla bir şey gelmiyordu aklıma doğrusu. Öyle biri varolmuş muydu gerçekte? Nergis'le hakikaten evlenmiş miydik? Hayatımın önemli gördüğüm ayrıntıları, mekânlar, kişiler ağır ağır birbiri içine geçiyor ve çözülüveriyorlardı sanki. O anda, kafamda bir sonraki yirmi yıla ait her şeyin, Kaan'ın o manyakça fal seansı sırasında girdiğim trans esnasında gördüğüm hayallerden ibaret olabileceği gibi bir düşünceye kapıldım. Bunun hem tüyler ürpertici, hem de garip bir şekilde rahatlatıcı bir yanı vardı.

Bu tuhaf haletiruhiye içinde yürümeye başladım. Adımlarım beni Rumeli Hisarı'na götürdü. Sahildeki büfeden bir bira alıp Boğaz'ı ve kıyıdaki balıkçıları izlemeye koyuldum. Birkaç saat ve dört beş biradan sonra üstüme iyice ağırlık çökmüştü. Yayıldığım yerden, ani bir kararla, Nergis'le yaşadığımız eve gitmek üzere kalktım. Yirmi yıl önce yaşadığımız yeri bu kadar

iyi hatırlamam ürkütücüydü. Aynı, apartmana ulaştığımda, hangi anahtarı hangi kilit için kullanacağımı gayet iyi biliyor olmam gibi. Dairenin kokusu, eşyalar, dolaptaki yiyecekler bile aşağı yukarı bir hafta önce bıraktığım gibiydi. Artık iyice emin oluyordum; ait olduğum yer ve zaman tam da burasıydı. Geri kalan her şeyse, yıllar süren, akıl dışı bir kâbus. Kendimi salondaki kanepeye atıp gözlerimi kapattım.

Uyandığımda, dışarıda hava kararmaya başlamıştı. Evi şöyle bir dolaşınca, orada birkaç parça giysi ile ıvır zıvır dışında hiçbir şeyim bulunmadığını gördüm. Hemen hemen her şeyi Nergis'in ailesi tedarik etmişti. Yanıma hiçbir şey almadan terk etmeye karar verdim orayı. Yeni bir hayata başlamak istiyordum. Ne kadar içim parçalansa da, Nergis'i geride bırakmak zorundaydım. Öyle çok eşlilik mevzuları falan bana göre değildi. Bunu deneyen bazı tanıdıklarım olmuştu ve hiçbirinin sonu hayırlı gelmemişti. Çantamı sırtıma vurduğum gibi kapıya yöneldim. Tam dışarı çıkmak üzereyken, portmantonun yanında duran telefona takıldı gözüm. Yaman düşüvermişti aklıma. Tabii, istikbal zannettiğim şey bir yanılsamadan ibaretse, onun makus talihi de benim uydurmamdan ibaret olmalıydı. Yine de, dayanamayıp çantamdan telefon defterimi çıkarttım ve eski arkadaşımın ev numarasını tuşladım.

"Alo?" dedi bir kadın karşı taraftan.

"Merhabalar, ben Aziz. Yaman'ın arkadaşıyım. Kendisiyle görüşebilir miyim acaba?"

"Azizciğim, merhaba," dedi kadın. "Ben Nuran Teyzen, Yaman'ın annesi. Şu an evde yok ama kendisi, söyleyeyim arasın seni, olur mu?"

"Şu an sabit bir numaram yok Nuran Teyze, ben ararım kendisini tekrar. Yalnız, bir not iletmek istiyorum kendisine mümkünse."

"Hay hay, yavrum."

"Bakın bu söyleyeceğim size tuhaf gelebilir ama gerçekten çok, çok önemli. Hayatı boyunca, bir araca bindiğinde kesinlikle emniyet kemeri takması gerekiyor. Bunu iletebilir misiniz lütfen?"

"Anlayamadım çocuğum?"

"Yaman'ı rüyamda gördüm," diye salladım beni büsbütün deli sanmasın diye. "Bir televizyon kanalında kameramanlık yapıyordu. Araçları korkunç bir kaza yaptı ve Yaman... neyse ben sonra ararım. Hoşça kalın," deyip kapattım telefonu.

Ancak ahizeyi yerine yerleştirdiğim anda çalmaya başladı alet, anında cevapladım. "Alo?"

Kısa bir sessizlikten sonra bir kadın sesi geldi karşıdan. "Şükran'la görüşmek istiyorum."

"Şükran mı?"

"Orada olduğunu biliyorum, telefona çağırır mısın lütfen?"

"Burada Şükran diye biri yaşamıyor," dedim. "Ben kiminle görüşüyorum acaba?"

Kadının sinirli bir şekilde nefes alıp verdiğini işitebiliyordum. "Geçen ay bu numaradan kocamın işyeri telefonu defalarca aranmış."

"Hanımefendi, söylediğim gibi, burada o isimde biri oturmuyor. Aziz benim adım, kim olduğunuzu öğrenirsem belki yardımcı olabilirim."

"Allah kahretsin hepinizi," deyip çat diye kapattı telefonu suratıma.

Manyağın tekine çatmıştım besbelli. Ben de, kadın sanki duyacakmış gibi, burada dile getirmenin uygun olmayacağı sunturlu sövgüler sıralayıp aynı şeyi yaptıktan sonra doğruca sahile indim tekrar. Amacım otobüse atlayıp Saffet'in evine gitmekti ama durağın hemen arkasındaki lokantadan gelen kokulara dayanamayarak dükkâna daldım. Karnım feci acıkmıştı. İki gözleme bir ayran söyleyip siparişimi beklemeye başladım. Beklerken gözüm duvara asılı iğrenç tabloya takıldı. Gökyüzü altında bir tarla, uzakta bir çiftlik evi, daha geride ağaçlar falan... Derken tablonun duvara tam ortasından çivilendiğini fark ettim, üstelik fark edilmesin diye çivi, altındaki gökyüzü gibi maviye boyanmıştı. Kendimi tutamayıp gülmeye başladım. Sinirim boşalmıştı. Yemeğimi getiren garson halimi görünce, "Hayrola abi?" diye sordu. "Keyfin yerinde galiba, maşallah."

Ona bir cevap vermek için toparlanmaya çalıştım. İşte tam o sırada lokantanın eski radyosundan cızırtılı bir melodi yükseldi ve ben gözlerimden yaşlar gelesiye kahkahalara boğulurken tüm bilim ve sanatların büyük üstadı şarkıya giriş yaptı: *"Kan ve gül / Gülle diken / Sevgimle sen / Birbirine dönük sırt, sen ve ben / Bilmem, anlatabiliyor muyum?"* İnanılmaz ama evet, anlatabiliyordu!

♠

Beşiktaş'ta atladım otobüsten. Dosdoğru çarşıya dalıp Yıldız Yokuşu'na yöneldim. İstikametim, İskender Doğan'dı. *"Güle rengini veren kandır,"* derken ne demek istediğini şimdi anlıyordum. Hayatımızdaki güzelliklerin, felaket addettiğimiz bazı başka şeylerin neticesi olduğunu anlatmaya çalışmıştı ben kaz kafalı kulunuza. Kendine acımak, geçmişe yazıklanmak faydasız ve anlamsız bir işti. Olmak, olmamanın bir fonksiyonuydu.

Her şey, Saatli Bina'daki yangınla değil, İskender Bey'le tanışmamızla başlamış olmalıydı. Ayrıca gözüme soktuğu "Zaman Makinesi" kitabı da cabasıydı. İçine düştüğüm çıkmazdan beni kurtaracak bir kişi varsa, o da İskender Doğan'dan başkası değildi.

Kan ve Gül'e vardığımda bir sürprizle karşılaştım. Kuru temizleme dükkânı aynı yerde bulunmakla birlikte ismi farklıydı: *İskender Doğan Kuru Temizleme.* Tezgâhın arkasında bekleyen delikanlıya işletmenin sahibiyle görüşme talebimi dile getirdiğimde, İskender Doğan'ın orada olmadığını, derdim neyse kendisinin yardım edebileceğini söyledi. Anlıyordum onu, elbette. Her önüne gelenin üstada kolayca ulaşması düşünülemezdi. "Bak," dedim delikanlıya. "Ben kendisini iyi tanırım. Çok önemli bir mevzu hakkında görüşmem gerekiyor kendisiyle. Hiç değilse, burada olduğumu bildirebilirsen çok sevinirim. Aziz benim adım. Beni hatırlayacağından eminim..."

"Siz," dedi genç, "nereden tanıyorsunuz sanatçıyı acaba?"

"Yanılıyorsun," diye karşılık verdim. "İskender Bey sanatçı değildir; o sanatın ta kendisidir."

Muhatabımın yüzündeki ifade aniden yumuşayıvermişti. "Kendisini, Muhittin'in Yeri'nde bulabilirsiniz; balık pazarının hemen arkasındadır."

Muhittin'in Yeri, eski tarz bir semt meyhanesiydi. Turistlerin ve zirzop gençlerin rağbet ettiği yerlere pek benzemiyordu. Buranın müşterileri görmüş geçirmiş, ağırbaşlı ve açıkçası biraz daha geçkince bir tayfaydı. Akşamcılar masalarında inceden demlenip muhabbet çevirirken yaşlı bir kemancı, fazla kafa şişirmeden eski Türk sanat müziği parçaları seslendirmekteydi. İçeriyi şöyle bir tarayınca, küçük bir masada, biri kelleşmeye başlamış, biri ziyadesiyle zayıf, biri de diğerlerine göre daha

yaşlı ve göbekli üç beyefendiyle birlikte oturan İskender Doğan'ı gördüm. Yirmi yıl sonraki halinden çok da farklı görünmüyordu; belki iki üç kilo daha zayıftı ve şakaklarına daha az kar yağmıştı. Her yanından akan klası ve karizması ise, onu ilk gördüğüm günün aynısıydı. Ekibi selamlayıp, kendimi tanıttıktan ve sohbetlerini böldüğüm için özür diledikten sonra İskender Bey'e döndüm. "Efendim, önemli bir konuda görüşmek üzere sizi aramaktaydım. Bana birkaç dakikanızı ayırabilir misiniz acaba?"

"Hay hay," diye gülümsedi İskender Bey. "Lütfen bir sandalye çekin kendinize." Açıkçası niyetim onu alıp başka bir masaya geçmekti ama hayır demeye cesaret edemedim. Teşekkür ederek oturdum yanlarına. Kel olan Tahtakafa, sıska olan Kız Tevfik ve moruk da Amcabey diye tanıttı kendisini. Bunların gerçek adları değil de lakapları olduğu gibi bir hisse kapılmıştım.

Amcabey, "E peki şimdi ne halt edeceksin Tahtakafa?" diye, besbelli ben gelmeden önce sürdürdükleri sohbete ani bir dönüş yaptı.

Oturduğum yerde huzursuzca kıpırdanıp İskender Bey'e bir şeyler söyleyecek gibi oldum ama o dizime dostça vurarak çenemi kapattı, dönüp garsona masaya iki bardak daha getirmesini işaret etti.

"Bilmiyorum ki, hâlâ seviyorum onu," dedi Tahtakafa dertli dertli.

"Seviyorsan, bir çaresi bulunur," dedi Amcabey. "Gider konuşursun, her şey yoluna girer."

Tahtakafa rakısından bir yudum çekip başını iki yana salladı. "Yok abicim, öyle bir şey değil bu. Bitti artık, geri dönüşü yok."

Çoktan piyasadan silindiğini sandığım Bafra Sigarası paketinden bir tane çıkartıp yakan Kız Tevfik, "Bu kız yirmibeş yaş küçüktü senden, değil mi?" diye sorup, cevabını beklemeden devam etti. "Sen gamlı hazan, o ise bahar. Yürümez tabii. Davul bile dengi dengine..."

"Bilmiyorsun," diye çıkıştı Tahtakafa. "Son derece olgun, kültürlü, akıllı başlı bir kızdı. Çok da uyuşuyorduk birbirimizle; o da benim gibi eski filmlerin tutkunuydu, sanat müziği seviyordu, oturup saatlerce sohbet ederdik bazen. Hem üstüme titriyordu, güzel bebeğim. Evlenecektik onunla. Annesi bile kabullenmişti beni..."

"E ne oldu da bıraktı seni peki?" diye sordu Kız Tevfik.

"O beni bırakmadı ki, ben terk ettim onu."

"Hoppalaaa!" diye ünledi Amcabey. "Oğlum manyak mısın sen? Bu kadar seviyor idiysen, niye ayrıldın kızcağızdan?"

Derin bir iç çekti Tahtakafa. "Benden yapamayacağım bir şey istiyordu."

Masadaki kısa süren sessizliği Kız Tevfik, "Haa, o mesele," diye bozdu. Ardından bize dönüp açıkladı. "Mâlum, yengemiz genç..."

"Allah cezanı versin Kız Tevfik," diye bağırdı Tahtakafa. "Öyle bir mesele değil. Evel Allah, o mevzuda on tane delikanlıyı cebimden çıkarırım icabında..."

"Mal, mülk meselesi mi yoksa?" diye soruşturmayı ilerletti Amcabey.

"Yok be Amcabey, istesin varımı yoğumu üstüne yaparım, ondan kıymetli mi?"

"Eh oğlum, ne istedi senden bu kadın böyle de, her şeyi yakıp yıktın?"

Tahtakafa rakısının kalanını dikledi, gözündeki bir damla yaşı sildi, ensesini ovuşturdu ve nihayet korkunç gerçeği açıkladı: "El ele tutuşmak!"

"Ha?"

"Abi, çok gücüme gidiyordu kızım yaşında biriyle el âlemin içine öyle çıkmak. Biri görecek, alay konusu olacağım diye içim içimi yiyordu..."

Üç kafadar, bu acıklı hikâyeyi aralarında enine boyuna değerlendirirken İskender Bey, bana doğru dönüp garsonun önüme yerleştirdiği bardaklara rakı servisi yaptı. "Ee Aziz Bey? Anlatın bakalım, niye arıyordunuz beni?"

Ona teşekkür edip, beni bir akıl hastanesi kaçkını zannetmemesi için hikâyeme nereden başlasam diye düşünürken rakımdan bir yudum aldım. Pek kolay iş değildi doğrusu. Neticede yaptım ama; kendisiyle tanıştığımız gün başlayan tuhaf olaylar dizisini dilim döndüğünce anlattım. Sözümü sonuna kadar hiç kesmeden dikkatle dinleyen İskender Doğan gözlerinde dalgın bir ifadeyle bir süre durup düşündükten sonra sordu: "Güzel temizlenmiş miydi peki?"

"Afedersiniz, anlayamadım?"

"Bize teslim ettiğiniz ceketi diyorum; güzel temizlenmiş miydi?"

Doğrusu o kadar manyakça olay arasında buna takılmasını biraz garipsemiştim. "Evet," diye yanıtladım. "Çok güzel temizlenmiş ve ütülenmişti."

"Müşteri memnuniyeti çok önemlidir bizim için," dedi İskender Bey. "Mesleğe saygı, daha da önemlidir."

"Kesinlikle," dedim dudaklarımı ısırarak. "Bana yardımcı olacak mısınız?"

"Benden tam olarak ne istiyorsunuz acaba?"

"Bilemiyorum... bana yol göstermenizi. Hiç değilse, bütün bu olan bitenlere açıklık getirecek bir şeyler söylemenizi."

"İnsanlar hayatlarını hep bir cevap arayarak geçirirler," dedi İskender Doğan. "Oysa çoğunun sorunun ne olduğu konusunda hiçbir fikri yoktur."

"Katil olmaktan korkuyorum," deyiverdim birden. "Gelecekte... ya da rüyamda, bu Abdül denen herifin öleceğini görmüştüm. Bunu bana anlatan kişi, onun bir cinayete kurban gittiğini söylemişti. Şimdi acaba onun katili ben miyim diye merak ediyorum."

"Fakat henüz kimseyi öldürmediniz, değil mi?"

"Hayır ama ya öldürürsem?"

"O zaman katilin kim olduğunu öğrenmiş olursunuz," dedi İskender Doğan ve sonra da dünyanın en tuhaf sorusunu sordu: "Peki ya öldürmezseniz?"

"Anlayamadım," dedim rakımdan bir yudum alıp.

"O zaman katilin kim olduğunu öğrenemezsiniz."

Kafam karışmıştı. "Bu çok mu önemli?" diye sordum.

"Katil olup olmadığınızı merak etmiyor musunuz?"

Hakkını teslim etmeliyim, acayip bir akıl yürütme biçimi vardı İskender Bey'in. "Öldürmesem yetmiyor mu?"

"Ama ya öldürürsen?" diye beni gene terse yatırdı. "Yani, hadi bugün öldürmedin, yarın öldürmedin... öbür gün öldürmeyeceğin ne malum?"

"Sanırım haklısınız. Fakat bu haklılığınız ne anlama geliyor, onu kestiremiyorum tam olarak. Biraz daha açabilir misiniz lütfen."

İskender Doğan bana döndü, elini omuzuma koyup gözlerini benimkilere dikti. "Kanı takip et, evlat," dedi. "Gülü orada bulacaksın."

O anda masadaki diğer üç kafadar, rakılarını kaldırıp tokuşturdular. Bu kutlama İskender Bey'in bu tarihî nasihatiyle mi yoksa müstehcen başka bir konuyla mı ilgiliydi bilemiyordum ama gülümseyerek onlara katıldım ben de. Rakımı dipleyip, İskender Bey'e teşekkürlerimi, diğerlerine saygılarımı sunduktan sonra ayağa kalktım. Hesaba katkıda bulunma talebimi kesin bir dille reddedip iyi dileklerini bildirdi onlar da. "İskender Bey," dedim oradan ayrılmadan önce. "Ben de size bir öneride bulunabilir miyim acaba?"

"Elbette," dedi İskender Bey gülümseyerek.

"Dükkânınızın adını değiştirmeye ne dersiniz?"

"Neden olmasın? Aklınızda bir şey var mı?"

"Var," dedim. "Kan ve Gül."

9. Mr. Moustache

İskender Bey'in bilgece öğütleri beni başlangıçta ziyadesiyle heyecanlandırmakla birlikte, biraz vakit geçip de, kendi kendime, "Peki şimdi ne yapacağım?" sorusunu sorunca, vaziyetin hâlâ ziyadesiyle muallak olduğunu fark etmiştim. Neler döndüğünü anlayabilmek için, Abdül'ün ölümünün ardındaki esrarı aydınlatmam gerekiyordu; fakat henüz gerçekleşmemiş bir vaka nasıl çözüme kavuşturulabilirdi? Fulya'nın verdiği, Abdül'ün ölüm tarihi aklımdaydı: 5 Nisan 1994, Kurt Cobain'le aynı gün. Bir aydan daha kısa bir süre vardı malum güne ve açıkçası Saffet'e, herifçioğlunu öldürmek gerekiyor derken kast ettiğim de, gidip bu işi bizzat gerçekleştirmek değil, mümkün mertebe tarihin akışına müdahale etmemeye çalışarak o mübarek günün gelmesini beklemekten ibaretti. Tabii halihazırda ortalığı ne kadar karıştırdığım düşünülürse, bu pek de mantıklı bir plan değildi, onun da farkındaydım. Yoksa tam tersine, olayları tam da Abdül'ün ölümüne yol açacak şekilde mi biçimlendirmeye çalışmalıydım? Mesele çetrefilliydi anlayacağınız.

Çarşamba günkü çalışmaya ne Saffet gelmişti ne de Abdül. Saffet muhtemelen kendisine bir rol düşmediğinden, Abdül ise, kim bilir hangi şeytanlık peşinde koştuğundan. Açıkçası kimse bu durumdan şikayetçi görünmüyordu. Bilhassa, sadece

bir günlüğüne de olsa, Kapitalist rolünü üstlenen Sinan'ın yüzünde güller açıyordu. Yalnızca ben, bir noktada, Abdül namussuzunun herhalde Nergis'le yataktan çıkmakta zorlandığı için provayı teşrif edemediği gibi saplantısal bir düşünceye kapılıp içten içe kudurup durdum. Katil kesinlikle ben olmalıydım.

Sakin ve, inanması güç ama, hayli verimli de geçen çalışmanın ardından dağıldık. Hava buz gibiydi ve bir an önce kendimi Saffet'in evine atmak istiyordum. Öte yandan ev konusunda da derhal bir şeyler yapmalıydım; Saffet'in annesi hafta sonu dönüyordu ve kalacak yeni bir yer bulmalıydım acilen. Üniversitedeki panoları kontrol edip, ev arkadaşı arayan biri var mı diye bakabilirdim mesela. Bunları düşünmekteyken, aniden, takip edildiğim gibi korkutucu bir duyguya kapılarak zınk diye durup arkama baktım. Kuşkularımı doğrulayacak bir kıpırtı gözüme çarpmamıştı. Durağa doğru devam etmek için yeniden önüme döndüğüm anda ise Nergis'le burun buruna geldim.

"Merhaba Aziz."

"Merhaba."

"Çok merak ettim seni. Günlerdir yoksun ortalıkta," diyerek sıkıca sarıldı bana. Ben de usulca omuzlarına dokundum. "Konuşabilir miyiz lütfen?"

Konuşacaklarımızın herhangi bir şeyi halledeceğine dair pek bir umudum yoktu ama yine de orada Abdül'le değil de benimle olması tuhaf bir şekilde içimi rahatlatıyordu. "Elbette."

"Çok üşüyorum ben. Bir yere otursak?"

"Olur, oturalım."

Sahil tarafındaki kafelerden birine girip karşılıklı oturduk. Kahvesi gelince, fincanı iki eliyle kavrayarak avuçlarını ısıttı,

omuzlarını içeri çekip sevimlilikle gülümsedi bana. "Nasılsın?" Bakışlarında hakiki bir sevgi ve yumuşaklık vardı; ne de olsa henüz benden nefret etmiyordu.

"İyiyim."

"Özledim seni," dedi uzanıp elimi tutarken.

Elimi gayriihtiyari geri çekip bir sigara yaktım. "Abdül nasıl? Bugün gelmedi çalışmaya, merak ettik."

"Hiç bilmiyorum," dedi Nergis. "Abdül'le aramızda bir şey yok."

Niye yalan söylüyordu ki gözümün içine baka baka? Ve niye bu beni mantıksızca bir umuda sürüklüyordu? "Çok tuhaf," dedim. "Kendisi öyle demiyor."

"Nasıl yani? Sana sevgili olduğumuzu falan mı söyledi yoksa?"

"Onun gibi bir şeyler," dedim. "Zaten fazla bir şey söylemesine de gerek yok, değil mi? Yani geçen akşam seni onun evinde gördükten sonra..."

"Ben de onu konuşmak istiyordum," dedi Nergis. "Hepsi çok acayip bir rastlantıdan ibaret." Rastlantı! Bu kadar büyük bir palavra sıkmasını da beklemiyordum doğrusu. "Biliyorum," diye devam etti. "İnanması çok zor geliyor ama gerçek bu..."

"Pekâlâ," dedim. "Sen öyle diyorsan öyledir."

"O gün, yani Abdül'ün okula seni bulmaya geldiği gün, oturup epeyce bir sohbet ettik. Saffet de bizimle birlikteydi hatta. Sen bir türlü gelmedin ve ben de sonunda yayınevine gidip çevirimi teslim etmek için kalktım. Abdül, ben de o tarafa gidiyorum zaten diyerek peşime takıldı. Sonra otobüste, biraz vaktim var, sen işini hallet beraber bir şeyler yeriz dedi, itiraz etmedim. Niye edeydim ki? Neyse işte, benimle birlikte Paradise'a kadar geldi, ben Esat Bey'le konuşurken kapıda bekledi.

İşimi hallettikten sonra çıktım ve aşağıdaki lokantada bir şeyler yiyip ayrıldık..."

"Anlıyorum," dedim. "Tabii ondan sonra olaylar birbirini takip etti, duygularınıza hakim olamadınız vesaire..."

"Saçmalama! Öyle bir şey olmadı."

"Herif yarı çıplaktı!" diye bağırdım.

"Ev çok sıcaktı!" diye karşılık verdi Nergis.

Ne düşüneceğimi bilemiyordum. "Nereye varacak bu saçmalık merak ediyorum..."

"Dinle," diyerek elimi tuttu tekrar Nergis. "Birkaç gün sonra Esat Bey aradı beni. Ben onun odasındayken Abdül, şu sekreter kızla muhabbeti ilerletmiş iyiden iyiye. Adı neydi..."

"Şükran?"

"Evet, Şükran. Anladığım kadarıyla sonradan da peşine düşmüş kızın. Gece gündüz arıyor, iş yerine gidiyormuş falan..."

"Eee?" İşler tuhaf bir hal alıyordu hakikaten de.

"Eesi, kız Esat Bey'e söz etmiş bu durumdan. O da beni, bu yüzden aramış. Konuş arkadaşınla, bıraksın kızın peşini diye. Ben anlatmaya çalıştım, pek bir yakınlığımız yok, beni ilgilendirmez dedim ama Esat Bey ısrar etmeyi sürdürdü. Giderek de daha öfkeli geliyordu sesi. Bir gün yine arayıp, bak sen bir şey yapmazsan, işe ben el koyacağım sonu çok kötü olacak dedi. Sen Abdül'ün evine geldiğin gün, ben de bu yüzden oradaydım işte..."

"Abdül'e, Şükran'ı rahat bırak demek için?"

Başıyla onayladı Nergis. "Aynen öyle."

Kafam feci halde karışmıştı. "Anlamıyorum," dedim. "Şükran, Esat Bey'e, Esat Bey sana, sen Abdül'e... Çok acayip. Niye Şükran kendisi bir şey dememiş ki Abdül'e?"

"Bilmiyor musun deliyi?" dedi Nergis. "Herhalde korkutmuş kızı. Evinde yılan besliyor, inanabiliyor musun?"

Nergis'in beni ikna etmesini istiyordum istemesine de, anlattığı hikâye pek çok şeyi açıklamıyordu. "Kuzenler?" diye sordum. "Neden bana sende kalacaklarını söyledin?"

Derin bir nefes alıp başını önüne eğdi Nergis. "Onun bu konuyla alakası yok," dedi sonra. "Biraz yalnız kalmam gerekiyordu."

"Niçin?"

"Seninle ilişkimizin geleceğini düşünmek için."

"Hâlâ anlamıyorum..."

"Ben bu yıl mezun oluyorum, senin durumun belli değil... Kaç yıldır birlikteyiz ve artık bundan sonra ne yapacağımıza karar vermemiz gerekiyor."

"Bildiğim kadarıyla evlenip bir çocuk yapacağız."

"Hep böyle dalgacısın işte," diye güldü Nergis. "Ama seni seviyorum."

"Abdül'le konuştuğumda çok acayip laflar etti," dedim. "İkinize dair bir şeyler söylediğimde, bana anlattığına çok şaşırdığı falan gibi... Bu ne anlama geliyor peki?"

"Seni uyuz etmek için yapmıştır," dedi Nergis. "Adam tepki manyağı."

"Hmm... Şükran konusunda ne söyledi peki sana Abdül? Bırakacak mıymış kızın peşini?"

"Bilmiyorum," diye omuz silkti Nergis kahvesini bitirip. "Ona durumu anlattım. Biraz dalga geçti falan ama bence o da durumun ciddiyetini anladı. Sorun çıkaracağını sanmıyorum."

Belli ki Abdül'ü yeterince tanımıyordu. Aslında belki de iyiye işaretti bu. "Peki sen ne karar verdin?" diye sordum. "Yani bizim hakkımızda?"

"Söyledim," dedi Nergis gülümseyerek. "Seni seviyorum ben. Şimdi senin düşünmen gerekiyor, ne yapmak istediğini." Yerinden kalkıp yanağıma bir öpücük kondurdu. "Babam biraz rahatsızlanmış, yarın Bursa'ya gideceğim ama bu akşam evdeyim. Gelirsen çok sevinirim."

O, kafeden çıktıktan sonra arkasından bakakaldım. Anlattıkları bir şekilde, birbirinden kopuk görünen olaylar arasında bir bağlantı kuruyordu ama ne derece mantıklıydı, emin olamamaktaydım. Öte yandan, benimle düpedüz evlilik konuşması yapmıştı Nergis. Yoksa hayatın akışı bir şekilde rayına mı oturmuştu? Bilmiyordum. Hiç bilemiyordum. Aklımı dağıtmaya ihtiyacım vardı.

Masadan kalkıp bardaki yüksek taburelerden birine geçtim. İçkilere şöyle bir göz attıktan sonra barmenden bir duble viski istedim. İlk yudumu almaktaydım ki tam yanımdaki tabureye biri oturup kendi siparişini verdi: "Ben de soğuk bir süt alayım, yeğenim." Ucuz takım elbise, kolormatik gözlükler ve dudağının kenarından çenesine doğru kıvrılan bıyıklar. Ve elbette süt... Bu, birkaç gün önce kantinde Abdül'ü takip ettiğinden şüphelendiğim herifin ta kendisiydi. Üstelik yakın temasımız nedeniyle, şimdi leş gibi tütün kolonyası koktuğunu da fark edebiliyordum. Nasıl bir insan tazelenmek için böyle bir şey sürerdi ki üstüne başına? Göz göze gelince, başımla hafifçe selamladım onu, o da sevimsiz bir sırıtışla karşılık verdi bana.

Sütünden büyük bir yudum alıp, oh çekti, bıyıklarını temizledi, bana döndü. "Eh, anlat bakalım, delikanlı..."

Çaktırmadan kafeye şöyle bir göz gezdirdim; yeterince kalabalık görünüyordu. "Ne anlatayım dayı?" dedim rahat bir tavır takınmaya çalışarak.

"Nasıl gidiyor bakalım, onu anlat hele?"

Viskimi kafama dikip yarısını gömdüm. "Hamdolsun."

"Ooo, sen viskileri böyle götürüyorsan hatunları nasıl götürüyorsundur kim bilir?" Üslubu da suratındaki gülümseme kadar iğrençti besbelli. "Kimdi deminki hatun? Manitan mı?"

"Nişanlım," dedim Nergis hakkında yakışıksız başka bir yorumda bulunmasını önlemek için.

"Nişanlın demek? Maşallah, güzel kız..." Yalana yalana sütünden bir yudum aldı yeniden. Ardından cebinden bir fotoğraf çıkartıp çat diye bar masasının üstüne koydu. "Bu neyin oluyor peki?"

Resmi görünce sırtımdaki tüyler dikiliverdi: Şükran. Bu kız manasız derecede fazla karşıma çıkmaya başlamamış mıydı? Nergis'in az önce anlattıklarıyla bir ilgisi olmalıydı bu sorgulamanın. Ayrıca, Rumeli Hisarı'ndaki evde aldığım telefon gelivermişti aklıma. Arayan kadın, Şükran diye biriyle görüşmek istediğini söylemişti. O zaman aklımın ucundan bile geçmemişti ama belki de kast ettiği bizim sekreterin ta kendisiydi. "Hiç," dedim. "Aynı yayınevinde çalışıyoruz."

"Çok hoş yahu," dedi Bay Bıyık dilini şapırdatarak. "Nişanlım yokken de eve atıyorum diyorsun."

Herif asabımı bozmaya başlamıştı. "Kimsin sen dayı?" diye çıkıştım. "Ne istiyorsun benden?"

"Sakin ol hele yeğenim," diye usulca omuzuma vurdu rezil. "Benim adım Hıdır. Erkek erkeğe muhabbet ediyoruz. Delikanlı adamsın, yapacaksın tabii. Helali hoş olsun."

"Ne dediğini anlamıyorum," dedim sertçe. "Ama böyle pis muhabbetleri hiç sevmem, haberin olsun."

Sütü seven hıyarağası taburesinde bana doğru döndü. Şimdi gözlerinde tehditkâr bir ifade vardı. "Bak anlayacağın dilden konuşayım o zaman. Bu kız, senin Rumeli Hisarı'ndaki evinden belli bir numaraya bir sürü arama yapmış. Aranızdaki ilişki nedir, onu merak ediyorum."

Buyur buradan yak! Telefondaki kadın da, bizim telefondan kocasının pek çok defa arandığını söylemişti. Aniden bir şimşek çaktı zihnimde. Hıdır'ın sözünü ettiği belli numara Esat Bey'e ait olmalıydı; arayan kadın da Esat Bey'in karısıydı besbelli. Nurgül... Peki karşımdaki manyak kimdi? Şükran'ın namus düşkünü, psikopat bir akrabası? Gayet mümkündü. Aynen bir omuz askısıyla beline bağlanmış kılıfta durduğunu fark ettiğim tabancasını çekip beni oracıkta kalbura çevirmesi gibi. Meçhul bir nedenle, Esat Bey'i arayan kişinin Şükran olduğuna kanaat getirmişlerdi. O koşullar altında, en dostane sayılabilecek ifademi takınmaya çalıştım. "Sanırım anlıyorum," dedim yutkunarak. "Esat Bey'i arayan bizdik. Ben ve nişanlım. Biz de Şükran'la aynı yerde çalışıyoruz; iş gereği sık sık kendisiyle görüşmemiz gerekiyor."

Hiç etkilenmiş görünmüyordu Hıdır. "Bir ay içinde yirmi sekiz kere mi?"

Hayır! Bu hakikaten fazla yüksek bir sayıydı. Taş çatlasın iki üç kere aramış olabilirdik Esat Bey'i. "Bir yanlışlık olmalı..."

"Yanlışlık yok yeğenim," deyip bu kez arka cebinden çıkarttığı dörde katlanmış bir dosya kağıdını önüme bıraktı. İtiraf

edeyim, biraz da titreyen ellerle kağıdı açıp, bilgisayar harfleriyle yazılmış pusulayı okudum.

"Bana bak, kart horoz,

Çevirdiğin bütün dolaplardan haberdarım. Karının ve bütün dünyanın bilmesini istemiyorsan, 20 bin doları hazır et. Gerekli talimatları bilahare alacaksın."

"Bunun ne olduğu konusunda hiçbir fikrim yok," dedim panikle. "Yemin ederim."

Hıdır taburesinden aşağı zıpladıktan sonra, "Hesabı sana bırakıyorum," dedi. Arkasını dönüp gitmeden önce de ekledi: "Yine görüşeceğiz."

♠

Önce Nergis'e gitmeyi düşündüysem de vazgeçtim bundan. Olaylar fazlasıyla karmaşıktı ve işin doğrusu, ona pek güvenmiyordum. Bana bir sürü masal anlatıp işleri iyiden iyiye içinden çıkılmaz hale getirebilirdi. Tabii eski günlerde olsa, hiçbirini umursamaz uçarcasına yanında alırdım soluğu. Öte yandan, bir bakış açısıyla eski günlerdeydik zaten. Diyorum ya, kafam allak bullak haldeydi. Her hâlükârda, biraz yalnız kalıp, sakin kafayla düşünmeye çalışmak daha doğru gelmekteydi.

Hıdır tarafından bir köşede kıstırılma korkusundan dolayı yürümek ya da otobüse binmek yerine bir taksiye atlayıp Arnavutköy'e gittim. Eve girdiğimde Saffet odasında çalışmaktaydı. Provaya neden gelmediğini sorsam mı diye düşündüm fakat hem onu rahatsız etmek istemediğim hem kendim de çene çalmaya pek hevesli olmadığım için bir şey söylemeden odama geçip yatağa girdim.

Kabaca da olsa Nergis ile Hıdır'ın söylediklerinden ortaya çıkan verileri bir araya getirmeye çalıştım. Abdül, Şükran'ın

peşine düşmüş, Şükran bu durumu Esat Bey'e şikayet etmiş, Esat Bey, Nergis'ten Abdül'le konuşmasını istemiş... Ne kadar sinir bozucu bir tip olsa da Abdül'ü ısrarcı bir aşık gibi düşünmekte zorlanıyordum açıkçası ama varsayalım ki doğruydu. Esat Bey'in aldığı mesajla Hıdır arasında bir bağlantı bulunduğu da açıktı. Bu durumda bizim süt manyağının Esat Bey tarafından tutulmuş bir hafiye olması akla yakındı. O anda aklıma yayınevine gittiğim gün Esat Bey'in ettiği tuhaf laflar geliverdi: *"İftira çok büyük bir suçtur... Şantaj daha da büyük bir suçtur..."* Ayrıca durup dururken çeviri ücretime zam yapmıştı. Besbelli şantajcının ben olduğumdan kuşkulanmaktaydı. Peki bizim evden Esat Bey'e yapılan çok sayıdaki aramanın izahı neydi? Elimdeki verilerle mantıklı bir sonuca varmam mümkün görünmüyordu, daha fazla bilgiye ihtiyacım vardı.

Ertesi sabah, Saffet henüz uyumaktayken kalkıp, soluğu Paradise Yayınevi'nde aldım. Niyetim Esat Bey'i başına gelenlerle bir alakam olmadığına ikna etmek, gorilini peşimden almasını istemek ve nihayet, mümkünse vaziyetin esasına dair bilgi almaktı. Ofisi boydan boya rüzgâr gibi geçip kapısını tıklattım ancak cevap, masasında oturan Şükran'dan geldi. "Hayrola? Ne bu şiddet bu celal?"

"Afedersin," dedim. "Patronla acil bir konuyu görüşmem gerekiyor da..."

"Maalesef bekleyeceksin. Esat Bey, bu sabah şirketin yayın yönetmenleri toplantısına katılmak için İsviçre'ye gitti. "

Kahrolası tarafsızlar, boktan hikâyeleriyle dünya genç kızlarının hislerini sömürmeye yönelik yeni stratejiler geliştirmek için tam da o günü bulmuşlardı demek. "Ne zaman dönecek biliyor musun?"

"Önümüzdeki hafta sonuna kadar kalacak. İşleri bittikten sonra eşi de katılacakmış ona, birkaç gün tatil yapacaklarmış beraber."

Feci hayal kırıklığına uğramıştım. Öte yandan, biraz düşününce oradan tamamen eli boş dönmem gerekmediğini fark ettim. "Peki senin biraz vaktin var mı? Birlikte bir kahve içebilir miyiz?"

Belli belirsiz bir şaşkınlık ifadesinin ardından, "Elbette," diyerek çapkın çapkın gülümsedi Şükran. "Ayşeee!" diye seslendi sonra birine. "Ben biraz dışarı çıkacağım, telefonları sana aktarıyorum."

Birlikte bir önceki hafta kendisini ağlarken bulduğum restorana indik. Normalde ancak öğlen yemeği saatlerinde iş yapmaya başlayan dükkân henüz bomboştu. Güç bela yakalayabildiğimiz bir garsondan birer çay istedik. "Eee?" dedim. "Nasılsın bakalım?"

"Daha iyiyim," dedi Şükran. "Şu nursuz karı tatilden mutlu dönüp, benimle uğraşmayı keserse daha da iyi olacağım."

"Şükran rahatsız olmazsan sana, bir süre önce tanıştığın biriyle ilgili birkaç şey sormak istiyorum."

"Kimmiş ki o?"

"Abdül."

"Ay evet, Abdül," diye neşeyle güldü Şükran. Bu, tahmin ettiğim tepkinin tam tersiydi.

"Aranızda tatsız bir şeyler geçmiş yanılmıyorsam..."

"Tatsız mı?" Tam manasıyla bomboş gözlerle bakmaktaydı bana.

"Nergis'le birlikte yayınevine geldiğinde tanışmışsınız yanılmıyorsam..."

"Evet. Seninki içerideyken biraz lafladık. Bir kere de buluşup yemeğe çıktık."

"Sonra?"

"Sonra, hiçbir şey," dedi Şükran. "Hoş çocuktu ama kimyamız pek uyuşmadı sanırım. Bir daha aramadı."

Kafama bir ağrı girivermişti. Onca çelişki, karmaşa ve yalan içinden nasıl çıkacağımı bilemiyordum. "Yani seni rahatsız edecek bir şey yapmadı mı? Çekinmene gerek yok, bana anlatabilirsin."

"Ne çekinmesi ayol?" dedi Şükran neşeli bir tavırla. "Bol bol konuştuk işte. Daha doğrusu ben anlattım, o dinledi."

"Yani onu Esat Bey'e şikayet etmedin?"

Bir kahkaha attı Şükran. "Bilakis! Esat Bey'i ona şikayet ettim."

"Nasıl yani?"

"Aman işte, senin de bildiğin hikâye; zamparalığı, karısından ödünün kopması..."

"Şükran, özür dilerim ama bir şey daha sormam gerekiyor sana: Sizin Esat Bey'le aranızda bir şey geçti mi?"

"Avucunu yalar!" Hiç de gücenmiş görünmüyordu soruma. "Yanaştı tabii bana da ama hiç yüz vermedim. Patronumla ilişkiye girecek kadar salak değilim. Gerçi, yine kabak benim kafama patladı ya! Boşuna dememişler, her şeyin bir bedeli var, güzelliğinin bile diye..."

"Peki karısı, Nurgül Hanım hiç konuştu mu seninle?"

"Tenezzül eder mi hiç? Sadece boka bakar gibi bakıyor suratıma, hepsi o. Belediye başkanı olacakmış! Şırfıntı..."

"Belediye başkanı mı?"

Başıyla onayladı Şükran. "Bilmiyorum şimdi hangi partiden, ilçe belediye başkanı adayı haspam. Kenar mahalleden çıkıp geldiği noktaya bak. Allah hayatta insana çirkin şansı versin zaten!"

Doğrusu önceki hafta kendisini hışımla binadan çıkarken görebildiğim kadarıyla hayli alımlı bir kadındı Nurgül Hanım ama o anda bunu belirtmeyi gerekli görmedim. "Peki son bir şey daha... Hıdır diye birini tanıyor musun?"

"Hıdır mı? Yoo?" deyip gözlerini şüpheyle kıstı. "Nereden çıktı tüm bu sorular Aziz? Neler oluyor Allah'ını seversen? Bir şey mi duydun? Beni işten atacak değil mi o Esat namussuzu?"

"Hayır hayır," dedim. "Öyle bir şey yok. Tamamen bir yanlış anlaşılma söz konusu. Lütfen unut konuştuklarımızı."

"Umurumda değil!" diye bağırdı Şükran söylediklerime hiç aldırmadan. "Atacaksa atsın, bıktım artık hepsinden." Gözlerinde aniden yaşlar birikivermişti.

Usulca kolunu tuttum. "İnan bana, hepsi benim hatam. Endişelenmeni gerektirecek bir şey yok."

"Benim artık yukarı çıkmam gerekiyor," dedi burnunu çekerek.

"Tamam. Lütfen boş yere üzme kendini."

Onun hemen ardından hesabı ödeyip dışarı çıktım ben de. Az ötedeki telefon kulübesine girip, Nergis'in Bursa'daki ailesinin numarasını tuşladım. Telefonu açan annesi, eşinin rahatsızlığını ve Nergis'in de o tarafa doğru yolda olduğunu doğruladı. Yine de kafamda oluşan tabloyu pek değiştirmiyordu

bu durum. Şükran'ın doğru, Nergis'in ise yalan konuştuğundan emindim. Başımın ağrısı iyice artmış, üstüne midem de bulanmaya başlamıştı. İçimde bir şeylerin kırılıp gittiğini hissediyordum. Gelecekteki mutsuz, renksiz dünyam bile şimdikine kıyasla cennet gibi görünüyordu gözüme. Keşke hiçbirini bilmeseydim diye düşünmekten alamıyordum kendimi. Nergis ile Abdül'ün ilişkisini, Esat Bey'in çevirdiği dolapları, hayatımın üstüne kurulduğu yalan dolanları... Othello'nun dediği gibi, soyguna uğramış bir insan, kendisinden ne çalındığını bilmediği sürece, soyulmamış demekti. Ne yazık ki, gelecek bir daha hiç eskisi gibi olmayacaktı.

10. Negative Creep

Kafamda birbiri içine geçmiş düşünce ve hayallerle Zincirlikuyu kaldırımlarında ağır ağır yürümekteyken birinin koluma giriverdiğini hissettim. Belki, bir tanıdık? Ancak, dostça bir jest için fazlasıyla güçlü bir kavrayış söz konusuydu. "Erkencisin bugün yeğenim!"

"Hıdır..." Lafımı tamamlayamadan beni palas pandıras yolun kenarında park etmiş duran siyah cipin içine tıkıverdi. Kaşla göz arasında kapı kilitlendi, hızla sürücü koltuğuna geçip gaza bastı. Düpedüz gün ortasında kaçırılıyordum. Kapıyı zorladım, camı açmaya çalıştım... Nafile.

Arka koltukta birinin daha bulunduğunu fark etmiştim ancak bu kişinin bir dişi olduğunu ancak benimle konuşunca ayrımsayabildim. "Sakin ol!"

Soluk soluğa dönüp, bu mütehakkim sesin sahibine baktım. "Nurgül Hanım..."

Siyah gözlüklerinin üzerinden bana dikmişti bakışlarını. "Siz de aşk romanlarının unutulmaz çevirmeni olacaksınız. Memnun oldum."

"Neler oluyor?" diye sordum korkuyla.

"Eserlerinizin büyük hayranıyım," diye karşılık verdi. "Özellikle erotik sahnelerde çok başarılısınız gerçekten. Çevirmenlerimizin çoğu ya aşırı kaba ya da suya sabuna dokunmayacak şekilde çeviriyor o bölümleri."

Nefret ediyordum sözünü ettiği parçalardan. Normalde her bir sayfanın çevirisini en fazla on dakikada bitirirken, sevişme sahneleri saatlerimi alıyordu. Bu yüzden de, o sahnelerin birçoğunu Nergis çeviriyordu benim yerime. Yine de, içinde bulunduğumuz koşullarda, muhtemelen benden hoşlanmasına neden olan tek konuda onu hayal kırıklığına uğratmayı göze alamadım. "Teşekkür ederim," dedim. "Ne düşündüğünüzü bilmiyorum ama inanın bana, büyük bir hata yapıyorsunuz..."

"Belki de öyledir," diye camdan dışarı çevirdi bakışlarını Nurgül Hanım. "İlk kez olmayacak."

Bu sözü söyleyişindeki kendinden hoşnutluk, hiçbir şeyi yapmaktan çekinmeyeceği duygusu uyandırıyordu fena halde. "Ne istiyorsunuz benden?"

"Hıdır Bey'le tanıştınız sanıyorum. Kocama gönderdiğiniz küçük mesajdan haberdar olduğumu da anlamışsınızdır muhakkak."

"O mesajı dün hayatımda ilk kez gördüm," dedim. "Ben de sizin kadar şaşkınım."

"Benim kadar ha!" diye güldü sesli biçimde. "Ben hiç şaşırmadım doğrusu. Eninde sonunda başına böyle bir şey geleceği belliydi. Kocamın zekâsı ile hırsları birbirine denk değil maalesef."

"Tamam, öyle olsun," dedim. "Benim hiçbir ilgim yok bu olayla." O arada Hıdır'ın direksiyonu, nüfus yoğunluğunun pek düşük, ormanlık alanların ise pek fazla olduğu Sarıyer yönüne kırdığı dikkatimden kaçmamıştı.

"Evinizle yayınevi arasında yapılan aramaları önce kocamla ilgili zannetmiştim," dedi Nurgül Hanım söylediklerime hiç aldırmadan. "Sonradan dank etti kafama. Her gün sevgiliniz olacak o küçük fahişeyle birbirinizi arayıp duruyordunuz..."

"Şükran'ı kast ediyorsunuz," dedim sinirli ve sahte bir gülümsemeyle. "O benim sevgilim değil, ben başka biriyle nişanlıyım; Nergis'le. O evde de, onunla birlikte yaşıyoruz zaten."

"Bana masal anlatmayı bırakın. O evden de, nişanlınızdan da ayrıldığınızı biliyorum. Siz farkında değilsiniz ama Hıdır Bey sağolsun, uzun zamandır attığınız her adımdan haberdarım. Yayınevine gelen telefonların, sizin o evden çıkmanızla birlikte kesildiğinden de..."

"Biz ayrılmadık," diye inledim. "Tamamen bir yanlış anlaşılma söz konusu!"

"Biliyorum sizin suçunuz değil," dedi Nurgül Hanım yüzünde gizleyemediği bir aşağılama ifadesiyle. "Benim kocamın da sizden farkı yok. Erkek denen canlı, tabiatı itibarıyla zayıf, korkak ve ikiyüzlü. Okumuş ya da cahil, genç ya da yaşlı fark etmiyor; o sürtük gibi birini gördüğünüz anda programlanmış gibi peşine takılıyorsunuz."

Kafasındaki, benimle ilgili senaryoyu değiştirmek çok güç olacaktı. Belki biraz yumuşar diye başka bir tarafa odaklanmasını sağlamaya çalıştım. "Açıkçası bana düşmez ama Esat Bey'in de onunla bir ilişkisi olduğunu sanmıyorum."

Fena halde yanlış düşünmüştüm. Bunu duymasıyla birlikte suratıma bir tokat aşk etti. "Şimdi," dedi ardından. "Sefil yalanları bir yana bırakıp doğru noktalara ulaşalım. Şimdiye kadar anlamış olmalısınız, bir şeyler saklanması kolay bir insan sayılmam..."

"Hıdır sağolsun," diye araya girdi Hıdır keyifle.

"Sevgilinizle birlikte kocama komplo kurdunuz. Aklınızca, şirket hesabından zimmetine para geçirdiğini açıklama tehdidiyle siz de ondan para sızdıracaktınız..."

"Ne!"

"Esat dışında şirket hesaplarına erişim sağlayabilecek iki kişi bulunuyor; biri muhasebeci, ki kendisi de naylon faturalarla hatırı sayılır bir pay götürüyor, diğeri de o aşüfte. Gelip olanları size anlatıyor, siz de birlikte bu sefil planı hazırlıyorsunuz. Tabii, beni hesaba katmamak gibi büyük bir hata da yaparak..."

Ne tür bir entrikanın ortasına düşmüştüm böyle! Daha fazla bilmek istemiyordum çünkü öğrendiğim her yeni ayrıntının hayatımın ikinci baharı için ciddi bir tehdit oluşturduğunun farkındaydım. Öte yandan, suçlamalarını inkâr etmek hiçbir işe yaramıyordu. Az önce yediğim tokat gururum üzerinde zonklamaktaydı hâlâ. İddianameyi, iç çelişkilerinden yola çıkarak çürütmeye çalışmak daha mantıklı olacaktı sanki. "O mesajda," dedim yutkunarak, "bir şeyleri size anlatmakla tehdit etmişler Esat Bey'i. Oysa belli ki siz zaten her şeyden haberdarsınız. Bu durumda, şantajcının elinde bir koz kalmamış oluyor, öyle değil mi?"

"Bütün dünya," diye düzeltti Nurgül Hanım. "Her şeyi bana ve bütün dünyaya açıklamakla tehdit ediyor kocamı. Esat'ın, benden gizli iş çevirebileceğini zannedecek kadar ahmak olması büyük bir mesele değil; hatta böyle zannetmesi birçok konuda işimi kolaylaştırıyor bile. Fakat mesele kirli işlerini bütün dünyaya faş etmek olunca, durum değişiyor..."

"Kocanızı korumaya çalışıyorsunuz anlıyorum ama..."

"Kocamı korumak!" deyip bir kahkahayla kesti sözümü. "Canı cehenneme kocamın! İşin doğrusu, kendi ellerimle tıkmak isterdim onu kodese."

"Öyleyse?" diye sordum boğulacak gibi. Ne tür insanlara çatmıştım böyle!

"Doğrusu elinizde iddialarınızı doğrulayacak hiçbir kanıt olduğunu zannetmiyorum, yani kör olası kocam açısından herhangi bir sorun söz konusu değil. Ne var ki, benim işim için aynı şey geçerli değil. Eşim hakkında çıkacak herhangi bir yolsuzluk söylentisi, siyasi geleceğimi çöpe gönderecektir. İşte buna izin veremem..."

Eşiyle ilgili yolsuzluk söylentisi yüzünden siyasi kariyerinin bitmesi! Eğer bu endişelerinde haklıysa, siyasete yirmi yıl kadar erken atılmış demekti Nurgül Hanım. "Sizi ikna etmek için ne yapabilirim bilemiyorum," dedim, cip, Belgrad Ormanı tabelasının bulunduğu sapaktan dönerken. "Ama yerinizde olsam, bu şantaj mesajını başka kimin göndermiş olabileceğini araştırırdım. Tekrar ediyorum, benim bu işle uzaktan yakından bir alakam yok." Nurgül Hanım bıkkınlıkla iç geçirip, başıyla Hıdır'a ufak bir işaret verince panikle, "Ne oluyor!" diye bağırdım. "Bana ne yapacaksınız?"

"Davranışların neticeleri vardır delikanlı," dedi Nurgül Hanım buz gibi bir sesle. "Siz de yaptıklarınız karşılığında hak ettiğinizi alacaksınız."

Cip büyük bir süratle çevre yolundan çıkıp, ormanın içlerine uzanan patika yola girivermişti. "Yemin ediyorum, benim bir suçum yok!" dedim yalvaran bir sesle. "Ayrıca sizi temin ederim, başınız belaya girmeyecek. Ben... gelecekten geliyorum. Olsa bilirdim... İnanın bana..." Ben çaresizlik içinde böyle şeyler zırvalarken onların ağzını bıçak açmıyor, içinde hapsolduğum araç, besbelli benim açımdan hiç de hayırlı olmayacak bir istikamete doğru kararlılıkla ilerliyordu.

On dakika kadar ormanın içinde ilerleyip, dev ağaçlarla çevrili bir alanda park etti cipi Hıdır. Şoför koltuğundan inip arka kapıyı açtı. "Son durak yeğenim. Aşağı!"

"Siz çıldırdınız mı!" diye bağırdım. "Boktan bir tehditten ödünüz kopuyor ama cinayetten hiç mi çekinmiyorsunuz?" Hıdır uzanıp sağ pençesiyle omuzuma yapıştı ve karşı konulmaz bir kuvvetle dışarı çekti beni. Sendeleyerek bir iki adım attım. Yalvarıp yakarmanın bir anlamı yoktu, kaçmaya çalışmanın da. Hıdır'ın belinden çekip çıkardığı tabancayla beni iki metre uzaklaşamadan indirmesi işten değildi. Bunun ilk ölümüm olmayacağını düşünerek metanetimi toplamaya çalıştım. Hıdır silahın namlusuyla dürtükleyerek dev bir ağacın altına kadar götürdükten sonra beni kendisine çevirdi. Söyleyecek artistik bir son söz bulmaya çalışıyordum ki, mideme korkunç bir yumruk indirerek iflahımı kesti. İki büklüm yığıldım yere. Ne olduğunu anlayamadan kafama bir örtü geçiriverdi. Bir an sonra kafama dayanan silahı ve horozun çıkardığı mekanik sesi işittim. Buraya kadardı. Korkunç bir yangın sonrasında, kim bilir hangi akıl ermez uzay-zaman burgaçlarından geçmek suretiyle gözümü geçmişte açmıştım ve şimdi kuş uçmaz, kervan geçmez bir yerde, bok yoluna gitmek üzereydim. Ecele tuhaf bir çalım atmayı başarmış idiysem de, Azrail borcunu tahsil etmek için kapımı çalmakta gecikmemişti.

Fakat nedense Hıdır bir türlü tetiği çekmiyordu. Orada o şekilde, benim için bir asır ve herhalde objektif bir gözlemci için bir dakika kadar durduk. Nihayet namlunun başımdan çekildiğini ve paltomun cebine bir şey sokulduğunu fark ettim. Ağzımı açmaya korkarak, diz çökmüş vaziyette beklemeyi sürdürdüm. Kalbim âdeta ağzımda atmaktaydı. Derken, az ötede rölantide çalışmakta olan araç motorunun vahşi bir homurtuyla harekete geçtiğini işittim. Kafamdaki örtüyü

yırtarcasına çıkarınca, Nurgül Hanım'ın cipinin kıvrılarak giden yolda gözden kayboluşunu izledim.

Derin nefesler alarak sakinleşmeye çalıştım. Maalesef, bir türlü toparlanamıyordum. Karnımda hissettiğim ani bir kasılmayla, midemde ne var ne yok ağacın altına kusuverdim. Kuşkusuz içimin dışıma çıkmasında ölüm korkusu kadar Hıdır'dan yediğim okkalı yumruğun da etkisi olmuştu. Çimenlerin üzerinde bir süre uzanıp kendime geldikten sonra elimi cebime attım. Bir zarf, içinde de tam iki bin Amerikan doları! Sus payı olarak bu parayı veriyorlardı bana; daha fazlasını istemeye yeltendiğim takdirde başıma geleceklere dair de sağlam bir fikir. Açıkçası bu mesaj benim için ziyadesiyle yeterliydi ancak ortada küçük bir sorun vardı: Şantajcı ben değildim!

Ezelden beri, bilişsel haritalama becerileri fazla gelişmiş sayılmayacak biri olarak iki saat kadar ormanda dolandıktan sonra nihayet çıkış yolunu bulup kendimi kitle ulaşım araçlarının geçtiği yolun kıyısına atmayı başardım. Bir minibüs, bir otobüs yolculuğu sonrasında Arnavutköy'e, Saffet'in dairesine dönmüştüm. Kendimi allak bullak hissediyordum. Banyoya girip küveti doldurdum, Saffet'in annesine ait olduğunu tahmin ettiğim hoş kokulu banyo köpüklerini de bolca bastıktan sonra suya girdim. Başıma gelenlerden sonra bu kadarcık lüks fazla sayılmazdı. Gözlerimi kapatıp iyice yayıldım küvete. Kendimi duyumsayışım, Corto Maltese ile Brigitte Bardot arası bir yerlerdeydi.

♠

Bir sonraki gün pılımı pırtımı toplayıp Taksim tarafında bir otele yerleştim. Hafta sonu Saffet'in annesi dönüyordu ve ben de Rumeli Hisarı'ndaki evde yalnız başıma kalmak için fazlasıyla korku içindeydim. Cumayı yemek dışında odamdan çıkmadan, düşünerek geçirdim. Arada Nergis'i arayıp, yerimi

bildirdim; o da bana babasının durumunun düşündüğünden daha kritik olduğunu, o nedenle birkaç gün daha Bursa'da kalacağını söyledi. Aslında korkmasını gerektirecek bir durum yoktu. Kayınpederim, gayet sağlıklı bir halde, kızının mürüvetini de görecekti torununun doğumunu da. Fakat bu konuyu pas geçtim. Otelde kalmamın gerçek nedenini açıklamadım ona, sanıyorum o da bunu hâlâ kendisine kırgın olmama verdi. Böylesini yeğliyordum çünkü bütün bu çılgınlığın neticesinde bazı mantıklı cevaplara ulaşacaksam bunu Nergis sayesinde değil, ona rağmen yapabileceğimi düşünmekteydim.

Rahatsız ve huzursuz bir gecenin ardından cumartesi öğlene doğru uyandım. O gün akşam beşte tiyatro çalışması vardı. Toplantılarımız genellikle çarşamba ve cuma günü gerçekleştirilirdi ama o hafta biraz daha uzun süre çalışabilmek için cumartesi tercih edilmişti. Benimse düşünmem gereken tiyatrodan daha öncelikle mevzular söz konusuydu. Otelde hızla öğlen yemeğini yedikten sonra saat bir sularında yola çıktım. Vapurla karşıya geçtim, Yeldeğirmeni yokuşunu tırmandım. Bir saat sonra potansiyel maktulün oturduğu dairenin zilini çalmaktaydım.

"Kapı açık," diye seslendi Abdül içeriden.

"Hayli tehlikeli bir alışkanlık," diye karşılık vererek girdim eve.

Doğrudan oturma odasına atıyordunuz adımınızı. Perdeler kapalı olduğu için ortalık hayli loştu. Girişte solda bir çalışma masası, sağda yemek masası, birkaç adım sonra duvara yaslanmış kanepe, karşısında televizyon ve nihayet en ileride, pencerenin önüne karşılıklı yerleştirilmiş iki koltuk. Koltuklardan birinde yüzünü tam seçemediğim Abdül. Aradaki küçük sehpanın üstünde boş görünen bir akvaryum. Ayakkabılarımı çıkartmadan yürüyüp diğer koltuğa oturdum. Önce dibi

samanla doldurulmuş akvaryumda kıvrılarak dolanan yılanı, hemen sonra da Abdül'ün sağ gözündeki morluğu fark ettim. Parmağımla gözünü işaret ederek, "Hıdır'ın imzası," dedim. "Nerede görsem tanırım."

"Nurgül Hanımefendi'nin gorili," dedi gülümseyerek. "Sen de tanıştın demek kendileriyle?"

"Tam olarak söylemek gerekirse beni ölümle tehdit ettiler," dedim. "Neler oluyor Abdül? Ortalıkta dönen bu entrikalar ne anlama geliyor. Bir an önce her şeyi açıklığa kavuşturmazsak sonu çok kötü olacak, inan bana..."

"Sanırım bazı yanlış anlaşılmalar söz konusu," dedi Abdül. "Ama herkes bazı başka şeyleri yanlış anladığından, nereden başlamak gerektiğine karar vermek zor."

"Esat Bey'e giden şantaj mektubu," dedim. "Oradan başlayabiliriz. Onu sen yazdın, değil mi?"

"Mektupları dersek daha doğru olur..."

"Nasıl?"

"Bir tane de dün gönderdim... Ama tabii henüz senin ondan haberin olmaması normal."

"Manyak mısın sen be adam!" diye bağırdım. "Öldürecekler beni diyorum! Neyin peşindesin sen?"

"Sakin ol," dedi Abdül. "Çay, kahve falan ister misin?"

"Yerin dibine batsın çay da, kahve de! Bu sefer ne yazdın Esat Bey'e, onu bilmek istiyorum sadece..."

"Esat Bey'e değil, bu kez karısına," dedi Abdül aynı delirtici kayıtsızlıkla. "Sessiz kalmamı istiyorsa derhal elli bin dolar ödeme yapması gerektiğini belirttim. Şu Hıdır'ın devreye girmesi ne kadar harika oldu hakikaten, değil mi?"

"Polise gideceğim Abdül," dedim. "Aksi takdirde ikimizi de gebertecekler; hatta belki Şükran'ı da... Anlıyorum ki, sana laf anlatmanın bir yolu yok."

Ayağa kalkmaya yeltendiğim anda uzanıp omuzuma bastırarak beni koltuğuma oturttu yeniden. "Şarap da var istersen?"

"Bana söyleyecek bir şeyin varsa hemen söyle Abdül," dedim. "Yoksa yemin ediyorum, doğruca karakola gidiyorum."

"Bekle biraz," dedikten sonra mutfağa gidip elinde iki kadeh kırmızı şarapla geri döndü. "Haydi, yeni tiyatromuza içelim."

Maalesef geçmişe dönmek, alkole bağımlılığımı ortadan kaldırmamıştı; en azından psikolojik açıdan. Kadehlerden birini alıp kaldırdım. "İçinde bulunduğumuz durum göz önüne alındığında sağlımıza içmek daha makul olacak sanki..."

"Boş versene," dedi Abdül kadehini hafifçe benimkine vururken. "Sağlık dediğin Türkiye gibi bir şey, doğuya giden gemide batıya doğru koşmak."

"Dinliyorum," dedim sirke tadındaki şarabımdan bir yudum alarak.

"Aslında her şey çok basit," diye açıklamaya başladı Abdül. "Şu sekreter kızdan sizin patronun karısından gizli bir işler çevirdiğini öğrendim ve bundan yararlanmaya karar verdim."

"Zimmetine para geçirdiğini?"

Başını hayır anlamında iki yana salladı Abdül. "Sadece zamparalık yaptığını. Açıkçası karısının bunu bilmesinden ne kadar korktuğunu tam olarak kestiremiyordum ama şansımı denemeye değer diye düşündüm. Para konusunu sonradan, Hıdır işin içine girince öğrendim. Aklınca beni sorgularken, ağzından kaçırdı ahmak!"

"Anlamıyorum..."

"Belli ki kadın kocasının sağlam ayakkabı olmadığını zaten biliyor. Bu yüzden şu Hıdır denen polis eskisi herifi onun peşine salıyor. Kendisinden gizli ne işler çevirdiğini öğrenmek için. Hıdır gizlice Esat Bey'i takip ediyor, ofisine giriyor, yazışmalarını kontrol ediyor vesaire... O ara benim gönderdiğim pusulayı bulup kadına götürüyor. O da bu mesajın kocasının yolsuzluklarıyla ilgili olduğunu düşünüp şantajcının peşine düşüyor. Bildiğim kadarıyla, Esat Bey'in bundan haberi bile yok. Yani şansımız yaver giderse karısından elli, kocasından yirmi bin koparabiliriz! Müthiş, değil mi?"

"Sen aklını oynatmışsın," dedim. "Ve lütfen hastalıklı planlarından polise söz ederken birinci çoğul şahıs kullanmamaya özen göster. Benim bunlarla hiçbir ilgim yok. Tam da bu yüzden, nasıl olup da Nurgül Hanım ile Hıdır'ın benden şüphelendiklerini anlayamıyorum!"

"Belli ki Hıdır, Şükran'ı takip ediyormuş. Şükran'dan bana ulaşmış..."

"Ve senden de bana!"

"Maalesef."

"Sakın Hıdır'la konuşurken onu bana sen yönlendirmiş olmayasın?"

"Asla," dedi Abdül. "Ben sadece bana karşı yapılan suçlamaları kati bir dille inkâr ettim. Eh arada ufak bir itiş kakış olmadı değil ama sonunda ikna etmeyi başarmışım ki peşimi bıraktılar..."

"Ve benim peşime düştüler!" dedim. "Kafama silah dayadılar diyorum sana..."

"Ama vurmadılar, değil mi? Neden? Çünkü emin değiller. Sadece çaresizce şanslarını deniyorlar. Zaten hiçbir durumda

cinayet işlemeyi göze alabileceklerini zannetmiyorum. Boşuna korkuyorsun." Başlangıçtaki tahminimde haklıydım. Onu çılgınca planından vazgeçirmenin hiçbir yolu yoktu. O an için suyuna gidip, oradan çıkar çıkmaz da gerekli bilgileri derhal yetkililerle paylaşmalıydım. Aklımdan geçenleri anlamış gibi sırıttı Abdül. "Öte yandan aklından hâlâ polise gitmek gibi aptalca bir düşünce geçiyorsa seni uyarmak isterim ki, böyle bir şey yapacak olursan bundan sen zararlı çıkarsın." Bunu söyledikten sonra da akvaryumun içindeki iğrenç yılanı çıkartıp sevmeye koyuldu.

"Beni tehdit mi ediyorsun?"

"İkna... tehdit. Bunlar arasındaki ayrım bence fazla abartılıyor. Her ikisinin içinde de diğerinden biraz vardır, öyle değil mi?"

"Öyleyse şöyle sorayım: Beni Zehirli Yozgat Engereği'yle mi korkutmayı planlıyorsun?"

"Ne güzel uydurdum ama onu, değil mi?" diye neşeli bir kahkaha attı Abdül. "Hayır dostum, hayır, benim fazla uğraşmama gerek yok; zaten durumu sakin kafayla düşününce halihazırda vaziyetin fena halde aleyhinde olduğunu kendin de göreceksin."

"Lütfen aydınlat beni," dedim şarabımı dikleyerek.

"Şöyle ki, sen polise gidip ihbarda bulunduktan sonra ben de ifademde bana iftira attığını, bütün bu işlerin senin başının altından çıktığını söyleyeceğim. Tabii başlangıçta ikimizi de sıkıştıracaklar ve görebildiğim kadarıyla baskı altında benim kadar dirençli kalman hayli zor. Seninkinden çok daha tutarlı bir ifade verebileceğimden eminim. Fakat öyle olmasa bile, arkasından eldeki delillere bakacaklar ve benimle Paradise arasında herhangi bir bağlantı kuramazken senin son bir ay içinde

şirketi her zamankinden on kat daha fazla telefonla aradığını tespit edecekler. Yıllardır çalıştığın bir şirket hakkında benden daha bilgili olman, işverenine karşı husumet beslemen de elbette son derece akla yakın gelecek. Daha devam edeyim mi?"

"Bizim ev ile şirket arasındaki telefon görüşmelerini nereden biliyorsun?"

"Diyelim ki, Hıdır beni sorguya çekerken ben de boş durmadım," dedi Abdül kendinden son derece memnun bir tavırla. "Arkadaş, bir polis için fazlasıyla boşboğaz."

"Yalan söylüyorsun," dedim. "Ben olmadığım zamanlarda Nergis'le bizim evde buluşuyordunuz, aramaları o arada kendin yaptın!" Her şeyi ta baştan ayarlamış, Nergis'i de planlarına alet etmişti. "Adi herifin tekisin Abdül! Ve tam bir psikopat!"

"Öyle bir şey yapacağımı söylemiyorum," dedi Abdül. "Sadece biraz aklını başına getirmeye çalışıyorum. Korktuğunu, paniğe kapıldığını anlıyorum ancak bu yüzden işleri mahvetmene izin veremem."

"Nasıl yapabiliyorsun tüm bunları; en ufak bir sıkıntı duymadan insanların hayatını mahvediyorsun?"

"Nasıl mı yapıyorum?" diye karşılık verdi Abdül gözleri çakmak çakmak. "Asıl siz nasıl yapabiliyorsunuz? Nasıl her şeye bu kadar kolay ikna oluyorsunuz? Anlamadığınız fikirlere tutunuyorsunuz, tanrılara yalvarıyorsunuz, birbirinize sonsuz aşk yeminleri ediyorsunuz... Sonra tüm inançlarınız yerle bir olduğunda, hiçbir şey değişmemiş gibi yolunuza devam ediyorsunuz. Bir de utanmadan buna gelişme deyip aslında hiçbir şeyden ders almıyorsunuz. Sözlerinizin, inançlarınızın kendi gözünüzde bile hiçbir hükmü, değeri yok aslında. Şu ya da bu yol fark etmiyor sizin için; yeter ki sefil varlığınızı manalı kılacak bir yalan olsun hayatınızda. Ve her zaman söyleyecek ne

kadar çok sözünüz var! Bilhassa en ahmak olanlarınızın. İnsan denen şey, doğanın yarattığı en sapkın hayvan türü; milyarlarca kendini ifade etme manyağı hayvan!"

"Tüm bu söylediklerinin yediğin haltlarla ne ilgisi var, söyler misin? Ne yani, hepimize haddimizi bildirmeye mi çalışıyorsun?"

Abdül usulca yılanı akvaryuma bıraktı. Arkasına yaslanıp şarabından bir yudum aldı. "Sana tavsiyem, bildiğini zannettiğin şeyleri yeniden gözden geçirmen. Çok fazla düşünüyorsun ama basit düşünmeyi başaramıyorsun."

İyice canımı sıkmaya başlamıştı bu yüksekten atan halleri. "Buraya hayat dersi almaya gelmedim, Abdül," diyerek ayağa kalktım. "Ben de sana ayağını denk almanı öneririm. Tahmin ettiğinden çok daha tehlikeli işler karıştırıyorsun. Beni ya da başka birini yakmana izin vermeyeceğim, bedeli ne olursa olsun."

"Hey," diye seslendi Abdül, ben evden çıkmak üzereyken. "Bekle beraber çıkalım. Tiyatro çalışmasına gidiyorsun, değil mi?"

"Kusura bakma Abdül. Seninle, gerekenden bir dakika daha fazla geçirmeye niyetim yok. Sinan'ın evinde görüşürüz."

Yürüyerek Kadıköy rıhtımına, oradan vapurla Beşiktaş'a geçtim. Şeytan dürttü, sahildeki kafelerden birine oturup kendime bir kadeh daha şarap söyledim. Kafam darmaduman bir haldeydi. Kendime yepyeni, daha güzel bir hayat kurma hayallerim yıkılıp gitmişti. Şimdi tüm düşünebildiğim, içine düştüğüm bu acayip durumdan nasıl kurtulacağımdı. İşin doğrusu, kendine acıma içinde geçirdiğim gelecekteki hayatım gözümde tütüyordu artık. Hayli manyakça bir düşünce olduğunun farkındaydım ama her şeye yeniden başlamanın tek yolu, her şeyin eski haline dönmesinden geçiyordu sanki. Bunu nasıl

başarabileceğim konusunda ise hiçbir fikrim yoktu. Tek yapabileceğim, yaşama içgüdüsüne tutunup, günü kurtarmaktan ibaret gibi görünmekteydi. En iyisi, yurtdışından döndüğünde, gidip her şeyi Esat Bey'e anlatmaktı sanki. Bu, işime mâl olabilir ama pekâlâ hayatımı da kurtarabilirdi. Öte yandan, Abdül'ün bildiklerimi tekrar gözden geçirmem konusunda söyledikleri de aklımı kurcalıyordu. Acaba sadece blöf mü yapıyordu yoksa hakikaten görünenin ötesinde bir şeyler mi vardı anlayamadığım?

Art arda söylediğim üç kadeh şarabın da etkisiyle, düşünsel melekelerim iyice zayıflamıştı. Saatimi kontrol edip de tiyatro çalışmasının başlamış olduğunu fark etmemle harekete geçmem bir oldu. Derhal bir taksiye atladım; saat altıya doğru Sinan'ın evindeydim. Abdül ve Saffet de dahil olmak üzere herkes tam takım toplanmıştı. Geciktiğim için özür dileyip bir kenara çöktüm.

"Mesele yok," dedi Gürkan. "Provaya geçmedik henüz. Başka bir konuyu tartışıyorduk."

"Öyle mi? Nedir acaba?"

"Oyundaki Brechtyen etkiyi güçlendirmek adına bazı değişiklikler düşünüyorduk. Seyirciyi de işin içine katacak, interaktif bazı bölümler eklemek gibi..." diye açıkladı Bülent.

"Bazı kritik anlarda oyunun nasıl ilerlemesi gerektiğini seyircilere sorma konusunu tartışıyorduk," diye ekledi Fulya. "Sen ne dersin?"

Başıma inceden bir sızı girmişti. "Anlıyorum," diyerek kafamı ovuşturdum. "Tiyatro temel olarak seyircinin iki saat çenesini kapatıp oturması için geliştirilmiş bir sanattır. Ben derim ki, bir şeye de karışmayıversinler. Tabii, yine de siz bilirsiniz."

11. Dumb

Belki Abdül'ün tehditleri gözümü korkuttuğundan, belki küçük yaştan beri muhbirliğin iğrenç bir şey olduğuna inanarak yetiştirildiğimden, belki de olayların daha fazla kontrolden çıkmasını göze alamadığımdan ne Esat Bey ne de polisle temasa geçtim. Nurgül Hanım'ın derdi, on beş gün sonra, yani 27 Mart 1994 tarihinde yapılacak yerel seçimlerden önce eşi hakkında çıkacak bir yolsuzluk söylentisi olduğuna göre, o süreyi gözden uzak geçirmek yapılacak en mantıklı iş gibi görünmüştü gözüme. O yüzden bu zaman zarfında küçük yürüyüşler yapmak ve tiyatro çalışmalarına gitmek dışında otelimden hiç ayrılmadım. Prova dönüşlerinde de, beni Sinan'ın evinin önünde bekliyor olabileceklerini düşünerek geri dönerken yolumu tuhaf biçimlerde uzattım. Ara sıra Nergis'e telefon ediyordum. Babasının durumu düzelmiş, İstanbul'a geri dönmüştü. Yaptığımız uzun konuşmalar sırasında ona yeniden ısınmakta olduğumu hissediyordum. Nerede olduğumu merak ediyor, neden ortadan kaybolduğumu anlayamıyordu. Bu konudaki sorularını ekseriyetle yuvarlak cevaplarla geçiştirmekteydim. Havadan sudan muhabbet ediyor, eski mutlu günlerimizdeki gibi çokça da gülüyorduk. Birkaç kez aklımdan ona bulunduğum

yeri bildirmek ya da gece yarısı onun yanına gitmek gibi şeyler geçtiyse de kendime hakim olmayı başardım.

Elbette bu korkakça strateji, İskender Bey'in tarafıma tevdi ettiği misyonu, yani Abdül'ün olası katlini engellemek yahut açığa kavuşturmak konusunda pek fayda sağlayacak gibi değildi. Aklıma gelen tek çözüm, cinayet günü Abdül'ü gözden ve tehlikeden uzak bir yerlere davet edip onu başına gelebilecek talihsiz bir olaydan korumaya çalışmak şeklindeydi. Çok sofistike bir plan sayılmazdı belki ama bir yandan da Abdül'ün canı cehennemeydi.

Abdül'ün ikinci şantaj mektubunun nasıl bir sonuç verdiğini kesin olarak bilmemekle birlikte her gün gazeteleri okuyor, televizyondan haberleri takip ediyordum. Tarihler 25 Mart Cuma gününü gösterene kadar da konuyla ilgili bir skandaldan söz edildiğine rastlamamış olmak içimi iyice rahatlatmıştı. Seçimlere sadece iki gün kalmıştı ve bu noktadan sonra herhangi bir nedenle "seçmen davranışının" değişeceğini pek sanmıyordum. Tabii, yirmi yıl içinde memleketimizin içine düşeceği hal göz önüne alındığında bu ne kadar hayırlı bir durumdu bir şey söylemek zor ancak benim kısa vadeli çıkarlarıma uygun düştüğü kesindi.

Tiyatro çalışmaları sona ermişti. Sadece çarşamba günü son bir genel prova yapacak ve bir sonraki cumartesi de Ortaköy Sanat Merkezi'nde, tahminen üç ila on arası izleyiciyle buluşacaktık. Yakın tehlikenin geçtiğine kâni olduğumdan o cuma, Nergis'i arayıp hafta sonunu Büyükada'da bir otelde geçirmeye ne diyeceğini sordum. Beni oldum olası çulsuz bir delikanlı olarak tanıyan Nergis, bu romantik teklifimi önce şaşkınlık ama hemen sonrasında da memnuniyetle karşıladı. Eminönü İskelesi'nde buluşup Adalar vapuruna attık kendimizi. Soğuğa rağmen vapurun dış kısmında oturduk, çay içtik, simit yedik,

sigara tüttürdük, söyleşip gülüştük. Büyükada'da indikten sonra fayton marifetiyle, adanın arka tarafında yer alan küçük butik otele tam akşam yemeği saatinde vardık.

Karnımızı doyurduktan sonra Nergis yanımıza bir şişe şarap alıp kumsala inmeyi önerdi. Dondurucu bir kış akşamı deniz kıyısına gitmek ilk anda gözümü korkuttuysa da artık kırk beş yaşında olmadığımı hatırlayarak kabul ettim. Paltolarımızı giyip otelden çıktık ve taş basamaklardan, sahile indik. Yan yana duran iki tahta şezlonga karşılıklı geçip iki kadeh şarap doldurduk. Bizden yüz metre kadar ileride yedi sekiz kişilik, kızlı erkekli bir genç grubu, bir kamp ateşi etrafında daire şeklinde kümelenmiş muhabbet etmekteydi. Bu önce hoşuma gittiyse de, yanlarında bir de klasik gitar taşıdıklarını fark etmek biraz tadımı kaçırmıştı. Er ya da geç, bir kumsal şarkıcısı performansına maruz kalmamız kaçınılmaz görünmekteydi.

"Biliyor musun?" dedi Nergis gözlerini denize çevirerek. "Seni kaybettiğimi düşünmüştüm." Ne diyeceğimi bilemiyordum. Ona Abdül ve Şükran hakkında uydurduğu hikâyeyi sormak geçti aklımdan ama açıkçası bir yüzleşme istediğimden emin değildim. Her ne halt olmuşsa olmuş, şimdi hepsi geride kalmıştı. Ben sevdiğim kadınla, mutlu bir geleceğe uzanmak istiyordum artık. Yeni bir dünya tasarlayabilmek ancak aşkla mümkündü çünkü. Düşüncelerimi okumuş gibi, uzanıp ellerimi tuttu. "Yemin ederim Abdül'le aramızda seni üzecek bir şey geçmedi."

Herhalde cinsel içerikli bir şeyi kast ediyordu. Erkekler romantik kaçamaklardan ziyade öylesinden daha çok rahatsız olur çünkü. Korkarım aynı şey benim için de geçerliydi. "Üzülme artık," dedim. "Sana inanıyorum." Derken bir anda içim derin bir pişmanlık duygusuyla parçalanıverdi. "Özür dilerim," diye mırıldandım.

"Neden özür diliyorsun?"

"Aramızda gizli bir şeylerin varlığını ima ettiğim için," dedim. "Süfli bir meselenin, sana duyduğum aşktan daha mühim olduğunu düşünecek kadar alçaldığım için."

Oturduğu yerden kalkıp var gücüyle kollarına aldı beni. Gözyaşlarımız birbirine karışırken uzun süre konuşmadan öylece kalakaldık. Tam o zaman diliminde ve tam orada bulunmamda hiçbir şaşılası yan olmadığını düşündüm. Ben aslında yirmi yılı yaşamadan geçirmiştim; bunu biliyordum çünkü kalbim şimdi yeniden atmaya başlamıştı.

Şezlonglara uzanmış el ele gökyüzünü izlemekteydik. Şehir ışıklarından uzakta pırıl pırıl kozmosu izlerken, alçakgönüllülükle tüm varoluşa meydan okumanın, ancak iki yürek birleştiğinde mümkün hale gelebilen bir bileşkesini oluşturmaktaydık. Kaderimiz milyarlarca yıl önce bir infilakla mühürlenmiş, bir kuyrukluyıldız gibi gururla akıp gitmekteydik evrende; içimizde gelmiş geçmiş, olmuş olabilecek bütün tarihi taşırken, istikametimiz sadece bir teferruattı. Ölmekse, ölmeye hazırdık; yaşamak, birbirimize bir göz kırpışı kadar kısa bir an gülümsemekti çünkü ve biz birbirimize sonsuzluğu çoktan armağan etmiştik.

Öylece yatarken, "İyi akşamlar arkadaşlar," dediğini işittik birinin. Kafamı kaldırıp baktım, uzun saçlı, uzun sakallı, uzun boylu bir delikanlı. "Fazla sigaranız var mı acaba diye soracaktım." Paketi çıkartıp uzattım, içinden iki tane aldı. "Dilerseniz buyurun bize katılın. Ateşin başında ısınırsınız hem."

Nergis'e döndüm. "Ne dersin?"

"Olur," dedi Nergis gülümseyerek. "Çok soğuk oldu hakikaten."

Doğrulup beleşçinin peşinden ateşin başındaki grubun yanına gittik. Kısa bir selamlaşma, tanışma faslının ardından halkaya karıştık. Adalar'da yaşayan ailelerin çocuklarıydı hepsi. Belli ki, varlıklı ailelerden gelen, iyi eğitimli, nazik ve cana yakın tiplerdi. Tahminimin aksine gitarı eline alan delikanlılardan biri değil, kızıl saçlı, çilli bir kız oldu. Tellerin bağlı olduğu kulakları çevirmeye başlayınca, doğal olarak gitarı akort etmeye çalıştığını düşündüm ancak o en alttaki iki teli olduğu gibi çıkartıp attı. Şaşkın bakışlarımı fark etmiş olmalı ki, "Tiz sesler sinirlerimi bozuyor da," diye bir açıklama yaptı. Ardından da, ekseriyetle bas seslerden oluşan atonal bir şeyler çalmaya başladı. Post-punk'ın yeniden keşfedildiği günlerde yaşadığımızı hatırladım ben de hoşnutlukla.

O ara, bizden sigara isteyen delikanlı elindeki çift kağıtlı cigaralığı çevirmeye başlayınca kendisinin tütünümüze, daha güçlü bazı başka maddelerin kullanımına aracılık etmek üzere ihtiyaç duyduğunu anladım. Tüketim sürecine iştirak edip etmeme konusunda kararsızdım açıkçası ama Nergis'in keyifle cigaradan bir nefes çektiğini görünce ben de aynı şekilde davrandım. Hatta, tabiri caizse, abandım mala. Ve feci bir öksürük krizine kapıldım. Anormal sert bir şeydi hakikaten. "Bu nedir yahu?" diye sordum hıçkırık kıyamet.

"Deli gonca," dedi bizim delikanlı.

"Deli gonca da ne?"

"Bir tür esrar," diye açıkladı narkotik büro amirimiz. "Ama çok daha sert ve etkilidir. Hintkenevirinin sadece dişi tohumlarından elde edilir. Fazla miktarda alınca tehlike yaratabilir."

"Dişiler tehlikelidir," şeklinde bir yorumda bulundu, yüzü denize dönük bir halde uzanmış, ufak tefek bir başka delikanlı.

Çilli kızın, giderek daha kulak okşayıcı gelen gitarı eşliğinde konuşmadan birkaç tur daha döndürdük deli goncayı. Derken kıvırcık saçlı bir kız, "Hiç düşündünüz mü!" diye öyle yüksek sesli bir çıkış yaptı ki, hepimiz fena halde irkildik. "Bir şaşıyla bir şehla arasındaki fark nedir?"

Favorilerinden sakallarına doğru uzanan kırlara bakılırsa diğerlerine göre daha yaşlıca olan bir adam büyük bir ciddiyetle yanıtladı bu derin soruyu: "Bir şehla rahatlıkla ben şaşıyım diyebilir oysa bir şaşı hep şehla olduğuna inanır."

Kıvırcık saçlı kız onun daha da anlatmasını istiyormuşçasına bakışlarını elemanın yüzüne sabitlemiş hızlı hızlı gözlerini kırpıştırıyordu. Kumral bir başka kız güçlü bir şekilde kavradı kıvırcığın kolunu. "Kirpiklerin..." dedi. "Tanrım kirpiklerin ne kadar büyük. Bir tavuskuşunun tüyleri gibi. Gözlerini çok açıp kapamamalısın yoksa uçarsın. Uçup gidersin..." Kıvırcık sevgiyle sarıldı ona. Kendisini bu kadar düşünen bir arkadaşı olduğu için çok duygulanmıştı belli ki.

"Karnım aaaaç," diye inleyiverdi gitarist kız bir yandan çalmayı sürdürürken. Ben otele gidip ona yiyecek bir şeyler getireyim diye kalkmaya davrandığım esnada, gruptaki diğer elemanlar belirgin bir coşkuyla ona katıldılar: *"Karnım aaaaç... Karnım aaaç... Hangi aşk?"* O zaman bunun, belli ki bu arkadaş grubu arasında pek sevilen bir şarkının sözleri olduğunu anladım. Bizden sigara isteyen genç yersiz devinimimi fark etmiş, tabak gibi sırıtmaktaydı. Herhalde kafa yapıcı maddeler konusunda epeyi antrenmalı olduğundan en aklı başında görünen de oydu.

"Nefis, nefis..." dedi bizi dişilerin tehlikeleri konusunda uyaran delikanlı, hayal edilebilecek en duygusuz sesle. "Bence bu, milli marşımız olmalı."

Bu yorumu duyan müzisyen kız şarkıyı kesip büyük bir öfkeyle kumların üstüne fırlattı gitarı. "Ben gizli melankoli iyidir demiyorum, tamam mı!" diye isyan etti. "Kimseyi özendirmiyorum! Sadece vakadır diyorum. Bilin ki varız. Sizi gözlüyoruz, içimize atıyoruz. Biliniz!"

İnceden sıvı zehre dönmüş bulunan Nergis, şarabını burnundan püskürterek gülmeye başladı. "Siz... kimsiniz Allah'ınızı severseniz?" diye sordu. "Ne iş yaparsınız? Kimlerdensiniz?"

"Anormaliz biz," dedi ilk tanıştığımız genç. "Yer, içer, sınarız..."

"Sosyete çocukları da böyle yaşıyormuş demek," dedi Nergis. Gurur duyuyordum onunla. Her yiğidin harcı değildi, kafası o kadar iyiyken ortama sınıfsal çizgisini çekivermek.

"Doğru söylediniz, biz sosyeteyiz," dedi tohuma kaçmış arkadaş. "Fakat zatıâlinizin sandığı gibi değil; biz mikro-sosyeteyiz."

"Çok hoş," dedi Nergis keyifle. "Bizi de alır mısınız aranıza? Ama öyle aileden bir zenginliğimiz falan yok, baştan söyleyeyim."

"Para dediğiniz elinizin kiridir," diye yanıtladı artık grubun ideoloğu olduğunu iyiden iyiye anladığım ak favorili beylerbeyi. "Mesele, yeterince anormal misiniz?"

"Anormaliz!" dedi Nergis sert bir baş işaretiyle.

"Evet ama anormalin anormali misiniz?"

Nergis gözlerini kocaman kocaman açtı. "Acaba?" diye sordu abartılı bir tavırla.

"İnsanların büyük bölümü zekâca normaldir," diye devam etti beriki söylevine. "Normal ve normalin altında olanları konu dışı bırakıyoruz. Bizi ilgilendiren normalin üstündeki

anormaller. Biz bunları da anormalin normali ve anormalin anormali olarak ayırıyoruz..."

"Siz anormalin anormali oluyorsunuz elbette," dedi Nergis.

"Elbette. Anormalin normali dediklerimiz, zekâca üstün ancak ahlaken ve karakter açısından zayıf kimseler. Toplumun kaymak tabakası olarak bilinenler. Önde gelen işadamları, her sektörden yüksek kazanç sahibi profesyoneller, politikacılar vesaire..."

"Çok hoş," dedi Nergis. "Peki tam olarak ne yapıyorsunuz acaba? Yani şey dışında... yemek, içmek ve..." Kendini tutamayıp güldü yeniden.

"Birbirimize tutunuyoruz," diye lafa girdi gitarist kız. Yerden bir dal parçası alıp, ikiye böldü. "Yoksa böyle çıtır çıtır kırarlar hepimizi."

"Hiçbir kulübe üye olmak istemeyenler kulübüyüz biz," dedi kumral kız, kıvırcık saçlı olanın omuzuna elini atarak.

İster istemez Abdül gelmişti aklıma. Acaba hoşlanır mıydı bu uçuk gençlerden yoksa dünyalarını başlarına mı yıkardı? O anki ruh durumuna göre değişirdi herhalde. "Peki böyle bir şey mümkün mü hakikaten?" diye sordum.

"Her şey mümkündür dostum," dedi narkotik delikanlı, deli goncanın dumanını havaya üfleyerek. "Belki Watson'sız bir Sherlock Holmes hariç!"

"Haydi diyelim bu doğru olsun," dedim. "Demin ahlaki bir üstünlükten söz ettiniz. Kişi ahlaki bir tercih yaptığında bunu bütün insanlık adına yapar. Yani, herkes benzer bir motivasyonla hareket ettiğinde sonuç ne olur sorusuna cevap vermek ve ortaya çıkan tabloyu olumlamak zorundadır. Diyelim, sizin o esrarı keyifle içebilmeniz için birilerinin onu üretmesi gerekir.

Bu kişiler, kaçınılmaz olarak üretim ilişkileri içine girecektir; daha da spesifik olalım, kapitalist üretim ilişkileri içine. Yani sizin söylediğiniz şekilde varolabilmeniz için birilerinin sizden farklı şekilde davranması gerekiyor. Keyfiniz bilir elbette ama ahlakça pek de üstün bir pozisyon sayılmaz."

"Bizim toplumun geri kalan kesimleriyle ilişkimiz basit bir alışverişten ibaret," dedi ideolog. "Onların ahlakı onlara, bizimki bize."

"Mal ithali değer ithalini de getirir," dedim. "Kültürel emperyalizm diye bir şey duymadınız mı hiç?"

"Üstat doğru söylüyor," dedi narkotik. "Ahlaksız bir kulübüz biz!"

Açıkçası önce ne menem tipler olduğunu anlayamamıştım bunların ama düşündükçe birtakım fikirler belirginleşmeye başlamıştı kafamda. Hele ki yaşları biraz ilerlediğinde, kolay kolay karşınıza çıkmayacak türden kişilerdi bunlar. Hem maddi imkânları, hem de zekâ açısından avantajlı bireyler. İlk günden biz normal insanlardan farklı bir hayata gözlerini açan ve bu farklılıklarının bilincinde olanlar. Belki bir kısmı intihar edecek, bir kısmı da paranoyak entelektüellere dönüşecekti; ama hepsi değil. Geriye kalanlar, kapalı kapılar ardında hayatın akışını belirleyen en kritik kararları veren, karanlık güçler haline gelecekti. Dünyayı yönetenler! Komplo teorilerinin isimsiz kahramanları! Gazetelerde, dergilerde karşınıza çıkan araştırmaları yaptıran, toplumsal eğilimleri, geçerli ahlaki normları, doğru ve yanlışı biçimlendiren, kitlelerce yutulup yok edilmemek için iyi ve kötünün ötesinde düşünmesi gereken insanlar... Sıradan hiç kimse tarafından tanınmayacak kadar ünlü kişiler... Sofistike vicdansızlar.

Düşüncelerim bu minvalde akıp gitmekteydi ve kuvvetle muhtemel ki bunun kanımdaki deli goncayla güçlü bir alakası bulunmaktaydı. Daha fazla kendimi kaptırıp koyuvermeden oradan ayrılmak en hayırlısıydı. Nergis'e döndüm. "Gitsek mi artık?"

Nergis gülümseyerek başıyla onayladı. Kalkıp, artık varlığımızı pek de umursamaz görünen grubu dramları, oyunları ve her türlü anormallikleriyle baş başa bırakıp otelimize doğru yürümeye başladık. Sarmaş dolaş merdivenleri çıkarken Nergis yanağıma bir öpücük kondurup kulağıma, "Sevgilim," diye fısıldadı. "Bir daha hiç kimsenin seni üzmesine izin vermeyeceğim. Hiç kimsenin..."

♠

Birbirimize yeniden kavuştuğumuz için o kadar mutluyduk, keyfimiz o kadar yerindeydik ki dönüşümüzü çarşambaya kadar erteledik. Öğlene doğru bir vapura atlayıp şehr-i İstanbul'a avdet ettik. Birlikte Rumeli Hisarı'ndaki eve gidip biraz nefeslendikten sonra okula çıktık. Nergis vazife bilinci gayet sağlam biri olarak, benim aksi yöndeki tüm telkinlerime rağmen derse gitti. Ben de tiyatro çalışmasına kadar, bir iki saati eş dostla muhabbet ederek geçirmek için Orta Kantin'in yolunu tuttum.

Kantinin az ötesinde, Kırmızı Bina tabir edilen yapının önünde bir hareketlilik dikkatimi çekti. Şöyle bir bakınca, bunların İslamcı gençler olduğunu fark ettim. Coşkulu sloganlar atmak ve bir adet de İsrail bayrağı ateşe vermek suretiyle yerel seçimlerdeki demokratik zaferlerini kutlamaktaydılar. O güne kadar, onları hiç o halde görmemiş olan diğer öğrenciler, bilhassa Sosyete Kantini gediklisi kızlar hayli tedirgin bakışlarla izlemekteydi. Aşağı inip kendime bir çay aldıktan sonra derhal olay mahaline geri döndüm. Hemen yan taraftaki yangın

merdivenlerinin üstüne kurulmuş Nurettin'i görüp yanına gittim. "Tebrik ederim," dedim çayımı onun şerefine kaldırarak.

"Çoluk çocuk bunlar yahu," dedi Nurettin çelebice bir gülümsemeyle. "Seviniyorlar işte..."

"Sen sevinmiyor musun?"

"Onlar öğrenmeye çalışıyor, ben unutmaya," dedi Nurettin.

Samimiyetinden kuşkum yoktu ancak varoluşsal bir sıkıntıyla karşı karşıya olduğumdan pek emin değildim. Hali, bana daha ziyade, uzun süredir peşinde koşulan daha büyük bir beklentinin elinden uçup gidivereceğine dair bir endişeyi düşündürmekteydi. "Merak etme," dedim. "Gerisi gelecek."

"Ona ne şüphe," diye yanıtladı. "Beni de orası düşündürüyor zaten." Derin bir iç çekip devam etti: "Bize çok çektirdiler Aziz. Amma velakin hepsini unutmamız gerekiyor, ancak o vakit Hazreti Ömer gibi adaletli olabiliriz. Yoksa diğerlerinden bir farkımız kalmaz."

Bu İslamcı idealist pozisyonun benim nazarımda hiçbir pratik geçerliliği ve gerçekçiliği yoktu ya, her şeye rağmen niyetinin halis olması bende bir ölçüde sempati yaratıyordu. Çok da uzak sayılmayacak bir gelecekte, mumla arayacaktık onun gibileri. "Çok fazla sıkma canını derim," dedim. "Yirmi yıl sonra böyle düşüneceğini sanmıyorum açıkçası ama o başka bir konu elbette. Kendini hiçbir zaman güçlü hissetmemiş birinin hasbelkader kavuştuğu güçten vazgeçmesini bekleyemezsin. Güç de, tabiatı gereği hep daha fazlasını ister."

"Güç, haktan ayrılırsa dediğin gibi olur," dedi Nurettin. "Biz gücümüzü haklılığımızdan alıyoruz."

"Vallahi Nurettinciğim, netice itibarıyla herkesin haksız olma hakkı vardır, sıkıntı, hukuksuz olmaya başlayınca ortaya çıkıyor."

"Hangi hukukmuş o?" dedi alaycı bir tavırla. "Cüzi iradeninki mi?"

"Aynen," dedim. "İnsanın dünyayla meselesini insanı merkeze alarak çözmeye çalışan hukuk."

"Şöyle bir bak dünyaya, insanın dünyayla meselesi çözülmüş gibi görünüyor mu sana? Batı'nın hümanizmi hakikaten mutluluk getirdi mi insanlığa?"

"Gerçeğin mutluluk getirmesi gerektiğini kim söyledi ki? Hümanizmin temel meselesi, insanı özgür kılmaktır, gerisi kişinin kendi meselesidir."

"Şuursuzluk da özgürlüğü getirebilir. En mühim değer özgürlükse, en makbul insanlar da delilerdir o zaman."

"Deliler kendilerini özgür hisseder mi bilemiyorum," dedim. "Ama en büyük ruh hastalarının adalet duygusu aşırı gelişmiş olanlardan çıktığını biliyorum. Adaleti, kıymeti kendinden menkul, hastalıklı bir haklılık duygusuyla karıştırır, o 'yüksek ideallerini' gerçekleştirmek için her yolu mubah görürler."

Herhalde kendimi biraz fazla kaptırmıştım ki, Nurettin gülümseyerek dizime vurdu hafifçe. "Rahat ol, kardeşim. Şunun şurasında muhabbet ediyoruz işte."

"Doğru söylüyorsun," diye gülümsemesine karşılık verdim. "Kusura bakma."

"Heeey," diye seslendi biri o ara merdivenlerin alt tarafından. Baktım Saffet, bir haftalık sakallarını, prototipik İslamcı imgesine uygun biçimde çember şeklinde tıraş etmişti. Konjonktüre uygun olarak devrimci, ülkücü, sivil polis ya da

yuppie kılıklarına bürünmek gibi şaklabanlıklar yapardı ara sıra. Elinde ayranı ve sosisli sandviçiyle yanımıza zıpladı. "Eee nasılsınız muhteremler?"

"İyi iyi," dedim. "Çalışmaya geliyor musun akşam?"

"Çalışma iptal oldu," deyip iştahla sosislisini ısırdı Saffet. "Haberin yok mu?"

"Nasıl yani? Üç gün sonra oyuna çıkıyoruz..."

"O da yanlış," diye başını iki yana salladı. "Oyun da iptal oldu. Sinema salonunu mühürlemişler yine."

"E ne yapacağız peki?"

"Hiç," diye omuz silkti Saffet. "Gürkan oyunu sahneleyebileceğimiz alternatif salonlar arıyormuş. Bir yer bulurlarsa arayıp haber vereceklermiş."

Ne yalan söyleyeyim çok da üzülmemiştim o berbat oyunu sahneleyemeyeceğimize. Öte yandan akşam Abdül'ü görmeyi istemekteydim. Hem, Nergis'le aralarında ne yaşanmış olursa olsun artık sona erdiği konusunda bir mutabakata varmak hem de bir haftadan kısa bir süre kalmış katli konusunda kendisini uyarmak için. Şimdi başka bir yol bulmam gerekecekti. Telefon numarası yoktu bende ama Fulya'yı arayıp alabilirdim. O an için acelesi yoktu ama, akşama bırakabilirdim bu işi.

Nergis'in dersleri bittikten sonra birlikte Rumelihisarı'na indik. Ali Baba Kahvesi'nde muhabbet, hemen yakınlardaki bir lokantada yemek yiyip, ardından deniz kıyısında ikişer bira içtikten sonra yuvamıza döndük. Televizyonda, bir denizcinin hayaleti ile gözüpek bir kadının ilişkisinin anlatıldığı çok eski tarihli bir filmi izlerken Nergis uzandığı kanepede uyuyakaldı. Film henüz bitmişti ki telefon çaldı. Nergis uyanmasın diye derhal yerimden fırlayıp açtım zımbırtıyı.

"Rahatsız etmedim umarım," dedi karşı taraftaki ses.

"Abdül," dedim. "Yaşıyorsun demek. Ben de seni arayacaktım."

"Kalp kalbe karşıdır, malum," dedi keyifli bir sesle. "Neler yapıyorsunuz bakalım çifte kumrular?"

"Gayet iyiyiz. Seni sormalı."

"Siz iyiyseniz ben de iyiyim. Aranızdaki problemleri çözmenize yardımcı olduğum için de ayrıca mutluyum."

"Sorma, sen olmasan ne yapardık bilemiyorum."

"Teşekküre gerek yok, ne de olsa hayattaki vazifem bu benim."

"Cidden mi? Ben, kedi yavrularını boğmak zannediyordum."

Bir kahkaha attı. "Ben sadece basit bir katalizörüm, dostum. İlişkilere girer, onları dönüştürür, kendim değişmeden yoluma devam ederim."

"Sen suça eğilimli bir megalomansın Abdül," dedim. "Bundan sonra benden ve Nergis'ten uzak durmanı istiyorum."

"Kuzunun kurttan korkmasında şaşılacak bir şey yoktur ey oğul; şaşılası olan, kuzunun o kurda sevdalı olmasıdır."

"Bak," dedim. "İnsanlık vazifesi icabı, sana bir uyarıda bulunmam gerekiyor. Bir süre ortalıktan kaybol. Mümkünse ebediyen."

"Tehdidi hiç yakıştıramadım sana Aziz. İkimiz de biliyoruz ki, bu sen değilsin."

"Bunun benimle bir ilgisi yok. Seni yakacaklar, anlıyor musun beni? Hıdır, Esat Bey ya da bir başkası... Nasıl bildiğimi sorma, güven bana. Git buradan."

"Gidiyorum zaten," dedi sakin bir sesle. "Hafta sonu Ankara'da olacağım ama döndüğümde ilk iş seninle görüşmek istiyorum. Şu an Nergis'le aranız iyi olabilir ama bunun sonsuza kadar sürmeyeceğini biliyorsun, açıklanması gereken bazı mevzular var."

"Hafta sonu..." Kafamdan hızlı bir hesap yaptım; ayın 5'i bir sonraki salıya denk geliyordu. "Hayır, bu yetmez. Hiç değilse, çarşambaya kadar evinde bulunmaman gerekiyor. Döndüğünde konuşabiliriz."

"Arayacağım seni," diyerek kapattı telefonu.

"Kimmiş?" diye sordu Nergis uykulu bir sesle.

"Abdül."

"Ne istiyormuş?"

"Bazı konuları açıklığa kavuşturmak," dedim abartılı bir tavırla. "Allah'ın manyağı işte."

"Ne zaman? Nasıl?"

"Ne bileyim?" diye omuz silktim. "Ankara'ya gidecekmiş, dönünce arayacakmış falan..." Yanına gidip, sarıldım. "Haydi yatalım artık."

Yattığı yerden doğrulup, elem dolu bakışlarını yüzüme çevirdi. "Aziz," diyerek ellerimi tuttu. "Seni her zaman seveceğim."

Gözlerim dolmuş, boğazım düğümlenmişti. Senin için bir temenni, diye düşündüm, benim içinse bir yemin.

12. Aneurysm

Çocuk büyümüş, rüya sona ermişti ve bunu bir tek ben biliyordum. Bir haftaya kalmadan, dünyaya metelik vermeyen genç adam ve kadınlar, haytalık yıllarının yekûnunu çekecek, bir kuşak topluca orta yaşa adım atacaktı. Gitgide daha alt perdeden çınlayan kahkahalarında hep bir burukluk işitilecek, hayal arkadaşları tekaüde ayrılıp, gün geçtikçe silikleşen hayaletlere dönüşecekti. Kariyer günleri, rock konserlerinden daha popüler hale gelecek; nice müzisyen, şair, yazar, yönetmen ve anarşist adayının hayallerini, büyük şirketlerin stajyerlik pozisyonu süsleyecekti. Beşli akorların, eksik minör notaları intikamını en acı şekilde alacaktı. Bukowski'ler tükenecek, Edward de Bono'lara başlayacaktı yolculuk. Bir sonraki gün, yani 5 Nisan 1994 tarihinde Kurt Cobain, Seattle'daki evinde bir Remington'la beynini dağıtmak suretiyle X Kuşağı'nı da resmen tarihe gömecekti. Şu an için bunu bilen tek kişi bendim, yetmiş iki saat içinde bütün dünya öğrenecekti.

Kurt için yapabileceğim bir şey yoktu ama Abdül'ü benzer bir akıbetten kurtarabilirdim. Kader benim bildiğim şekliyle tecelli edecek idiyse, ertesi günü ecelle mühim bir randevusu vardı. Hafta sonu ondan bir ses çıkmamış, benim telefonlarım da yanıtsız kalmıştı. Ankara'da kalışını uzatmış olabileceği

gibi, sırf keyfi istemediğinden benimle konuşmuyor da olabilirdi. Yahut belki de, cesedi ayın 5'inde bulunduğu için, polis aynı gün öldürüldüğünü varsaymıştı ve aslında eleman çoktan cavlağı çekmişti. Saatler ilerledikçe, bu, gözüme daha güçlü bir ihtimal gibi görünmeye başlamıştı. Nergis'le akşam yemeğimizi yedikten sonra Yeldeğirmeni'ne bir baskın ziyarette bulunmaya karar vermiştim ki telefon çaldı. Arayan Allah'ın belasının ta kendisiydi.

"Abdül," dedim telaşla. "Döndün mü yoksa?"

"Hayır, Ankara'da otogardayım şu an, otobüs bekliyorum."

"Evine git," dedim. "Yarın akşam gelirsin."

"Mümkün değil," diye yanıtladı. "Yarın oyuna çıkıyoruz, haberin yok mu?"

"Ne saçmalıyorsun sen? Oyun, festival falan hepsi iptal..."

"Festival iptal edildi ama başka bir yerde oynayacağız; Fulya arayıp söyledi bu akşam."

"Nasıl yani? Nerede?"

"Tam bilemiyorum, Okmeydanı'nda bir yerlerde bir sahne ayarlamış Gürkan. Dekorları palas pandıras toparlamışlar. Sabah yedide bizi Beşiktaş motor iskelesinin önünden minibüsle alacaklarmış."

"Niye karga bokunu yemeden buluşuyoruz, anlayamadım?"

"Çünkü oyun saat dokuzda. Dekorların kurulması, ışıkların ayarlanması falan, ancak işte..."

Sabahın dokuzunda oyuna çıkacağımız mekânın neresi olduğunu çok merak ediyordum doğrusu ama o an için düşünmem gereken daha önemli mevzular vardı. "Boş ver oyunu

falan," dedim. "Sinan senin rolünü ezbere biliyor zaten. Lütfen İstanbul'a gelme."

"Şu hayatta seninle sahneye çıkma fırsatını öldürseler kaçıramam dostum," dedi Abdül. "Hem oyundan sonra da biraz laflarız. Sana anlatmam gereken önemli şeyler var."

Bir şeyler söylemeye yeltendim ama tak diye kapattı telefonu. Saat ona gelmekteydi; hızlıca bir hesap yaptım, Ankara-İstanbul arası otobüs yolculuğu en az altı saat sürerdi, Abdül'ün yedide Beşiktaş'ta olacağı düşünülürse, evinde geçirecek fazla zamanı kalmıyordu. Acaba katil sabahın beşinde faaliyete geçer miydi? Ayrıca hakikaten bir katil var mıydı? Bütün bunlar kendi kendime uydurduğum bir zırvalıktan ibaret olmasındı? Nergis'in dediği gibi, kötü, çok kötü bir kâbus görmüş olmam çok daha akla yakın değil miydi? Yoksa kader, işte böyle küçük numaralarla ve şüphe kırıntılarıyla mı hepimizi elinde oyuncak ediyordu?

"Abdül müydü arayan?" diye sordu Nergis.

Başımla onayladım. Derken telefon bir kez daha çaldı; Fulya ertesi günkü oyunu haber vermek için arıyordu. O da oyunun nerede sahneleneceğini tam olarak bilemiyordu, belli ki her şey çok çabuk gelişmişti. Sabahki randevuya kesinlikle gecikmemem konusunda beni sıkı sıkıya uyardıktan sonra iyi geceler dileyip kapattı telefonu.

Nergis konuştuklarımıza kulak kabartmış olmalı ki, "Sabahın köründe mi oynayacaksınız oyunu?" diye sordu.

"Öyleymiş," dedim. "Gürkan ayarlamış sahneyi. Herhalde kendimiz söyleyip kendimiz dinleyeceğiz."

"Abdül ne istiyormuş?"

"Bilmiyorum," diye omuz silktim. "İstanbul'a doğru yola çıkıyormuş. Bir de oyundan sonra konuşmak istiyormuş benimle; 'çok önemli' bir şeyler anlatacakmış."

"Ben gelmesem kusuruma bakmazsın, değil mi?" deyip gerindi Nergis. "Sabahtan ekonomi sınavım var. Hatta okula biraz erken gidip, çalışmayı düşünüyorum."

"Tabii ki, bakmam," diyerek öptüm onu. "Hatta o rezilliği görmemeni tercih ederim."

O gece erkenden yattık ama benim gözüme doğru dürüst uyku girmedi. Büyük gün gelip çatmıştı. Bir yandan içimde büyük bir huzursuzluk vardı, diğer yandan bütün bu çılgınlığın sonuna geldiğimizi düşünerek teselli bulmaya çalışıyordum. Saat altıya gelirken, kurduğum saat çalmadan yataktan fırladım. Nergis yanımda yoktu; benden bile önce kalkıp okula gitmiş olmalıydı. Ne de olsa, çalışkan, sorumluluk sahibi bir insandı; bana benzemiyordu. Hızla mideye bir şeyler indirip evden çıktım. İstikamet Beşiktaş.

Saat yedi olmadan oraya varmama rağmen, motor iskelesinin hemen karşısındaki taksi duraklarının önünde, şoför koltuğunda Gürkan'ın oturmakta olduğu beyaz bir panelvanı, beni beklerken buldum. Oyuncu arkadaşlarım, el kol sallayarak, acele etmemi işaret edip duruyorlardı. Koşa koşa yanlarına gidip aracın içine göz attım. "Abdül nerede?"

"Atla atla," dedi Gürkan.

"Bülent'le Tülay önceden gittiler. Abdül de doğrudan oraya gelecek," dedi Fulya.

"Abdül'ü aramam gerekiyor," dedim, civarda telefon kulübesi var mı yok mu diye etrafa bakınırken.

"Yahu merak etme," dedi Fulya. "Ben konuştum demin onunla; Bolu Dağı'nda sorun varmış o yüzden uzamış yolu. Aradığımda evine yeni varmıştı. Eşyalarını bırakıp gelecek hemen."

Yüreğim gümbür gümbür çarpmaya başlamıştı. "Ne zaman konuştun?" diye sordum.

"Seni beklerken. On dakika bile olmadı," dedi Fulya elini uzatarak. "Haydi atla."

Bir elimden Fulya, diğerinden Sinan tutup panelvana çekiverdiler beni. Arka tarafa yığılı ışıklandırma cihazları ve dekorun arasına sıkışmış, diğerlerinin yanında yerini almış oldum böylece. Saffet de ortalıkta görünmüyordu ama zaten oyunda bir rolü bulunmadığından, zatıâlilerinin o saatte kalkma zahmetine girmediğini tahmin etmek güç değildi. Kapı kapandığı anda da Gürkan acımadan kökledi gazı. Biri alelacele elime oyun tekstini tutuşturup, hızla tekrar gözden geçirmemi söyledi. "Ezberim tamam," deyip kağıtları bir kenara fırlattım. "Nereye gittiğimizi sorabilir miyim?"

Bu kadar basit bir soruyu yanıtlamak için gerekenden epey uzun bir esin ardından, "Darülaceze'ye," dedi Gürkan.

"Darülaceze mi? Hani şu kimsesiz, yaşlı ve hasta insanların bakıldığı yer..."

"Beğenemedin mi?" diye çıkıştı Gürkan asabiyetle. "Gayet güzel bir sahneleri var."

Selda uzanıp omuzunu tuttu Gürkan'ın. "Bence harika bir fikir Gürkan. O zavallı insanların hayatına sanatın güzelliklerini taşıyacağımız için çok heyecanlıyım."

"Tamam," dedim. "Yaşlıların, güne bize kıyasla daha erken başladığını biliyorum ama... Saat dokuzda gösteri! El insaf!"

"Öğleden sonra piknik programları varmış," dedi Fulya. "Bize ancak bu saati ayırabiliyorlarmış."

Yarım saat sonra tarihî binaya giriş yapmış, aracımızı park etmiştik. Müdür Bey bizi büyük bir nezaketle karşılayıp gösteri mekânına kadar refakat etti. Gürkan'ın "sahne" dediği yer, anladığım kadarıyla, orada kalan yaşlıların, çekirdek çitleyip televizyon izleyerek zaman öldürmek için bir araya geldikleri genişçe bir salondan ibaretti. Ortada oyuncuların çıkıp gösteri yapacağı bir platform falan yoktu yani; sadece performans alanıyla seyircilerin oturacağı yeri birbirinden ayırmak üzere bir perde çekilmişti. Erkekler derhal panelvandaki dekorları, ışık cihazlarını ve gerekli diğer ıvır zıvırı taşıma, yerleştirme işine giriştiler. Benim umurumda bile değildi. Kapıda dikilmiş, yolu gözlüyor ve bir yandan da sinirli sinirli kaşınıyordum. Halimdeki tuhaflığı fark etmiş olacak ki Fulya yanıma gelip, "Hey," dedi. "İyi misin sen?"

"Sana bir şey sormam gerekiyor Fulya," dedim. "Ama lütfen kişisel algılama."

Yüzünde bir anlığına beliren şaşkınlık ifadesini profesyonelce bir gülümsemeyle bastırıverdi. "Tamam, algılamam. Nedir?"

"Sen bana biraz âşık mısın?"

"Efendim?"

"Bana biraz âşık mısın diye soruyorum. Yani şöyle azıcık da olabilir... Belki, etkilenme gibi bir şeyler..."

"Aziz, hasta falan mısın sen?" diyerek ateşimi ölçmek üzere elini alnıma koydu. "Ne diyorsun, Allah'ını seversen?"

Bileklerini sıkı sıkı tuttum. "Abdül'ün hayatı buna bağlı!"

"Tövbe estağfurullah," diye gülerek ekibin yanına geri döndü Fulya. Haklı olarak hiçbir şey ifade etmemişti söylediklerim ona.

Bir saat daha bahçede sigara üstüne sigara yakıp volta attım. Tam korktuğum şekilde, Abdül ortalıkta yoktu ancak gruptakiler bu durumu pek de umursuyor gibi görünmemekteydi. Nitekim, Sinan gelip hazırlanmamı söyledi, on dakika içinde perde diyecektik. Yapacak bir şey yoktu. Oyun yarım saat kadar sürüyordu. Bittiğinde hâlâ Abdül'den bir ses çıkmamışsa doğruca Yeldeğirmeni'ne gidecektim.

İçeri geçip, makyajımı yapması için kendimi Tülay'ın ellerine teslim ettim. Hafifçe fondötenlediği suratımı beyaza, gözlerimin çevresini siyaha ve dudaklarımı da kırmızıya boyadı. Kukuletalı, siyah cübbeyi sırtıma geçirip, orağımı elime alınca, olmuştum işte sana ortalama bir Azrail. Yerde bulduğum bir oyun metnine bakıp ezberimi gözden geçirmekteyken Bülent yanıma geldi. "Bir fikrim var," dedi. "Sahneye diğer taraftan gireceksin?"

"Anlayamadım," dedim.

"Kapitalist sahnede, ölüm döşeğinde olacak; herkesin baktığı yönde; sen ise Azrail olarak salonun arka kapısından giriş yapacaksın. İlk repliğini söyledikten sonra seyircilerin arasından geçip sahneye çıkacaksın. Güçlü bir sürpriz etkisi yaratacağını düşünüyorum."

Fena fikir değildi hakikaten. Bahçeye çıkıp, bir yarım daire çizerek binaya girdim ve salonun kapısını gözlemeye başladım. Selda'nın mühendis sevgilisi eşikte belirdi, konumumu almam için beni o tarafa çağırdı. Bulunduğum yerden, arkaları bana dönük bir şekilde oturan seyircileri görebiliyordum. Epeyi doluydu salon. Tülay çıkıp oyunun başlamak üzere olduğunu bildirince mırıltılar kesildi, perde açıldı ve sahne ışığı yandı. Sinan, nam-ı diğer Kapitalist, güya koluna serum takılı bir halde hasta yatağında yatmış, inliyordu. Bir süre bekleyip, onun yeterince acı çektiğine ikna olduktan sonra kapıyı

ardına kadar açıp antremi yaptım ve en korkutucu sesimle repliğimi söyledim: "Canınızı almaya geldim!" Spot ışık üstümde patlayıverdi. "Hazır mısınız?"

Bu görkemli giriş üzerine, haliyle herkesin bakışları bana döndü. Başlangıçta, bir mana taşımayan, donuk bakışlardı bunlar. Derken hemen en yakınımdaki sandalyede oturan hanımefendinin, iki cihan harbi görmüş gözleri benimkilerle buluştu. Çenesi kasılmıştı ve sıska bedeni yaprak gibi titriyordu. Kucağında taşıdığı idrar torbasının, ağır ağır dolmaya başladığı dikkatimi çekti. Birkaç saniyelik sessizlik, seyircilerden birinin narasıyla bozuldu: "Eşhedü en la ilahe illallaaaah..."

Gerisi, çorap söküğü gibi geldi. Birileri sandalyelerini devirerek ayağa kalktı. Kelime-i şehadetler, dehşet dolu haykırış ve imdat çığlıklarına dönüşürken, seyirci kitlemiz, romatizmalı bacaklarından beklenmeyecek bir kuvvetle ve birbirlerini ezmek suretiyle benden kaçmaya çalışmaktaydı. Bülent'in sistem eleştirisi gördüğü yerde, hayatlarının sonuna yaklaşmış bu zavallıcıklar, kendi ecellerini görmüştü. Doktor, hastabakıcı ve hemşire tayfasıyla birlikte, bizim grup elemanları da milleti yatıştırmaya gayret göstermekteydi. Görebildiğim kadarıyla, sadece Sinan müthiş bir dramatik sadakat ve "gösteri sürmeli" düsturuyla sahnedeki yatağında kıvranıyor ve acı yüklü nidalarıyla, boş yere diğerlerinin sesini bastırmaya çalışıyordu. Az önce idrar torbasını dolduran hanımefendi, herhalde diğerleri kadar yüksek bir tahliye performansı gösteremeyeceğini düşündüğünden, ayaklarıma kapanmış merhamet dilenmekteydi. Ona doğru eğilip sakin olmasını söyleyecektim ki, pantolonumun paçasını yukarı çektiği gibi, takma dişlerini acımasızca bacağıma geçirdi. Boğazımdan kopan feryat, yaşlı, hasta ve bakıma muhtaç vatandaşlarımızda, kim bilir, belki Azrail'in de mağlup edilebileceği şeklinde bir umut yaratmış olmalı ki, bir

diğer teyze elimdeki orağı kaptığı gibi kafamda parçaladı. Yarım asır kadar önce, ülkemize güreş dalında birkaç olimpiyat madalyası kazandırdığını tahmin ettiğim gümüşi saçlı ve iri, çok iri, bir beyefendi üstüme çullanıp beni yerle yeksan etti. Herif, kataraktlı gözlerinde intikam ateşi, beni kafakola almış boğazımı sıkarken, biri oramı buramı ısırıyor, bir diğeri protez bacağını yerinden çıkartmış kafama kafama indiriyordu.

Kırk gün içinde ikinci kez ruhumu teslim etmeme ramak kala, boğazımdaki mengene gevşedi ve derin bir soluk alabildim. İmdadıma koşan birkaç hastabakıcı beni, gözü dönmüş moruklar sürüsünün elinden güç bela kurtarmayı başarmıştı. Bahçeye çıkınca, ekipten birkaç kişinin daha kendini dışarı atmış, ne yapacağını bilmez bir halde beklediğini gördüm. "Abdül?" diye sordum Fulya'yı kollarından sarsarak.

"Gelmedi," dedi Fulya. "İçeride kıyamet kopuyor... Polisi aramalı mıyız sence?"

Koşarak onların yanından ayrılıp binanın dış kapısına çıktım ve gördüğüm ilk taksinin önüne attım kendimi. Araç acı bir frenle durunca, derhal şoförün yanındaki koltuğa geçip, "Yeldeğirmeni'ne gidiyoruz," dedim. Taksici, protesto nevinden bir şeyler mırıldanmaktaydı. Kukuletamı kafama geçirip, bembeyaz suratım, kapkara gözlerim ve kan rengi ağzımla ona döndüm: "Hemen." Pek tekin bir müşteri olmadığıma kanaat getirmiş olacak ki, sesini kesip, emrimi uygulamak üzere gaza bastı.

Köprü girişinde, her zamanki gibi, trafik feci bir haldeydi. Sinirli bir şekilde dudaklarımı ısırıyor, tırnaklarımı kemiriyordum. İçimde uğursuz his vardı ve zaman aleyhime işlemekteydi. Abdül'ün evine vardığımda saat on buçuğu geçmekteydi. En üstteki zile basıp bekledim. Karşılık gelmeyince, bütün zillere birden yüklendim ve biri dış kapının otomatiğine bastı. Merdivenleri ikişer üçer çıkarak en üst kata tırmandım. Sadece

fiziksel efor değil az sonra karşılaşacağım manzaranın da verdiği korkuyla soluk soluğa bir halde usulca iteledim dairenin kapısını. "Abdül?"

İçeri doğru birkaç adım atıp çevreme bakındım. Sıra dışı bir durum göze çarpmıyordu. Oturma odasına girdim. Gayriihtiyari, pencerenin önündeki sehpanın üstünde duran akvaryumu kontrol etme ihtiyacı hissettim; melun sürüngen yerli yerindeydi. Derken, sehpanın iki yanındaki koltuklardan birinin yanında, yerde duran bir nesne dikkatimi çekti. Ağzı yırtılmış, yarım litrelik bir süt kutusu! Aynı anda tuvaletin kapısının açıldığını işitince, arkamı döndüm ve Hıdır'la göz göze geldim.

Şak diye çekti belindeki tabancayı polis eskisi. Ensemden aşağı inen soğukluk hissiyle tüylerim diken diken olmuş, sanki dilim tutulmuştu. Bana doğru bir iki adım attı. "Kimsin ulan sen?" Titreyen ellerimle kukuletamı indirdim. Bir kahkaha attı. "Sen miydin ulan? Bu ne kılık? Travesti falan mısın yoksa?" Korkutucu olması gereken Azrail kostümümün onun üzerinde böyle bir etki yaratması hafiften gururumu incitmiş idiyse de, tabancasını yerine yerleştirdiğini görmek bir nebze içimi rahatlamıştı. "Otur hele," diyerek omuzumdan ittirdi, koltuğa çöktüm. Kendisi de karşıma geçip, sütünü ziftlenmeye başladı. "Ne arıyorsun bakalım burada?"

İçimden herifi terslemek geliyordu ama mevcut koşullarda bu pek mantıklı bir davranış olmayacaktı. "Bugün oyunumuz vardı... yani, birlikte sahneye çıkacaktık. Gelmeyince merak ettim," dedim. "Ne de olsa arkadaşım sayılır."

"Vayyy! Oyunlarla yaşayanlar," dedi Hıdır keyifle. "Ben de sanata çok düşkünümdür, biliyor musun?"

"Tahmin ederim," diye yanıtladım. "Cinayetin, güzel sanatların bir dalı olduğunu iddia edenler vardır." Laf ağzımdan çıktığı anda da, dilimi eşek arısı soksun, diye düşündüm.

"Bilip bilmeden insanları aşağılama, tamam mı?" şeklinde hiç beklemedim bir alınganlık göstermekle kalmayıp, daha da acayip bir şekilde devam etti: "17 yaşına kadar bale yaptım ben."

Midemden kopup gelen kahkahayı burnumda boğdum. Sanırım sinirlerimin çok gergin olmasının da etkisi vardı bunda, yoksa dünyada göze alamazdım böyle bir saygısızlığı. "Pardon..."

"Yaa, ne sandın?" dedi Hıdır. "Yetiştirme yurdunda büyüdüm ben. Oradaki çocukların çoğu büyüyüp polis olma hayali kurarlar. Emniyet bizden çok adam almıştır. Teşkilata da almıştır, içeri de..." Tabancasını çıkarıp sehpanın üstüne koydu, iyice arkasına yaslandı. Bunu, daha rahat oturmak için mi yoksa densizce bir yorumumun baştan önüne geçmek için mi yapmıştı kestiremiyordum. "Kimse bilmez ama başı sıkıştığında yetiştirme yurdunun kapısını çalan bir kurum daha vardır: Devlet Opera ve Balesi."

Hafifçe boğazımı temizledim. "Başı sıkışmak derken?"

"Anlasana, yeğenim, balet bulamıyorlar. Bir sürü aile, kızları balerin olsun istiyor ama oğlunu balet yapmak isteyeni ara ki, bulasın. O durumda da, çaresiz, geliyorlar yurda, kabiliyetli çocukları bulup konservatuvara alıyorlar."

"Konservatuvara mı gittin yani sen?" diye sordum sahtekârca bir ilgiyle. Aslında enteresandı anlattıkları ama itiraf etmeliyim ki, ben daha çok onun suyuna gitme motivasyonuyla konuşmaktaydım.

"Beş yıl," dedi Hıdır apaçık bir efkârla. "Hem de ne gitmek! Türkiye'nin gördüğü en yetenekli balettim; devam etmiş olsam, kralına beş çekerdim bugün. Bir Fındıkkıran oynardım,

görsen aklın uçardı! Ey gidi günler. Serenat Hanım diye bir hocamız vardı, öldüyse nur içinde yatsın, beni küçük Nureyev'im diye severdi."

"Fındıkkıran diyorsun?" dedim.

"Romeo ve Juliet, Kuğu Gölü, Uyuyan Güzel, Külkedisi... Neler neler..."

Hayat hakikaten çok tuhaftı. İster istemez içine çekmişti anlattığı hikâye beni. "Yanlış anlamazsan, bir şey soracağım," dedim. "Belli ki... ö-hm... içine bale ateşi düşmüş. Ne oldu da bıraktın sanatı?"

"Kader," diye içini çekti acıyla Hıdır. "Bir gün sınıfta dönüşlerime çalışırken belime bir ağrı saplandı, yere yığıldım. Hastaneye götürdüler hemen. Bel fıtığı olmuşum. Doktor dedi, bale hayatın bitti, haydi uğurlar olsun. Sonra da işte..."

Bir süre sessiz kaldık. "Durum bu, diyorsun," diye tamamladım cümlesini.

"Şükürler olsun yine de," dedi Hıdır tevekkül içinde. "Aç değiliz, açıkta değiliz."

"Anlıyorum, çok yazık olmuş tabii de," dedim, "epeyi ciddi bir kariyer değişikliği olmuş seninki de?"

"Nesi varmış?" diye çıkıştı. "Balet olamayacağımı anlayınca polis okuluna girdim ben de. Ayıp mı yani? Mühim olan işini iyi yapmak. Memleketin problemi bu zaten. Muslukçuysan da, tetikçiysen de, en iyisi olacaksın!"

Milli kalkınma projesi içinde tetikçiliğin yerini tam kavrayamamakla birlikte, itiraz etmedim. Neden söz ettiğini iyi bilen insanların özgüveni okunuyordu her halinden. "Peki ne olacak şimdi?" diye sordum korka korka.

Hıdır süt kutusunu kafasına dikip lıkır lıkır içtikten sonra yere bırakıp elinin tersiyle bıyıklarını sildi. "Orası, manyak arkadaşına bağlı."

"İşin içinde benim olmadığımı nihayet anladığınıza sevindim," dedim.

"Nurgül Hanım öyle düşünüyor ama ben hâlâ pek emin değilim," diye yanıtladı sehpanın üstünden tabancasını alırken. "Çok da mühim değil zaten. İster tek başına olsun, ister ikiniz birlikte, bu iş son bulacak artık."

"Nurgül Hanım seçimleri kazandı mı?" diye sordum.

"Yok, kazanamadı," dedikten sonra bir anda toparlanıp dik dik baktı suratıma. "Ayrıca orası seni alakadar etmez." Ayağa kalkıp tabancasını beline sıkıştırdı, ceketinin cebinden çıkarttığı sarı bir zarfı yılanlı akvaryumun içine attı. "Bunun içinde beş bin dolar var. Söyle arkadaşına, görüp görebileceği bundan ibarettir. O da hanımefendinin cömertliğinden. Bana kalsa... neyse işte, bir daha, Nurgül Hanım'a ya da kocasına bulaşacak olursa..." Sözün burasında durup bir süre düşündü. "...sonunuz Büyücü Rothbart'tan fena olur! Anladın mı?"

"Kuğu Gölü," dedim.

"Aferin," deyip kapıya doğru yürüdü.

"Hıdır Bey," diye seslendim arkasından. "İçeri nasıl girdin acaba?"

"Kapı açıktı," dedi omzunu silkerek. Ardından da gerçek bir balet gibi fiyakalı bir reverans yaptı. "Hıdır gider!"

Herifçioğlu çekip gidince derin bir soluk aldım. Bir gün içinde kefeni ikinci kez yırtmak mutluluk vericiydi. Toplum hayatında sanat eğitiminin ne denli önem taşıdığını düşünmeden de edemiyordum. Bak, hırsızın, uğursuzun bile kültürlüsü

farklı oluyordu. İnsanı hayat denen bu tuhaf yolculukta nelerin beklediğini tahmin etmek mümkün değildi. Bir an baletken, kaderin küçük bir cilvesiyle bir katile dönüşüveriyordunuz. Örgün eğitimde güzel sanatları yaygınlaştırdığımız takdirde, bizim de, kimi ecnebi romanlarında gördüğümüz türden sofistike canilere kavuşmamız işten değildi.

Öte yandan, eninde sonunda Hıdır'ın bir tetikçi olduğu düşünüldüğünde, bundan sonra Abdül manyağının şantaj işinin peşini bırakması için gereken her tür önlemi almalıydım. Sahi, o neredeydi acaba? Belki de, oyuna gelmek için evden çıkmış, henüz geri dönmemişti. Pek sanmıyordum açıkçası; vaktinde yetişemeyeceğini anlayınca gitmekten vazgeçmiş olması onun mizacına daha uygundu. Hıdır'ı fark edip, sıvışmış da olabilirdi. Her ne cehennemde ise, kehanete göre tam bugün, burada bıçaklanarak öldürülmüş olacağına göre o an için endişeye mahal bulunmuyordu. Hakikaten öyle miydi peki? Tuhaf bir önseziyle oturduğum yerden kalktım. Ağır ağır evi dolaşmaya başladım. Mutfakta kimse yoktu, hemen bitişiğindeki küçük odada da. Derken oturma odasının diğer yanındaki kapalı kapı dikkatimi çekti. O tarafa yöneldim. Kapıyı açıp usulca süzüldüm içeri. Oldukça karanlık odanın tam ortasında çift kişilik bir yatak vardı. Komodin, şifonyer, gardırop, ortalığa saçılmış giysiler... Bir yatak odasında bulunmasını bekleyeceğiniz türden eşya ve mobilyalar.

Elektrik düğmesini bulamayınca, perdeleri açmak üzere pencereye doğru yürüdüm. Perdeleri çektiğim anda da, yatakla pencere arasındaki boşlukta küçük bir kan gölünün ortasında, yüz üstü yatan bedeni gördüm. Boğazımdan korkulu bir hırıltı yükseldi. Onca çabalamama rağmen kaderde olan gerçekleşmiş, Abdül'ü kurtarmayı başaramamıştım. İlk düşüncem, Hıdır'ın benim de işimi bitirmek üzere geri döndüğü oldu. Beni

öldürmek niyetinde idiyse, neden öyle uzun uzun muhabbete girip, bir ton rol kestiğini doğru düzgün tartacak halde değildim. Belki bağırıp çağırmamdan ya da silah sesi duyulmasından çekinmiş, beni bir köşede savunmasız yakalayıp, Abdül'e yaptığı gibi sessizce gebertmeyi tercih etmişti. Panikle odadan çıkıp evi kontrol ettim. Boş olduğundan emin olunca dış kapıyı kapatıp sürgüledim.

Derin derin nefes alıp aklımı toplamaya çalıştım. Birilerini aramalıydım herhalde. Polis, ambulans... Olanları nasıl açıklayacaktım peki? Cinayetin üstüme kalması bile gayet mümkündü. Belki de yapılacak en mantıklı hareket, derhal oradan kaçıp gitmekti. Fakat orada bulunuşumun bir nedeni olduğunu düşünmekten alamıyordum kendimi. İskender Doğan, kanı takip etmemi söylemişti, bir şekilde başarmıştım bunu. Ancak Abdül ölmüştü işte. Cinayeti engelleyememiştim, acaba misyonum katili bulmak mıydı? Hıdır? Gayet muhtemel görünmekle birlikte tam da emin olamıyordum. Belki aynen söylediği gibi, Abdül'le konuşmak için gelmiş, içerideki odalara doğru düzgün bakmadan beklemeye geçmişti. Ayrıca, neden gitmeden bir tomar para bıraksındı ki? O anda bir şimşek çaktı kafamda! Belki de ölmemişti Abdül? Belki onu hastaneye yetiştirebilirdim ya da ne bileyim ölmeden önce katilinin ismini ağzından alabilirdim.

Kalbim gümbür gümbür çarpıyor, başım dönüyordu. Sendeleye sendeleye geri döndüm yerde yatan bedenin yanına. Eğilip, onu omuzlarından sarstım. "Abdül... Abdül... Beni duyuyor musun? Bir şeyler söyle, dostum. Haydi, konuş ne olursun? Kim yaptı bunu sana? Kim?"

Bedeni kendime doğru çevirdim... ve kalakaldım. Yerde yatan ceset Abdül'e ait değildi. Boğaziçi Üniversitesi'nde çıkan yangında ölmeden önce en son aynaya baktığımda gördüğüm

yüzdü bu. Göğsünde bir bıçak, fal taşı gibi açık gözlerini lanetli bir aynanın öte yanından benimkilere diken, ta kendimdim! Yirmi yıl sonraki halim. Elim ayağım boşalmış, o güne kadar tatmadığım bir dehşet duygusuyla felç olmuştum. Derken, cesedin kımıldadığını gördüm. Önce suratında buz gibi bir gülümseme belirdi, ardından göğsündeki bıçağı sıkıca tuttu ve çekip çıkarttı. Ucunu bana doğru çevirip beni ensemden kavradığı gibi kendine doğru çekti. Bıçak çatırdayarak kemiklerimin arasından geçip kalbime gömülürken kulağıma fısıldadığını işittim: "Sen!"

13. Come As You Are

Kendime geldiğimde gayriihtiyari göğsümü yokladım. Bıçaklanma olayına dair herhangi bir iz olmamakla birlikte düpedüz bir hastane odasında yatmaktaydım işte. Karşımdaki koltukta annem uyuyordu. Usulca doğrulmaya çalıştım, kafama keskin bir ağrı saplandı. Başım sargılar içindeydi, bacaklarım da öyle. "Anne!"

Annem gözlerini açıp bir süre yüzüme baktı. "Oğlum," dedi ağlamaklı bir ifadeyle gülerek. "Allah'ıma şükürler olsun!" Oturduğu yerden güçlükle kalkıp yanıma geldi, gözyaşları içinde sarıldı bana.

"Ne oldu bana?"

"Evvel Allah, hiçbir şey yavrum," dedi annem. Tabii görünüşe bakılırsa bu, açıklamadan ziyade bir temenniydi.

O sırada kapıda elinde bir sandviç ve meşrubatla durmuş, bana bakan küçük kızı gördüm. Yüreğimden beynime bir sıcaklık yayıldı, aynı anda hem ağlamaya hem gülmeye başladım. "Zeynep!" diye bağırdım. "Zeynep! Geri döndün!"

Elindekileri atıp koşarak kollarıma atıldı. "Babacığım!"

Yüreğimden tonlarca ağırlığında yük kalkıvermişti. Ait olduğum mekân ve zamanda, sevdiğim insanlarla birlikteydim.

Hastanede bulunmamın sebebi de, kendim tarafından katledilmiş olmak değil, belli ki, üniversitede geçirdiğim kazaydı. Aniden yangını hatırladım. Kızımın ellerini, kollarını kontrol ederek, "İyi misin sen?" diye sordum.

"Benim bir şeyim yok, merak etme," dedi Zeynep. "Sen kötü yaralandın ama."

"Herkes iyi mi?"

"Merak etme. Kimseye bir şey olmadı... yani senden başka."

Annem dışarı çıkmış hayata dönüşümü müjdelemek ve derhal doktoruma haber vermeleri için hemşireleri ayaklandırmakla meşguldü. Nitekim bu çabaları hızla sonuç verdi ve güler yüzlü bir doktor, iki yanında iki hemşireyle odama giriş yaptı. Hızlı bir nörolojik muayene sonrasında gülümsedi doktorum. "Geçmiş olsun, Aziz Bey. Ağır bir kafa travması geçirdiniz ancak beyninizde bir sorun görünmüyor. Ucuz atlatmışsınız."

"Ne kadar zamandır buradayım acaba?"

"Aşağı yukarı yirmi dört saattir."

"Bacaklarım?"

"Tabiri caizse, biraz paçalarınız tutuşmuş," dedi espritüel doktorum. "Birinci dereceden yanıklar, çok önemli bir şey değil. Ayrıca duman zehirlenmesi nedeniyle oksijen verdik size."

"Eksik olmayın," dedim. "Ne zaman çıkabilirim acaba?"

"İki gün daha gözlem altında tutacağız sizi, sonra taburcu olursunuz."

Kendi kendine dua üstüne dua okumakta olan annem, "Sen çık, istediğin kadar kuru fasulye pişireceğim sana," dedi ağlayarak.

Annemin sözlerinde bir mantık aramayı bırakalı uzun süre olmuştu ama yine de açıkladı doktor: "Dün yoğun bakımda uyandığınızda en sevdiğiniz yemeği sorduk, kuru fasulye dediniz."

"Öyle mi? Hiç hatırlamıyorum."

Doktor ve hemşireler yanımızdan ayrılınca Zeynep gelip elimi tuttu. "Annem de sen yoğun bakımdan çıkana kadar buradaydı. İşten çıktıktan sonra yine gelecek."

Gülümsedim. "Gösterin için üzüldüm."

"Boş versene," dedi Zeynep. "Macera oldu işte."

Kızımı kendime çekip, yanağına bir öpücük kondurdum. "Öyle," dedim. "Hem de ne macera!"

♠

Her şey normale, yani yangından önceki haline geri dönmüş görünmekteydi. Ancak bir yanım, baygınlığım esnasında yaşadığımı düşündüğüm, bir yangının külünü yeniden yakıp geçen kırk günün bütün bütüne bir rüyadan ibaret olduğunu kabul edemiyordu. O âlemde olup bitenlerin gerçekle bir ilintisini bulabilmek umuduyla pek çok araştırma yapmış, pek çok insanla konuşmuştum. Nergis, Saffet, Esat Bey ve hatta Fulya... Ağızlarını aramak için, başımdan geçenlere dair bazı ayrıntıları onlara çıtlattığımda bir anlığına yüzleri gölgeleniyor fakat belli ki, hiçbirinde gerçek bir hatıraya dair bir çağrışım yaratmıyordu. Üstelik hepsinin anlattıkları birbiriyle tutarlı görünmekteydi. Zihnimde ne kadar güçlü bir etki bırakmış olursa olsun, besbelli o kırk gün, geçirdiğim beyin sarsıntısının tetiklediği hayal gücümün tuhaf, pek tuhaf bir ürünüydü.

Abdül sık sık aklıma düşüyor, hatta rüyalarıma giriyordu. Bu bozguncu adamın ne kadarı yaşarken olduğu kişi, ne kadarı parçalanmış egomun bir yansıması merak etmekteydim.

Bir yandan da, son derece patolojik bir hal olduğunu fark etmekle birlikte, onu özlediğimi hissediyor, kendisiyle doğru düzgün vedalaşamadığımız için üzüntü duyuyordum. Bir gün Şeytan dürttü, Fulya'ya ulaşıp, Abdül'ün mezarının nerede olduğunu bilip bilmediğini sordum. Yanlış hatırlamıyorsa, Ankara Cebeci Asri Mezarlığı'nda yatmaktaydı hiç tanımadığım dostum. Böylece, aynı gece, otobüse atlayıp başkentin yolunu tuttum. Sabahın köründe mezarlığa varmış, girişteki küçük ofise yaptığım başvuru neticesinde Abdül'ün ebedi istirahatgahının tam yerini öğrenmiştim. Öteki dünyanın sessiz vatandaşları arasından kıvrılarak uzanan yolda ilerlerken karşıma çıkıverdi aradığım kabir. İsmi, soyadı, doğum ve ölüm tarihlerini görmesem bile mezar taşının en üstünde yazan cümleden bunun ona ait olduğunu anlayabilirdim: *"Aziz dost! Görmek istiyorsan, önünden çekil."* Oraya onun nezdinde kendimle yüzleşmeye gitmiştim ama o, kendine yakışır şekilde, beni yine şaşırtmayı başarmış, öte dünyadan bana seslenmekteydi. Elbet bir gün anlayacaktım bunun ne manaya geldiğini. Mezarını güzelce temizletip, suluklarını doldurttuktan sonra bir gün yeniden görüşebilmek dileğiyle veda ettim dostuma.

Gerçek ya da değil, "alternatif geçmişimde" yaşadıklarım, hayatımı önemli ölçüde değiştirmişti. Öncelikle daha bir çekidüzen vermiştim kendime. Eskisi kadar içmiyor, televizyonun karşısında vakit öldürmüyordum ve inceden Sait Faik çevirilerine bile girişmiştim. En önemlisi, Paradise Yayınevi'ni bırakıp, küçük bir reklam ajansında düzeltmenliğe başlamıştım. Memnundum işimden. Reklamcılığa yeteneğim olduğu ortaya çıkmıştı ve ara sıra yaratıcı grup toplantılarına dahi katılmaya başlamıştım.

Bir gün, ajans başkanı, senaryosuna mütevazı bir katkıda bulunduğum bir reklam filminin çekimine davet etti beni.

Bir reklam yazarlığı kariyerinin ufukta belirdiğini düşünerek memnuniyetle kabul ettim. Set ekibi harıl harıl çalışırken bir kenara çekilip işleyişi gözlemlemeye başladım. Yönetmen, yapımcı, oyuncular, ışıkçılar, kameraman... kameraman... kameraman! Zınk diye dikildim ayağa. Koşarak kameranın arkasında dimdik ayakta durmuş, sağa sola emirler yağdıran elemanın yanında bittim. Elimi omuzuna vurdum. "Yaman?" Dönüp başıyla hafifçe selamladı beni ama kim olduğumu hatırlamış gibi değildi. "Aziz ben," dedim. "Liseden."

"Ooo Azizciğim, kusura bakma, tanıyamadım," dedikten sonra bana sarılıp iki yanağımdan öptü. "Ne işin var burada yahu?"

"Ajansta çalışıyorum," dedim. "Yeni başladım."

"Çok iyi gördüm seni."

"Vallahi ben seni daha iyi gördüm Yamancığım," dedim bacaklarını işaret ederek. "Kazayı duyunca çok üzülmüştüm."

Yüzünde bir soru işareti belirmişti eski arkadaşımın. "Ne kazası?"

"Trafik kazası," dedim. "Bir haber kanalında çalışıyordun yanılmıyorsam..."

"Karıştırıyorsun herhalde," dedi gülerek. "Ben hiç bir haber kanalında çalışmadım. Öyle, kötü bir kaza falan da geçirmedim. Turp gibiyim, evvel Allah."

"Ama nasıl olur Yaman? Hatırlıyorum, lisenin pilav gününde bir sürü insanla konuştum, seni tekerlekli sandalyede gördüklerini anlattılar. Hatta bir daha hiç yürüyemeyeceğini söylüyordu herkes."

"Allah Allah..." diyerek kafasını kaşıdı. "Yahu, şimdi sen söyleyince aklıma geldi, bir ara *Son Dakika* diye bir haber

kanalından bir iş teklifi gelmişti hakikaten de. Hatta evet, orada çalışan bir ekibin trafik kazası geçirdiğini de hatırlıyorum; bir sürü insan ölmüştü. On, on beş yıl olmuştur herhalde?"

"Ama sen orada çalışmıyordun?"

Başını hayır anlamında iki yana salladı. "Ben istiyordum aslında da valide acayip karşı çıktı. O işi kabul edersen, hakkımı helal etmem falan diye kendini paraladı. Sonra işte, film şirketlerinde çalışmaya başladım. İyi de olmuş neticede..."

Kan basıncım yükselmeye başlamıştı. "Annen neden o işe girmeni istemedi acaba, biliyor musun?"

"Vallahi, çok acayip bir olaydı o. Safra kesesi ameliyatından çıkmıştı bizim valide, kendine gelir gelmez o muhabbete girdi. Narkoz etkisindeyken aksakallı bir dede mi görmüş, aksakallı dede buna telefon mu etmiş ne, o söylemiş buna Yaman o işe girmesin diye..."

"Aksakallı dede?"

"Bilemiyorum ki," diye omuz silkti. "Ben de daha ziyade film işine girmek istiyordum zaten, baktım çok üzülecek annem, boş verdim, gitti. Kim bilir, belki o gün ben de kaza geçiren o araçta olacaktım, değil mi? Analaron hisleri çok acayip oluyor, hakikaten..."

"Çok," dedim.

Yaman prodüksiyondan birilerine bir şeyler anlattıktan sonra bana döndü. "Bir ara buluşalım, iki kadeh bir şeyler içelim, olmaz mı?"

"Elbette, çok sevinirim."

Başım dönüyor, midem bulanıyordu. Yaman'ın söylediklerine bakılırsa, Nuran Hanım, oğlunun başına geleceklerle ilgili kötü haberi, benden ya da "aksakallı dededen," bilinci yerinde

değilken almıştı. Kendisini aradığımda ben de, benzeri bir durumdaydım. Belki de bilinçlerimiz, koma halindeki insanların iletişimini mümkün kılan bir boyutta çakışmıştı? Ya da ne bileyim, belki hastanede kendime geldiğimde, geride bıraktığım evrende değil, her şeyin biraz daha farklı olduğu bir üçüncü cüsünde açmıştım gözlerimi? Öyle ya da böyle, ilk kez geçmişe dönüşümün bugünü değiştirdiğine tanık olmaktaydım. Yolculuğum esnasında bir şekilde gerçeğe dokunmuştum. Peki, ne şekilde ve ne kadarına?

Biraz hava almak ve aklımı toplamak için setten çıkıp dışarıda bir banka çöktüm, serinkanlılıkla düşünmeye çalıştım. 1994 yılının kırk gününü iki kez yaşamıştım. İkinci yaşantımda, olaylara müdahale biçimim, ilkinde olanları değiştirmekle birlikte, 25 Şubat 1994 tarihine kadar yaşanan her şey, her iki senaryoda da aynıydı. İlk hayatımda, o tarihten sonra tiyatro çalışmasına gitmediğim için Abdül'le tanışmamış, bu yüzden de, onun Nergis ya da Esat Bey'le aralarında geçenleri hiçbir zaman öğrenememiştim ama bunlar o zaman da aynı şekliyle yaşanmıştı. Yani, Abdül, beni bulmak için okula geldiğinde Nergis'le tanışmış, onunla birlikte Paradise Yayınevi'ne gitmiş, burada Şükran'la laflamış, onun söylediklerinden Esat Bey'in evlilik dışı bir ilişkisi olduğunu çıkarsamış ve heriften para sızdırmaya çalışmıştı. Sadece o seferinde, tabloda ben yer almamaktaydım. Birden Abdül'ün mezar taşında okuduğum cümle geliverdi aklıma: *"Görmek istiyorsan, önünden çekil!"* Ensemdeki tüyler dikiliverdi. Şu an içinde bulunduğum hayatta olup bitenleri anlamak istiyorsam kendimi denklem dışı tutmalı, diğer bir deyişle, kendi önümden çekilmeliydim. Geçmişe dönüşümde yaşadıklarım, bana o noktadan önce gerçekleşen ve nihayetinde Abdül'ün ölümüne varan olaylar silsilesini görebilmek için gerekli ipuçlarını sunmaktaydı. Bu yaklaşım, gerçekten geçmişe yolculuk yapmamdan daha az tuhaf

olmamakla birlikte, her şeye anlam kazandırmaktaydı. Sanki her şey, muzip bir sanatçının elinden çıkmış bir büyük kozmik tasarımın parçaları gibiydi ve laf aramızda, o kişinin İskender Doğan olduğundan fena halde kuşkulanmaktaydım.

Bir kez bu resmi gördükten sonra gerisini çözümlemek çocuk oyuncağıydı. Rumelihisarı'ndaki ev ile yayınevi arasındaki telefon trafiği, Esat Bey'in gizli ilişkisi, şantaj mektupları, Abdül'ün sözleri, Nergis'in palavraları... ve cinayet. Abdül, basit düşünmem gerektiği konusundaki uyarısında ne kadar da haklıydı. Cep telefonumu çıkartıp eski karımı aradım.

♠

Beşiktaş'taki eski vapur iskelesinin yanındaki kayaların üstünde bağdaş kurmuş, sigara içmekteydi Nergis. Kucağına kırmızı bir gül bıraktıktan sonra yanıbaşındaki kayanın üstüne oturdum ben de. Gülü alıp burnuna götürdü. "Teşekkür ederim. Pek romantik."

"Rica ederim," deyip bir sigara da ben yaktım.

"Hava çok güzeldi, içeride bir yerlere tıkılı kalmak istemedim."

"Haklısın," dedim. "Çok güzel bir akşam."

"Eee? Ne var ne yok?"

"Esat Bey, ha? Hiç aklıma gelmezdi hakikaten..."

"Efendim," diyerek, bana çevirdi bakışlarını ciddiyetle.

"Abdül olduğunu sanmıştım ama aslında Esat Bey'le ilişkin vardı, öyle değil mi?"

"Sen... bunu nereden öğrendin?" diye sordu büyük bir şaşkınlıkla.

"Önemi yok," diye omuz silktim. "Abdül... hatta Saffet... hepsini anlayabiliyorum ama Esat Bey'le sevgili olman! Aklım almıyor."

"Sevgili falan değildik," diye bağırdı Nergis. "Aptal aptal konuşma!"

"Ama aranızda bir şeyler yaşandı, değil mi?"

Omuzlarını silkip, acı acı gülümsedi. "Aptalca bir şeyler, evet..."

"Peki neden... neden Esat Bey?"

"Asla sevgili olamayacağım biri olduğu için," diye bana döndü.

"Anlayamıyorum..."

"Sen Gülru'yla sevgili miydin?"

"Gülru mu?" Ne yalan söyleyeyim, Hiçbir anlam ifade etmemişti bana bu isim ilk anda.

"Beni aldattığın kız," diye açıkladı Nergis. "Liseden arkadaşın hani..."

"Ne yani, benden intikam almak için mi yaptın bunu?"

"İntikam değil de... hınç, belki. Ya da ödeşme güdüsü... Bilemiyorum. Nefret ediyordum senden, bir o kadar da seviyordum. Aklımdan çıkaramıyordum bir türlü. Saçmalık işte. Hiçbir mana taşımıyordu benim için. Zaten çok kısa sürdü. Ve bir faydası olacaksa söyleyeyim, vicdan azabından ölüyordum."

Kadınlar, diye düşündüm... ve böyle düşünmeye başlayan her kaz kafalı erkek gibi düşüncelerim o noktada tıkandı. "Peki ya Abdül?" diye sordum. "Onu öldürmenin bununla bir ilgisi vardı, değil mi?"

Yüzü kireç gibi oluvermişti bir anda. "Aziz..."

"Korkma," dedim. "Seni ele verecek değilim. Bunun için çok fazla şey yaşadık. Sadece bilmek istiyorum, neden ve nasıl öldürdün Abdül'ü?"

Nergis bakışlarını denize çevirdi. İnkâra yeltenmesinin bir manası yoktu. Bunun için fazlasıyla iyi tanımaktaydık birbirimizi. Eli ayağı zangır zangır titreyerek derin bir nefes çekti sigarasından. "Onunla defalarca konuşmaya çalıştım," dedi. "Çenesini kapalı tutması için yalvardım, ağladım... dinlemedi."

"Esat Bey'e şantaj yapmayı kesmesi için?"

"Onu da biliyorsun, demek?" dedi şaşkınlıkla. "Hayır, o yüzden değil. O iş bitmişti. Abdül, yayınevindeki sekreter kızlardan biriyle çene yaparken Esat'ın bir ilişkisi olduğunu tahmin edip, adama bir şantaj mektubu yazmış; yarı şaka yarı ciddi. Kızın kim olduğu konusunda bir fikri yok tabii. Esat ise haliyle, mektubu yazan kişinin bunu benden öğrendiğini düşünmüş, senle birlikte ona komplo kurduğumuza kanaat getirmiş. Beni arayıp bağırdı, çağırdı, ağladı, tehdit etti... Neye uğradığımı şaşırdım."

"Bunu yapanın Abdül olduğunu nasıl anladın peki?"

"Kendisi söyledi; senin patrona bir oyun açtım, feleği şaşacak diye. Abdül'ün evine gittim bir akşam, bu aptallığa bir son vermesini istedim. O zaman o da anladı tabii..."

"Esat Bey'le aranızda... bir şeyler olduğunu?"

Başıyla onayladı. "Baktım Abdül'ün beni dinleyeceği yok gittim Esat'a anlattım her şeyi."

"Sonra?"

"Adamın biri gelip, bir temiz benzetmiş bunu."

"Ama bir işe yaramadı, değil mi?"

"Bilakis, bir daha yeltenmedi öyle bir şey yapmaya. Ben zaten dalgasına yazdım o mektubu falan diyordu ama bence gözü korkmuştu epey. Bir de tabii, kendisini ele verdiğim için fena halde kızmıştı bana."

"Öyleyse, neden?" diye inledim. "Anlayamıyorum..."

"Bir gün beni aradı Abdül. Okula gelip, seninle konuşacağını, Esat'la aramızda geçenleri sana anlatacağını söyledi. Ahlaken bunu yapmakla yükümlü hissediyormuş kendisini! Aziz'i bu işe karıştırma, Esat meselesi geride kaldı, yok yere ilişkimizi mahvedeceksin dedim. Senin Gülru hikâyesi, ardından bu... zaten ilişkimiz pamuk ipliğine bağlıydı ve biliyordum, her şeyin sonu olacaktı." Dudaklarını ısırıp, burnunu sildi. "Neyse işte... Bir sabah Abdül'ün evine gittim yine; yüz yüze konuşursak belki ikna edebilirim diye. Aptallık tabii. Boşuna dil döküp durdum bir saat. Beni duymuyor gibiydi. Pişmiş kelle gibi sırıta sırıta aynı şeyleri tekrar edip duruyordu. Neymiş? Yalanlar üzerine doğru bir ilişki kurulamazmış, ikiyüzlülükleri ortaya çıkarmak onun vazifesiymiş, davranışların neticeleri varmış... Öfkeden çıldıracak gibi olmuştum. Tam evinden çıkacakken masadaki bıçağı gördüm. Bıçağı elimde hissettim ve..." Yutkundu, acı acı gülümsedi. "Biliyorsun işte; gözüm kararadı."

İskeleye yanaşmakta olan Kadıköy vapurunun düdüğüyle kayalardaki martılar dört bir yana kaçışıverdiler. "Peki... bunu bilen kimse var mı?" diye sordum sesim titreyerek.

"Şimdiye kadar senden başka şüphelenen çıkmadı doğrusu," dedi. "Anlayamıyorum, bunca yıl sonra sen nasıl anladın?"

"Malum oldu diyelim," dedim. "Son bir şey daha sormak istiyorum sana. Yaptığına pişman mısın?"

"Pişmanlık kadar manasız bir duygu yoktur," diye yanıtladı eski karım. "Bugün olsa aynı şeyi yapar mıydım, bilemem;

bunun bir önemi de yok. Ama o gün, seni üzmesine izin veremezdim."

"Benim için... bizim için birini öldürdün," dedim güçlükle yutkunarak.

"Bir daha, sonsuz aşkından dem vurup sızlanmadan önce bunu hatırla, olur mu? Kaybettiğin, kaybettiğimiz şeylerin tek sorumlusu sensin." Ayağa kalkıp, üstünü başını silkeledi. "Benim bu vapura yetişmem gerekiyor."

Birlikte iskelenin önünde yığılmış kalabalığın arkasına geçtik. "Endişe etmene gerek yok," dedim. "Sırrın sonsuza kadar bende saklı kalacak. Söz veriyorum."

"Böyle sözler vermemelisin," dedi Nergis, gülü elime gerisingeri tutuşturarak. "Zaman çok şeyi değiştiriyor."

"Ne tuhaf," dedim. "Ben bu anı daha önce de yaşamamıştım sanki."

Usulca yanağımı okşadı. "Seni sevmiyorum."

"Ben de," diye karşılık verdim, gülümseyerek. "Ben de seni sevmiyorum."

Hasretle kucaklaştık. Yelken açılmadık rüzgârlar kadar mahzun, o rüzgârlarda hışırdayan yapraklar kadar mesut idik. Üzerimizde melekler dans etmekteydi.

Kitaptaki bölüm başlıkları, Amerikalı rock grubu
Nirvana tarafından seslendirilen, aynı adlı parçalardan alınmıştır.

Alper Canıgüz

1969, İstanbul doğumludur. Koyu siyah saçlı, beyaz tenli olup, narince bir bünyeye sahiptir. Bağımlılığa yatkın ve biraz da müsriftir. Çocukken, bir çubukla dürtülünce tostoparlak hale gelen tespih böceğini ilk gördüğünde, hayat ne kadar muazzam bir şey diye düşünmüştür. Ne yazık ki, bu türden çok fazla hatırası yoktur. Ekseriyetle yumuşak tabiatlı, güleç ve arkadaş canlısıdır ancak bazen, durup dururken aklına bir şey geliverir, gözleri dolar. Tanısanız sevebilirsiniz; çok yakından değil de, biraz tanısanız. Kızı Ada'ya pek düşkündür ve işin doğrusu ondan azıcık da çekinir.

Bir konuda harekete geçmek için henüz geç olmadığı gibi bir umuda kapılırsa, hemen ardından anlayıverir ki, böyle düşündüğüne göre, iş işten geçmiştir. Zamanında daha fazla matematik öğrenmemiş olmak ve bazı başka konularda pişmanlıkları mevcuttur. İhtimal ki, kendi etmiş kendi bulmuştur.

anı
ce de
mıştım

si maziye, kanlı bir yolculuk…

, fantastik bir polisiye.
ndan, kokusunu gülden alan bir roman.
hazin, epey hareketli, hayli komik.

aşk romanları çevirmeni, orta sıklet avare Aziz, bir yangında
mek üzereyken, zamanda yolculuk yaparak yirmi yıl öncesine
ni yaş gençleşmiş bir halde.
mmemiş bir cinayeti çözmek üzere harekete… geçmesi pekâl
ır.
sosyopat Abdül'ün hayatını kurtarması… galiba iyi olacakt
atını tamir edebilirse, hayatı, istikbal musluklarından temiz
bir su gibi akacaktır.
Nergis'ten hiç ayrılmayacak, kızı Zeynep'e hakkıyla
ecektir.

natör dedektif, kaderin hükmünü değiştirebilecek midir?
rtardığına, katili bulduğuna memnun olacak mıdır?
örmek mi daha zordur yoksa geçmişi mi?

ustası Alper Canıgüz, beşinci romanında kurgu ve anlatım
bir adım daha öteye taşıyor.

APRIL

9 786055